

BOGOLJUB

CERKVEN LIST ZA SLOVENCE

Izhaja začetkom
vsakega mesca

Izdaja Kat. bukvarna
Tiška Katol. tiskarna

Stane: za celo leto
K 2'—; za Nemčijo
K 2'50; za Ameriko
in vse ostale zunanje
kraje K 3'—

Spisi in dopisi se
pošiljajo uredni-
štvu, naročnina in
darovi pa upravni-
štvu „Bogoljuba“
v Ljubljani

Spisi se morajo po-
slati do 10., dopisi do
15. prejšnjega mesca

Naše gospodinje!!! Zahtevajte vedno pri vseh trgovcih

Kolinsko kavino primes

v korist obmejnih Slovencev.

230

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

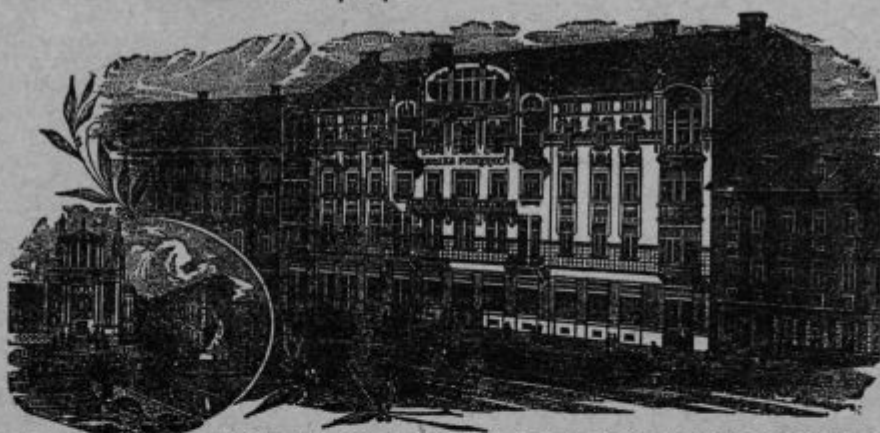
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za franciskansko cerkvijo sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadržniki temveč tudi cela dežela Kranjska, in jih obrestuje po

4 ³/₄ %

Brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih obresti 4·75 K na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov K. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

S. Benisch

Največja češka tovarka za nakupovanje cenegega posteljnega perja!

1 kg novega, sivega, skubljenega, dobrega gosjega perja 2 K; 1 kg boljšega 2·40 K, polbelega 2·80 K, belega 4 K, belega skubljenega 5·10 K, 1 kg izredno finega snežnobelega, skubljenega 6·40 K in 8 K; 1 kg sivega puha 6 K in 7 K; 1 kg belega puha 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko. — **Dovršene postelje** bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako trpežnega, rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinblaga, 1 **pernica**

180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema blazinama, vsaka 80 cm dolga in 58 cm široka, napolnjena z lepim, mehkim **račjim perjem** 16 K, z izredno finim **polpuhom** 20 K, z najfinejšim sivim **puhom** 24 K; **posamezne peralce** po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; **blazine** 3 K, 3·50 K, 4 K. — Pošilja proti povzetju od 12 K višje franko. **S. BENISCH v Dešenici 766 Sumava, Češko.** — Zamenjava in frankovrnitev dopuščena, 3557

za neugajajoče se vrne denar. — Ceniki na zahtevo zastoj in franko.

Svoji k svojim! Svoje cenjene odjemalce opozarjam tem potom, naj se nikar ne dajo prevariti po bahati reklami tuje konkurence, ki večkrat ne izpolni svojih obljub. Naj se torej vsakdo pri nakupu **ur, verižic** in druge **zlatnine** zaupno obrne na podpisane in gotovo bo zadovoljen. 231

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 4. L. Vilhar, urar.

Na vse prijatelje

dobre kave!

Ste pokusili kavo z kavinim pridatkom :**Franck**:? Dobite na mizo čvrstejši ter barvovitejši zvretek. — :**Franck**: iz zagrebške tovarne je le pravi z kavinim mlinčkom.

emp 166/25.643

Tovarne za asbestškriklj „Zenit“
družba z omejeno zavezo Mor. Žumberk
dobavljajo najboljši in najcenejši
krovski materijal.

Zastopnik: **Zajec & Horn, Ljubljana.**
Dunajska cesta 73. 234

Bogata zaloga 226

šivalnih strojev,
koles, pisalnih strojev

pri

Ivan Jax & sin

Ljubljana,

Dunajska cesta 17.

Pri nerednem želodcu

se rabi najuspešneje tek vzbujajoče, prebavo pospešujoče, mlo odvajajoče, gorečico, pehanje in krče odstranjajoče domače sredstvo **dr. Rose balzam za želodec** iz lekarne **dr. B. Fragner-ja, Praga III. 520.** Steklenice po K 2— in K 1— v vseh lekarnah. Po pošti pri predplač. K 280 ensa stekl. franko.

Pristno le s to varstv.znamko!

Koledar za oktober.

Namen molitve za oktober, določen od sv. očeta: **Boj zoper proustozidarstvo.**

	Dan	Godovi	Nameni	Celodnevno češč. presv. R. T.	
				Ljublj. škof.	lavant. škof.
1	Sreda	Remigij	Ugodno vreme za celi mesec	Ljublj. Lazaristi	Loka
2	Četrtek	Teofil	Izobraževalna društva	Dovje	Sv. Jakob v D.
3	Petek	Evald	Katoliško časopisje	Tomišelj	Sv. Rupert n.L.
4	Sobota	Frančišek Ser.	Redovi sv. Frančiška	Kamnik Franč.	Sv. Jedert
5	Nedelja	Placid (Rož. ven.)	Bratovščine sv. Rožnega venca	Logatec	Razbor
6	Poned.	Justina	Izpreobrnjenje preklinjevalcev	1/2 Št. Jošt, 1/2 Kandija	Trbovlje
7	Torek	Bruno	Naši Kartuzijanci in vsi redovniki	Bloke	
8	Sreda	Brigita	Naše vdove in sirote	Rovte n. Logatec.	Sv. Miklavž
9	Četrtek	Dionizij	Kat. cerkev na Francoskem	Polom	Sv. Marjeta
10	Petek	Fr. Borgia	Šibe potresa reši nas, o Gospod!	Šmihel p. Žuž.	Sv. Lenart
11	Sobota	Firmin	Stanovitnost v veri	Erzelj	Sirje
12	Nedelja	Maksimilijan	Naši vojaki in njih vodje	Sv. Gora	Jurklošter
13	Poned.	Edvard	Verske razmere na Balkanu	Rob	Videm
14	Torek	Kalist	Sv. Oče in rimsko vprašanje	Prežganje	
15	Sreda	Terezija	Bratovščina karmel. škapulirja	Leoninum	Brežice
16	Četrtek	Gal	Naši bogoslovci in bogoslov. vede	Boh. Bela	
17	Petek	Marjeta Alak.	Pobožnost k presv. Srcu Jezusov.	Podkraj	Franč. cerkev v Brežicah
18	Sobota	Luka	Naši bolniki in zdravniki	Horjulj	
19	Nedelja	Posveč. cerkve	Skrb za čast in lepoto hiš božjih	Golo	Bolnišnica v Brežicah
20	Poned.	Janez K.	Poljsko	Zagorje n. Pivki	
21	Torek	Uršula	Naše Uršulinke in njih zavodi	Ljublj., Uršulin.	Rajhenburg
22	Sreda	Kordula	Zanemarjeni otroci	Budanje	
23	Četrtek	Severin	Katoličani na severu	Šmihel p. Košani	Trapisti
24	Petek	Rafael	Popotniki v Ameriko	Dol	
25	Sobota	Krišpin	Malodušni	Sp. Brnik	
26	Nedelja	Evarist	Spolnovanje tretje božje zapovedi	Trnovo (Notr.)	Sevnica
27	Poned.	Frumencij	Naše organizacije	Ig	
28	Torek	Simon in Juda	Naši škofje in duhovniki	Črnuče	Bizejsko
29	Sreda	Narcis	Bralci Bogoljuba	Rudnik	
30	Četrtek	Alfonz R.	Krščanska popolnost	Matenja vas	
31	Petek	Volbenk	Vsi v oktobru umrli	Radovljica	Dobova

Odpustki.

I. Odpustki vsega mesca oktobra.

a) Od 1. oktobra pa do 2. novembra dobimo odpustek sedem let in sedem kvadragen vselej, kadar smo v cerkvi pri rožnem vencu in litanijah Mater božje; kdor ne more iti v cerkev, dobi isti odpustek, če doma moli rožni venec in litanije. b) Kdor je ta mesec vsaj desetkrat v cerkvi pri rožnem vencu, dobi popolni odpustek, če prejme zakrament svete pokore in sv. Rešnjega Telesa in moli v papežev namen.

II. Odpustki ob določenih dnevih mesca oktobra.

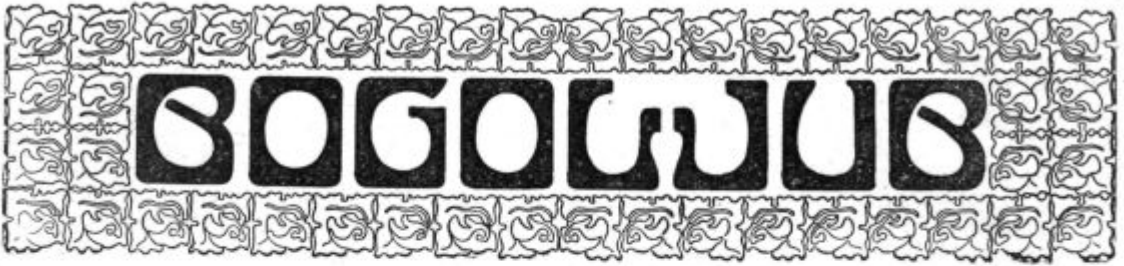
2. Četrtek, prvi v mescu. Popolni odpustek udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa v bratovski cerkvi, če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v farni cerkvi.

3. Petek, prvi v mescu. Popolni odpustek: a) vsem vernikom, ki prejmejo svete zakramente, nekoliko premišlujejo dobrotljivost presv. Srca in molijo v namen svetega očeta; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega da-

nes ali v nedeljo; c) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor včeraj.

4. Sobota, prva v mescu. Sv. Frančišek Ser. Popolni odpustek: a) vsem vernikom, ki prejmejo svete zakramente, opravijo kake pobožne vaje na čast brezmadežni Materi božji, da nekoliko zadoste za razžaljenja, storjena Materi božji, in molijo po namenu svetega očeta; b) vsem vernikom v vsaki cerkvi danes ali v osmini sv. Frančiška; c) tretjerednikom. — Tretjerednikom vesoljna odveza.

5. Nedelja, prva v mescu. Praznik svetega rožnega venca. Od včeraj popoldne pa do danes zvečer dobe v cerkvah, v katerih je ustanovljena bratovščina sv. rožnega venca, vsi verniki popolni odpustek pod navadnimi pogoji, in sicer tolikrat, kolikorkrat obišejo cerkev ali kapelo in tam molijo po namenu svetega očeta. — Popolni odpustek: a) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega, če ga že niso dobili v petek; b) tistim, ki nosijo višnjevi škapulir.

Katoliški shod.

Lep je bil, kaj?! Ali ste ga videli? Vsi, ki so imeli srečo zraven biti, ne bodo izlahka pozabili tega dne, kakršnih vidimó malo na svetu. Nanj pač lahko obrnemo svetopisemske besede: To je bil dan, ki ga je naredil Gospod!

Lep in mogočen je bil evharistični kongres na Dunaju, na katerem smo bili ravno zdaj leto; a četudi ne tako velikansk, v tolikem obsegu, pa zato ne manj lep, pač pa veliko pristrčnejši je bil naš katoliški shod. Bilo je bolj domače, ker smo bili svoji med svojimi, bolj domače in bolj gorško; tako gorško, da so nam večkrat stopile solze v oči; pa zopet tako veselo, da smo se nekaj časa jokali, nekaj časa pa smejali...

In dočim nam je na Dunaju vreme hudo nagajalo in tudi druge reči niso hotele vse po volji iti, nam je bilo na našem shodu nebo izredno naklonjeno — najlepši solnčen dan — in tudi vse drugo nam je šlo lepo po sreči.

Bodi Božu hvala za to, da nas je ta dan takó prijazno pogledal iz nebes!

Nadrobnejšega popisa tega lepega shoda »Bogoljub« ne more podati. To so storili drugi listi, ki večkrat izhajajo in imajo več prostora. Tam ste najbrž o tem tudi že brali. Samó nekaj kratkega, bolj splošnega bodi tukaj začrtano. Nekoliko naj vam pa pojasnijo slike, katerih štiri prinašamo zlasti tistim, ki sami niso mogli na shod, da imajo vsaj malo pojma o njem.

Katoliški shod, slovensko-hrvaški, je trajal cele štiri ali celó pet dni. V soboto so zborovali katoliški dijaki, v ponedeljek in torek čez dan so zborovali razni odseki, slovenski in hrvaški, po raznih dvoranah. Tam je lahko prišel vsak do besede, kdor je imel kaj na srcu. Sklepi poročanja in razgovaranja so se povzeli v »resolucije«, katerih najimenitnejše o »verskem življenju« prinašamo. V ponedeljek in torek od petih popoldne dalje in v sredo dopoldne pa so bili slavnostni govori v veliki dvorani Uniona.

Glavna reč, višek slavnosti, pa je bila v nedeljo (24. avgusta). Središče vsega je bila sv. maša in posvečenje vsega naroda Brezmadežni na velikem trgu pred nunsko cerkvijo. Sv. mašo je opravil zagrebški nadškof Bauer, posvetitev pa prebral ljubljanski gospod knezoškof. V velikanskem sprevedu pa, v katerem je prikorakalo in odkorakalo ljudstvo k svetemu opravilu, je pa naša domovina pokazala, kaj premore lepega. Bratje Hrvatje, Čehi in Poljaki so pa še svoje dodali, da je bilo še lepše in pristrčnejše. Mnogo so pripomogli k lepoti Orli, katerih je bila res dolga vrsta, in pa narodne noše, ženske in moške. Gospodje, ki imajo največ zaslug, da je bilo toliko narodne noše v sprevedu, so poslali našemu uredništvu dolg spis o narodnih nošah, ki naj bi ga natisnili v »Bogoljubu«. Mi se doslej nismo mogli odločiti to natisniti dati, ker »Bogoljub« ni za to, da bi preveč pisal, kakó naj se ljudje oblačijo. Povemo pa nakratko in naravnost, da smo z a narodno nošo. In sicer zato, ker je 1. domača, 2. stara in zaradi starosti častitljiva, 3. lepa, — pa ne tako rafinirana, kakor moderna noša, ki je nalašč na to preračunjena in ukrojena, da vzbuja poželjivost in mesenost. — Žal, da je moška narodna noša že takó močno izgínila, da je tudi na katoliškem shodu ni bilo prav veliko.

Sijaj hrvaško-slovenskemu katoliškemu shodu je dalo tudi veliko število škofov. Toliko škofov še ni bilo skupaj v Ljubljani. Navzoči so bili sledeči: nadškofa Francišek Borgija Sedej iz Gorice in Anton Bauer iz Zagreba; knezoškofje A. B. Jeglič iz Ljubljane, Mihael Napotnik iz Maribora, Baltazar Kaltner iz Celovca; škofje Josip Marčelič iz Dubrovnika v Dalmaciji, Anton Mahnič z otoka Krka, Ivan Krapač iz Djakova v Slavoniji, Anton Givoje iz Spljeta v Dalmaciji, Andrej Karlin iz Trsta, franciškanska škofa P. Mišić iz Mostara, P. Gavrić iz Banjaluke in po-

možni škof Ivan Šarić iz Sarajeva. Vseh skupaj 13.

Ko je slavnostni sprevod prišel na zborovališče (na dvorišču deželnoobrambne vojašnice), se je ondi pričelo manifestacijsko zborovanje, kjer so govorili najodličnejši gospodje: predsednik pripravljalnega odbora kanonik Gruden, predsednik katoliškega shoda samega dr. Jankovič s Štajerskega, deželni predsednik baron Schwarz, deželni glavar dr. Šusteršič, poljski knez Sapieha, češki poslanec Navratil, zagrebški nadškof Bauer. Ljubljanski knezoškof pa je prebral pismo sv. očeta in podelil papežev blagoslov.

Popoldne ob treh so bile po ljubljanskih cerkvah litanije, v stolni cerkvi pa shod Marijinih družb. Cerkev je bila tako natlačeno polna, da jih mnogo ni moglo noter. Takega marijanskega shoda še nismo imeli, da bi bilo toliko družbenic — v pečah in avbah. Govor je bil na podlagi Gospodovih besedi: »Ogenj sem prišel prineset na svet, in kaj čem drugega, kakor da gori?« Marsikaj je lepega in dobrega v naših družbah, — a želeti bi bilo še več ognja, gorečnosti. Ob ognju, ki danes v središču Slovenije gori — to je cela grmada navdušenja — naj se ogrejejo tudi Marijine hčere, ta ogenj naj ponesejo po celi domovini in preobrazile bodo polagoma ves slovenski svet.

Pri litanijah, ki jih je imel z veliko asistenco g. stolni dekan Matija Kolar, je cela cerkev takó péla kakor bi morala vedno.

Ob 4. popoldne se je pričela orlovska telovadba, in mora se reči, da je bilo toliko število fantov res lepo videti. Kakó so se sukali, gibčno in ročno! Splošno veselje je vladalo na velikem torišču.

Poudariti pa moramo v »Bogoljubu« zlasti to, kakó so nekateri govorniki — in to možje svetnih stanov, — na shodu izvrstno govorili. Seveda dobro so govorili vsi, pa vseh ne moremo naštevat; omeniti moremo le nekaterih, ki so posebno značilni. To je bil zlasti voditelj koroških Slovencev, dr. Brejc. Ta je govoril takó, da so se kar iskre kresale. Dvorana je kar plavala in pljuskala od navdušenja. Drugi mož te vrste je bil dr. Matija Lavrenčič, okrajni sodnik v Podgradu v Istriji. Prav odločno katoliško je govoril na sestanku kongreganistov g. Ivan Grafenauer, profesor v Ljubljani. Ti in tudi drugi možje so poudarjali posebno to, da se mora pri nas odločno katoliško živeti, da ne trpimo nobenega polovičarstva med seboj, da se morajo zlasti možje, ki imajo kako besedo v katoliški stranki, tudi z lepim zgledom krščanskega življenja vredne

izkazovati zaupanja, ki ga jim izkazujemo. In ravno ti govori so bili ljudem najbolj všeč; kadar je govornik izrekel kako tako odločno misel, je kar zažrmelo po dvorani.

In v tem oziru je sedanji katoliški shod za nas največjega pomena. Zarezal je, — rekel bi, — živo in globoko brazdo v naše javno življenje: Proč s polovičarstvom! Katoličani se imenujemo, celi katoličani moramo biti! Katoliški shod je prinesel takorekoč nove frišne sape med nas, ki ima očistiti med nami vse, kar se ne vjema s katoliškim imenom. Zdaj moramo skrbeti le za to, da te sape ne bodo prenehale pihati, dokler se naša hiša dobro ne prepriha in prezrači.

Naš katoliški shod je bil lep. A vnanja lepota traja le kratko. Skrbeti moramo — in tudi hočemo, — da bodo njega sadovi vidni in trajni.

Sprejmite to kratko poročilo o celotnem shodu za dobro. Zdaj še nekoliko posebe o strogo verskem oddelku shoda.

Odsek za versko življenje.

Ogromno tvarino so obdelali zborovalci katoliškega kongresa po vseh odsekih. Je res, kar je trdil eden izmed predsednikov, da se je četrtega katoliškega kongresa udeležilo toliko udeležencev in da se je za posvet ležilo toliko zborovalcev in da se je za posvet sedem katoliških shodov. Skoraj najvažnejša vprašanja je imel pretresati in rešiti odsek za versko življenje, ki je imel seje v Ljudskem domu.

Kakor povsod, so bile debate tudi tu živahne in obenem zanimive. Predsedoval je c. kr. vojni superior K. Kokaľ, deloma pa konzistorialni svetnik dr. Pernè, profesor iz Kranja; zapisnikar je bil katehet A. Čadež.

Prva razprava je veljala

svobodi sv. očeta in sv. katoliške Cerkve.

Poročevalec dr. Srebrnič.

Referent se je spominjal svoboščin, ki jih je prejela sv. Cerkev pred 1600 leti ter primerjal z njimi žalostno njeno stanje v nekaterih sedanjih državah, kjer je Cerkev skorajda brezpravna, zlasti na Francoskem, Portugalskem in drugod. V spominu na tisto leto, ki je prineslo Cerkvi toliko čast in oblast katoliški shod slovesno protestira proti krivicam, ki so se izvršile tuintam nad Cerkvijo in sv. očetom. Papež je suveren in nihče nima pravice kratiti mu njegove prostosti in oblasti! Le suveren papež more izvrševati v polni meri svoje zvanje kot namestnik Kristusov.

— Navdušena izvajanja in tozadevne resolucije so bile sprejete z vsestranskim odobravanjem.

Bogoslovni profesor dr. Janežič je pri tej priliki opozarjal in priporočal češčenje sv. Jožefa, ki ga je papež Pij IX. postavil za variha sv. Cerkve. Od takrat se je pokazala očitna priprošnja tega velikega zavetnika. Papež navadno ni izbran izmed mlajših kardinalov, kljub temu sta vladala, odkar je sv. Cerkev v varstvu sv. Jožefa, dva papeža po 25 let, pa tudi sedanji lahko, ako bomo prosili varstva svetega Jožefa.

Skrb za priseljence z dežele v mesto.

Poroča dr. Anton Ogrizek.

Mnogo razgovora je provzročilo to pe-reče vprašanje, ki ugonablja v današnjih dneh toliko čvrstih kmečkih moči. Referent je za-devo prav dobro pojasnil in tudi nasvetoval primeren pomoček za ureditev priseljevanja v mesta. Poudarjal je dva faktorja: Prvi naj skrbi na deželi za organizacijo glede izseljen-cev. Ustanove naj se (n. pr. v izobraževalnih društvih) izseljeniški odseki; kjer ni društev, se ta skrb poveri zanesljivi osebi. V mestu naj pa deluje priseljeniško društvo. — Osebe, ki so včlanjene v do-mačem kraju pri kakem izobraževalnem društvu, bodo tudi v mestu iskale enakega društva. Izseljeniško društvo (odsek) mora imeti v evidenci vse ljudi, ki so odšli iz kraja; — enako registraturo imej priseljeniško društvo. Priseljeniško društvo naj bi skrbelo, da se oživotvori lajiški apostolat, kajti duhovniki ne morejo zmagovati vsega dela. — Svétnik Zabu kovec je pristavil, da mnogo tega, kar je govornik omenjal, že iz-vršujejo Marijine kongregacije, če so pravilno urejene in oskrbljene z odseki. Kdor je vnet član-kongreganist, se mora zglasiti pri vodi-telju Marijine družbe, kamorkoli pride. — Župnik Gomilšek (Štajersko) je priporo-čal, naj se povsod, v šoli in drugod, bolj in-tenzivno goji in poudarja ljubezen do sloven-skega naroda; kajti izkušnja uči, da se naši ljudje le preveč potujčujejo, če pridejo dru-gam; ako se pa odtujijo jeziku, izgube dosti-krat tudi moralnost in vero. Mladino treba prepojiti z verskim pa tudi z narodnostnim duhom. — Škof dr. A. Karlin opisuje, v kako žalostne razmere pridejo dostikrat iz-seljenci, ki silijo v primorska mesta; zato bi bilo potrebno, da bi se v vseh društvih in družbah pogosteje klicalo: Ostanite doma! — Pri tej točki se je oglasil tudi metropolit dr. Fr. Sedej, ki je pozdravljal nasvete gospoda poročevalca ter naglašal, da so popolnoma v

soglasju z okrožnico sv. očeta glede izseljen-cev. — Kaplan Rakovec nasvetuje, naj naši listi ne sprejemajo inseratov o agencijah za izseljence, ki ljudi takorekoč vabijo, da zapuščajo brez sile rodno zemljo.

Skrb za Slovence v inozemstvu.

Poročevalec dr. A. Zdešar.

Poudarjal je najprej žalostno dejstvo, da se Slovenec, ki pride v tujino, kaj hitro izne-veri verskemu in narodnemu življenju, da mu tujina več škoduje kot drugim slovanskim sobratom. So častne izjeme povsod, toda večina so naši ljudje tako pristopni tujemu vplivu, da so osobito v Ameriki naši Slovenci na najslabšem glasu — z izjemami seveda. Vzroki: V tujino gredo dostikrat razne iz-gube, ki hočejo ondi razbrzdano živeti. Drugi nimajo dosti utrjenega verskega prepričanja. Tisti, ki so bili praktični kristjani v domovini ter prejeli večkrat svete zakramente, osta-nejo tudi v tujini dobri; drugi, ki so le za silo-kristjani in so le površno izvrševali svoje verske dolžnosti, pa padejo. Zato naj se praktično krščansko življenje poglobi. — Tretji vzrok je okolica in slabe družbe. Ljudje pridejo v kraje brez cerkve ali take kraje celó iščejo. Kaj storiti? Treba povsod evidence za vse, ki se selijo. Tu lahko lajiki posredujejo. Kdor je bil v domačem društvu, naj ostane tudi po izselitvi v zvezi ter naj se naroči na dober domač list. Kdor se izseli, naj vzame s seboj tudi ženo, da ne bo dru-žinska vez pretrgana. Dober molitvenik naj bi bil vsakemu zvest prijatelj!

V zvezi s tem vprašanjem je bila tudi naslednja obravnava o

Rafaelovih družbah,

ki jo je vodil dekan Lavrič.

S številkami je najprej dokazal, kako ogromno število čvrstih moči izgube naše slovenske dežele vsled preseljevanja. Zadnjih 16 let je samo iz Kranjske odšlo v tujino 110.372 oseb, in sicer v Ameriko. Koliko se jih je izgubilo pa še drugam! Koliko izmed teh propade moralno in versko! Duhovniki iz Amerike trdé, da je najžalostnejša točka iz zgodovine preseljevanja, če mož sam gre v Ameriko, ženo pa doma pusti. Ves dobiček, ki ga imajo nekateri izseljenci, ne odvaža niti izdaleka hudih posledic, ki nastanejo vsled selitve v tujino. Zato: Ostanite doma! Ne na tuje!

Za tiste, ki morajo s trebihom za kruhom, je pa ustanovljena Rafaelova družba. Toda ljudstvo je še premalo po-

učeno o tej prekoristni družbi. Zato naj bi se izdal skupen pastirski list, v katerem bi naši škofje opozorili slovensko ljudstvo na nevarnosti izseljenišтва, poučili pa tudi o Rafaelovi družbi. — Rafaelova družba pa naj bi nastavila po vseh krajih zaupnike, ki bi bili v posebnih tečajih izšolani, da bi mogli biti izseljencem v vseh tozadevnih vprašanjih na roko. Organizacija Rafaelove družbe naj se torej izpopolni. — Domačini v tujini naj bi pa ohranili stik z domačim dušnim pastirjem tudi v gospodarskem in narodnem oziru. — Nadškof dr. Se de j je razjasnil, da je v škofijskem zboru na Dunaju predlagal: a) naj se ustanove po vseh mestih Rafaelove družbe; b) naj se to naznani z lepaki po cerkvah; c) naj se napravijo zbirke na god sv. Rafaela v te namene. Obljubil je tudi, da bo sprožil misel o skupem pastirskem listu v tej zadevi.

Zanimiv je bil referat dr. A. Z de - šar ja o

misijonih.

Ljudje imajo sicer že dovolj stroškov, toda po vseh katoliških shodih se obravnava tudi to vprašanje. Zakaj? Zato, ker širiti misijone, se pravi širiti kraljestvo Kristusovo na zemlji. Kako se trudijo n. pr. protestanti, ki spravijo skupaj vsako leto od 30 do 40 milijonov za razširjanje svojih zmot! Kaj pa mi storimo za razširjanje resnice? — Gospod poročevalec je naglašal dalje velik vpliv molitve in miloščine, ki ne ostane brez posebnega blagoslova božjega; kazal je na požrtvovalne Nemce in Francoze, kako so misijonsko organizirani, kako veliko storé za misijone, ker pošiljajo svoje vnete sinove kot blagovestnike božje med pogane. V soglasno sprejeti resoluciji so našteje cerkvene družbe in ustanove, ki so med našim ljudstvom razširjene, da se po njih zbirajo doneski za misijonsko pospeševanje, n. pr. bratovščina svetega Franciška Ksav. za razširjanje svete vere, Dejanje sv. Detinstva, Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Nekateri zborovalci so se zavzemali za apostolstvo (poslanec K o r o š e c, kanonik K a j d i ž, dr. L u k m a n, dr. G r i v e c).

Katehet Č a d e ž je priporočal Dejanje sv. Detinstva kot najkrajšo in najlažjo pot, da se udeležujejo miloščine za misijonske namene starši in otroci. Detinstvo je v škofiji vpeljano že čez 30 let. Priporočil in blagoslovil je to dejanje zlasti papež Pij IX., Leon XIII. in tudi sedanji sv. oče Pij X.

Skrb za rekrute.

Predsedstvo je prevzel J. Kalan, ker je superior K o k a l j kot izvedenec sam

prevzel referat o tej velevažni zadevi dušnega pastirovanja. Nevarnosti, ki vanje zajde skoro vsak novinec pri vojakih, so znane. Koliko dobrih, nepokvarjenih mladeničev se pri vojakih popolnoma okuži! Zato treba pomočkov. Poleg pouka v izobraževalnih društvih o nevarnostih, o službenem redu, ki pove vojaku dolžnosti in pravice, bi novincem najbolj pomagale d u h o v n e v a j e, ki naj bi se vpeljale v večjih krajih za mladeniče-rekrute dotičnega okraja. — V izobraževalnih društvih naj bi se rekrutom pojasnile zlasti nevarne posledice grehov zoper šesto zapoved; a to vse bi ne pomagalo, če ne bodo imeli vojaki nadnaravne opore. G. superior je nasvetoval še nekatere stvari, ki naj bi se sprejele v službeni red, zlasti določbo, ki bi pripomogla, da bi vojni dušni pastir prišel večkrat v zvezo in pogovor z moštvo; dalje naj bi se omogočil državni prispevek za dobro knjižnico po vojnih bolnišnicah. Tudi praktičen molitvenik se je nasvetoval. Ljubljanski vojni kurat g. M a r a č i č je prosil, naj bi gospodje župniki (privatim) naznanjali kuratom, kateri fantje so dobri, da bi se zanje nekoliko bolj zavzeli in jih potrjevali v dobrem.

Javna nravnost.

O povodnji nenravnosti, ki je nevarna vsem narodom, je referiral dr. J. D e r m a s t i a. Navajal je vzroke, zakaj gineva čednost nravnosti. Kot glavnega branitelja najlepše čednosti je imenoval trdno versko prepričanje in pa pravi krščanski duh, ki naj se naseli v naše družine. Tu je polje, ki naj si na njem lajik in duhovnik podasta roke. Gotovo ne zadostuje samo klic: To ti škoduje, tega ne smeš! Treba je iskati nadnaravnih pomočkov. Gosp. referent je našteval nato vi re nenravnosti: Gostilna, ples, slab tisk, revščina in pomanjkanje.

O sveti Evharistiji

in o njeni važnosti za versko življenje je krasno razpravljal prof. dr. F r. L u k m a n. Svojo devizo »Omnia renovare in Christo« hoče sedanji sv. oče uveljaviti s tem, da je izdal velevažna in epohalna dekreta o zgodnjem in pogostnem sv. obhajilu. Koliko dobrih sadov je že prišlo vsled izpeljave teh dekretov, smo se že sami prepričali, govorila bo pa zlasti bodočnost. Drugega teme lja za katoliško življenje ne moremo položiti, kot tistega, ki ga že imamo: Jezus Kristus! Sv. Evharistija je studenec, ki iz njega rastejo device, je vir čednostnega družinskega življenja; sv. Evharistija daje moč staršem, da ne

izgube poguma in požrtvovalnosti pri vzgoji otrok. Kje najde učitelj boljšega svetovalca in lepšega vzornika kot je Jezus v sv. obhajilu! — Učiteljstvo naj podpira duhovnika pri evharistični vzgoji otrok! V naših društvih in kongregacijah naj se kolikormoč goji prejem sv. zakramentov. Nevarnosti se množe zlasti za mladino, a ne tožiti, temveč voditi mladino h Kristusu!

Isti govornik je razpravljal tudi o

Marijinih kongregacijah,

ki so se pri nas izbornobesle. Priporočati jih ni treba, ker so Marijine družbe, dasi ne nove, vendar modernemu času najbolj primerne in kot nalašč za našo dobo, ker prepuščajo udom neko avtonomijo. Govornik priporoča zlasti delo po odsekih v Marijinih družbah. Trud, ki ga ima voditelj z Marijino družbo, je bogato povrnjen, ker mu družba, če dobro urejena, pomaga drugače neizmerno veliko v dušnem pastirstvu. Začnimo zgodaj z družbo. Podlaga naj bo Marijin vrtec! Nadvse važne so dijaške kongregacije. — Svetnik Zabukovec priporoča osobito kongregacije za žene; če bodo matere v družbi, ne bodo slabo odgojile svojih otrok. Priporočilo se je tudi sprejelo v resolucijo.

Za versko življenje eminentne važnosti je tudi

tretji red sv. Frančiška.

O tem vprašanju je z velikim ognjem govoril večak P. Kasijan Zemljak. Prepričal je vse zborovalce, da je poleg Marijinih družb III. red sv. Frančiška največja opora vere in nračnosti. Da se bo III. red vpeljal po vseh župnijah, naj bi se z njim bolj seznanili že bogoslovci ter vneli za sedemstoletno organizacijo. Tretjeredniki naj se udeležujejo socialnega dela, naj širijo dobre časopise, naj se trudijo za abstinenco, naj poravnajo prepire, naj se odlikujejo v karitativnem delu, naj snujejo kolodvorske misijone.

Zadnja točka razprav v odseku za versko življenje je tudi zelo aktualna in potrebna, namreč

razgovor o nabožnem slovstvu,

ki ga je vodil prof. dr. Pečjak. Žal, da je že primanjkovalo časa in se je bilo treba omejiti na najnujnejše. Nabožne knjige so največje važnosti, so duhovnu velika pomoč, a delalo se je doslej dostikrat brez načrta. Naša inteligenca o nabožnem slovstvu velikokrat nima niti pravega pojma, kakor da bi tu sem spadali samo molitveniki, dasi bi ji bilo kravavo potrebno nekoliko nabožnega slovstva.

— Za sedaj se sestavi izvršilni odbor petero članov, ki naj se loti petero resolucij in naj potem delo izvrši. Potrebujemo sv. pisma — vsaj nove zaveze — v lepem jeziku; sveti obredi naj bi se razložili; želebi bi bilo dobre knjige o ascetiki, kako se človek izobrazí do popolnosti. Glede molitvenikov treba izgovoriti resno besedo. Na stotine jih je, pa malo dobrih. Že dolgo kličemo po izdaji življenja svetnikov itd. Vse to bo skušal oskrbeti in v tir spraviti peteročlanski odbor, ki se bo takoj poprijel dela.

Resolucije.

V odseku, o katerem smo ravnokar poročali, so se sklenile med drugimi sledeče resolucije.

Marijine družbe.

Kot najboljše sredstvo za versko vzgojo mladine priporoča hrvaško-slovenski katoliški shod Marijine družbe, ki so se po slovenskem svetu tako lepo razcvetele, da so v ponos naši domovini.

Želeti je, naj bi bila Marijina družba za mladeniče in dekleta v vsaki slovenski župniji, ker je povsod treba sistematičnega vzgajanja šoli odrasle mladine. Mladeniškimi družbam naj se posvečuje več pozornosti kot doslej!

Kot priprave za Marijino družbo naj se zasnujejo povsod »Marijini vrtci« za dečke in deklice. Te preproste družbice so izrednega pomena, da se mladina že v nežnih letih zavaruje in na pravo pot napeljuje. Posebno ondi, kjer z odraslo mladino ni mogoče pričeti Marijine družbe, naj se prične z »vrtcem«.

Priporočajo se dalje predvsem Marijine družbe za inteligenco in dijake. Na vsaki slovenski srednji šoli bodi marijanska kongregacija!

Želi se, da stopijo škofijska vodstva Marijinih družb vseh slovenskih škofij v tesnejšo medsebojno zvezo v svrhu enotnega vodstva.

Priporočajo se Marijine družbe za moše in zlasti za žene in matere.

Tretji red sv. Frančiška.

I. V zmislu lista sv. očeta papeža Pija X. z dne 8. septembra 1912 na generalne ministre treh družin prvega reda manjših bratov, katerim priporočajo tovarištva (skupščine) III. reda sv. Frančiška ne le po samostanskih cerkvah, temveč tudi po drugih, zlasti župnih cerkvah, izraža slovensko-hrvaški katoliški shod željo, naj bi se dala slovenskim in hrvaškim bogoslovcem prilika, podučiti se o potrebi, koristí, upravi in vodstvu III. reda, naj

bi se po bogoslovnih seminarjih ustanovile med slovenskimi bogoslovci posebne skupščine III. reda, da bi se na ta način med njimi zbudilo zanimanje za III. red in bi mogli pozneje v pastirstvu z večjo gorečnostjo in bolj uspešno voditi III. red.

II. Katoliški shod priporoča vsem čč. gg. dušnim pastirjem, naj neгуjejo v svojih župnijah III. red, kateri jim bo po besedah svetega očeta »v najkrepkejšo pomoč pri skrbi za zveličanje ljudi,« naj ga priporočajo in skušajo zanj pridobiti može. Radi naj se poslužujejo glasila III. reda, »Cvetja«, ga toplo priporočajo in pridno dopisujejo.

III. Katoliški shod prosi ude III. reda, da po opominu sv. očeta papeža radi pristopajo raznim katoliškim društvom, se udeleжujejo socialnega dela, skrbe za katoliško časopisje, za bolnike, uboge, zanemarjene otroke, skušajo zabraniti prepire in tožbe, podpirajo treznostno gibanje in naj bodo vsem lep zgled krščanskega življenja. — Tretjerednicam se naroča, da se rade udeleжujejo zdravniških tečajem in v varstvo mladih deklet po večih kolodvorih opravljajo takoimenovani kolodvorski misijon.

IV. Da se povsod vpelje dobra organizacija III. reda in enotno vodstvo, izraža katoliški shod željo, naj bi se pri sestankih Sodalitatis Ss. Cordis včasih kaj govorilo in posve-tovalo o III. redu. — Voditelji III. reda naj vestno skrbe, da se vsako leto po njihovih skupščinah opravi vsakoletna vizitacija.

Sv. Evharistija.

Slov.-hrv. katoliški shod izraža svetemu očetu najponižnejšo zahvalo za modre odloke in naročila glede vsakdanjega obhajila in starosti prevoobhajancev. Veseli se, da se ta odloka vestno izvršujeta in donašata lepe sadove. Katoliški shod izraža željo, da bi se javnega spričevanja udeleževali tudi izobraženci višjih stanov, in sicer ne le iz nadnaravnih nagibov, marveč tudi radi

1. socialne enakosti, ker smo pred sv. Evharistijo vsi enaki brez razločka stanov;

2. radi socialne medsebojne ljubezni, kajti pristna, prava čednost ljubezni cvete le na tleh presv. Zakramenta;

3. radi dobrega zgleda, ker nič bolj srca ljudstva ne dvigne in potrdi v veri, kakor lepi zgledi izobraženih stanov;

4. ker je javno spoznavanje vere najboljša in najizdatnejša apologetika. Ta plemenita srčnost v spoznavanju vere naj se kaže v tem:

a) da se tudi višji izobraženi krogi udeleжujejo češčenja presv. Zakramenta;

b) da prihajajo k sv. obhajilu in posebno k skupnemu sv. obhajilu katoliška društva in stanovske družbe;

c) da so pogostokrat navzoči pri daritvi sv. maše, in sicer kolikorokrat je mogoče tudi ob delavnikih;

d) da se izobraženi ljudje udeleжujejo javne procesije in tako brez strahu spoznavajo svojo vero.

II. Življenje v družini bodi evharistično. Kajti sv. Evharistija ohrani zakonsko zvestobo, daje možu nadnaravno moč pri trudu in skrbi za vsakdanje življenje, daje ženi srčnost, mirno in vdano prenašati vse težave družinskega življenja, staršem pa utrjuje ugled in oblast, kar je neprecenljive vrednosti pri krščanski vzgoji.

III. Vzgoja otrok bodi evharistična doma in v šoli. — V otrocih

a) naj se v družini z lepim zgledom, večkratnim prejemanjem sv. obhajila vzbuja spoštovanje in ljubezen do presveteга Zakramenta;

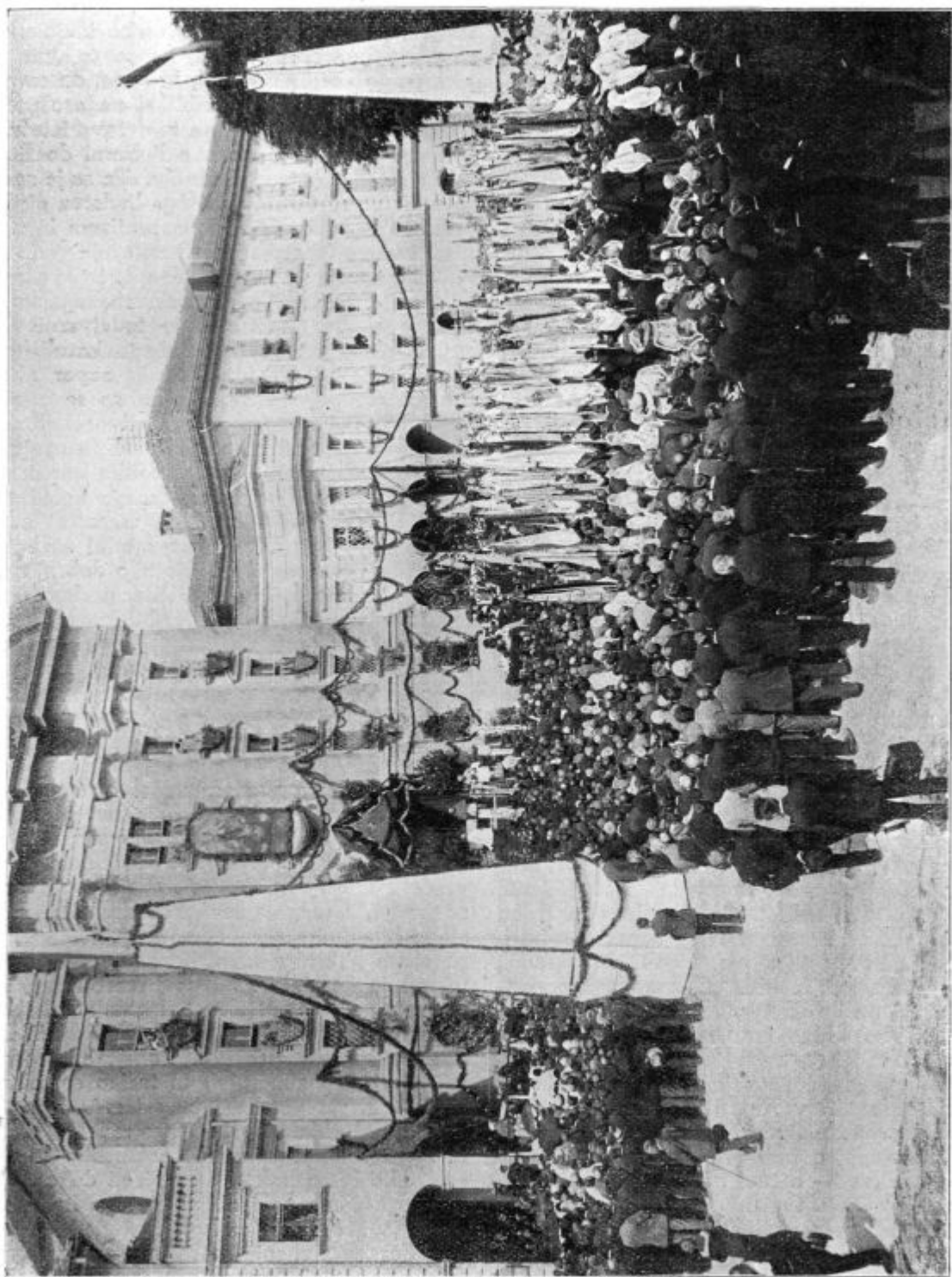
b) katoliško učiteljstvo naj z ozirom na evharistično gibanje sedanjega časa v stari ljubezni do Kristusa in zvestobi z novo gorečnostjo sodeluje pri evharistični vzgoji otrok ter vero, ljubezen, spoštovanje, pobožnost do presv. Evharistije z besedo in z zgledom goji in pospešuje.

IV. Izobrazba v katoliških društvih bodi evharistična. Po izstopu iz šole naj poleg staršev razna društva pospešujejo evharistično življenje in pogosto sv. obhajilo; ne samo v cerkvi, tudi pri predavanjih v društvih naj se poudarja evharistično življenje in gibanje sedanje s primernimi znanstvenimi in apologetičnimi govori.

Sestanek kongreganistov

v ponedeljek ob treh popoldne v kapeli Alojzišča.

Udeležba je bila lepa. Prvi je navdušeno govoril zastopnik goriške kongregacije g. dr. Ivo Česnik: Pomen kongregacij za inteligenco v sedanjem času. Slišali smo tele misli: Inteligentnemu, tudi katoliško mislečemu možu v naših dneh ni lahko živeti krščansko. Ves veliki svet, v katerem živi, v katerem se giblje, je krščanstvu nasproten. Temu vplivu se — sam — ne more popolnoma odtegniti. Če vrhutega nikoli ali pa le redkokdaj kaj božjega sliši in nič nabožnega ne bere, mora krščansko življenje usahnuti, ker nima hrane. Zato potrebuje izobraženec naših dni neke zaslombe, neke opore, ki mu pomaga izvrševati verske dolžnosti, in to je — kongregacija.

Katoliški šoč: Sv. maša na trgu pred uršulinsko cerkvijo.

V imenu hrvaških družb je lepo govoril jezuit P. Stipković iz Zagreba »o apostolskem delu kongreganistov«.

Nato govori dr. Ivan Grafenauer o predmetu: Versko življenje podlaga katoliški akciji. Izvaja v glavnem sledeče:

Včerašnji dan je bil dan manifestacij, današnji in naslednji dnevi pa so dnevi notranjega, programatičnega dela; treba je v marsikateri zadevi jasnejše določitev cilja, treba odprave napak itd.; naslednja leta pa naj vidijo izvršitev naših sklepov. Delo katoliškega shoda se mi zdi simbol vsega našega dela. Tudi tu je treba manifestacije, dela namreč na zunaj, dejanj in gibanja (akcije in agitacije), treba je tudi poglobitve v notranjost, poglobitve v resnice katoliške vere, da ne izgubimo cilja izpred oči, treba pa tudi dela, neutrudnega, vztrajnega dela, treba je življenja po katoliški veri. Brez tega bi bilo prazno in brezplodno tudi naše zunanje delo, kakor bi bil katoliški shod brezpomemben, ko ne bi hoteli izvršiti njegovih sklepov.

Vesetje je bilo včeraj gledati tisoč- in tisočglavo množico na Kongresnem trgu, kako je med mašo umolknil vsak glas in je sveta tihota zavladala nad obširnimi, z ljudstvom napoljenim prostorom, ko je bilo vse zatopljeno v sveto dejanje pred oltarjem, in še radovedneži po oknih in cestah si niso upali kaliti tega svetega miru. Odkod ta red in mir, ta dostojnost verske manifestacije? To je uspeh množega in množega dela, zlasti dela za verske ideale po Marijinih družbah in izobraževalnih društvih, v spovednici in na prižnici, v kmetiški hiši in na polju, dela cerkvenih dostojanstvenikov, župnikov, kaplanov in študentov, slovenskih mož in žen, mladeničev in deklet. To je zdrav in trden temelj, ki se ne razruši od danes do jutri, temelj življenja po veri. Brez moči, ki jo ima zgled, in brez sile verskega prepričanja ne bi bilo takega uspeha.

Ni bilo vedno tako. Le poglejmo v čas pred letom 1848., v čas, ko se je blagi Fridrik Baraga zaradi svoje verske gorečnosti moral umakniti v Ameriko. Kakšno je bilo tačas slovensko ljudstvo? Verno je bilo res — iz navade, a tudi prazno; hodilo je res v cerkve — a tudi na poboje in pijančevanje, hodilo je tudi na božja pota — često bolj plesat, nego molit. Boljše je postalo šele, ko je prihajala drugače vzgojena duhovščina in božji besedi dajala podporo svojega lastnega dobrega zgleda, življenja po veri. V javnem življenju pa verska misel še dolgo ni postala vir novih misli, novih idej in plodnega dela za dušni prospeh ljudstva in za

socialno dobro njegovo. V voditeljih, n. pr. Bleiweisove dobe, je bilo čestokrat malo globokega verskega prepričanja in verskega življenja, zato so smatrali versko idejo zgolj za idejo konservativnosti, ne za to, kar je, eminentno vera napredka, ki hoče, da se posameznik čim najbolj približaj nedosežnemu idealu Kristusu, družba pa in država istotako idealom njegovih naukov o ljubezni do Boga in bližnjega. Napredka ni bilo. Ta se je začel šele, ko so se voditelji našega ljudstva otresli predsodkov okorelega konservatizma in proglasili javno in glasno vero za svoje vodilo v javnem in zasebnem življenju. Bilo je to za časa prvega slovenskega katoliškega shoda. Začel se je tedaj srdit boj zoper očeta prvega slovenskega katoliškega shoda, Missijo ter Mahniča in zoper njune učence ter privrženca. Začeli so se napadi najbolj osebne vrste, najmanjši osebni pregrešek se je obesil na veliki zvon in razglasil po slovenski zemlji. Našim voditeljem in somišljenikom je bilo treba lepega zglednega življenja, sicer so morali na sramotni oder. In bilo je dobro tako. Nasprotniki so hoteli sicer zlo, a kar so storili, je bilo dobro, naše vrste so se izčistile in očistile, osebno čisto življenje, življenje po veri je bilo pogoj, da je smel biti naš pristaš, drugačnega naši nasprotniki niso trpeli. In to življenje po veri je povzdignilo vse slovensko katoliško ljudstvo.

A že se začno kazati tudi senčnate plati. Zmagali smo v znamenju križa in prišli do moči; ne velja več staro načelo: »liberalcem groš, klerikalcem pa knof.« Zdaj ni ravno slabo, če je človek pristaš Slovenske Ljudske Stranke. To pa je privabilo k nam kakor večje k luči ljudi, ki niso našega svetovnega naziranja. Gleda se semtertje premalo na to, ali je bila konverzija odkrita in poštena, ali pa samo politična in navidezna, premalo na to, ali je dotičnik tudi pozitivno veren, ali izpolnjuje svoje verske dolžnosti, zakaj ne smemo se zadovoljiti samo s tem, da je kdo le naš politični »pristaš«. Politično v resnici naš more biti zanesljivo in trajno samo tak, ki je tudi po verskem prepričanju naš. To versko prepričanje pa moremo razvideti samo iz izvrševanja krščanskih dolžnosti. In kaj šele, ako bi se kak tak sebičnež dokopal do visokega mesta? Izrabljal bi to v kvar naši stvari, v svojo osebno korist.

Versko življenje mora biti nam in voditeljem ne zadnja, ampak prva zadeva, in sicer tudi kolikor se tiče zasebnega življenja. Kako naj se ohranimo drugače čiste v tem vrvežu javnega in političnega življenja, kjer igrajo tako odločilno vlogo človeške strasti, kako

naj se obvarujemo samogoltnosti in častilakomnosti, oholosti in preziranja drugih, ako ne pristopamo, mi nevredni grešniki, kakor najpriprostejša ženičica večkrat k viru vse moči in kreposti, k mizi Gospodovi, okrepcat se s presveto Evharistijo za vztrajno izpolnjevanje Gospodove volje? Kdor tega ne dela, izgubi zmisel za versko življenje, njegov značaj začne propadati, napuh je navadno prvi znak, in kmalu je suha veja na vinski trti Gospodovi. Da ostane v naših srcih, v srcih duševnih in političnih voditeljev, živa vera v krščanske ideale, da ostanejo v našem življenju tudi dejanja po teh idealih in za te ideale, treba nam je vsem verskega življenja.

Naša naloga pa, tovariši kongreganisti, je ta, da z apostolstvom dela, z vabečo besedo in živim zgledom ter z apostolstvom molitve delamo na to, da versko življenje pri nas ne začne hirati, marveč se poglobi in okrepi!

V imenu poljskih kongregacij je pozdravil zbor P. Henrik Hađuch iz Krakova, v imenu hrvaških frančiškan P. Gjuró iz Vukovara, v imenu čeških profesor Otokar T a u b e r.

Debata je bila živahna in so se je udeležili prof. Modic, prof. Grafenauer, P. Valerijan Učak, župnik Grašič, dr. Srebrnič, G. Schöff, Lončar in Dostal. Izrekla se je marsikatera praktična misel. Med drugimi sledeča:

Katoliški akademiki naj se, vrnivši se z univerze, pridružijo obstoječim kongregacijam za inteligenco v domovini (v Ljubljani ali v Gorici), in sicer tudi, če ne bivajo v teh dveh mestih, da le včasih, kadar morejo, pridejo k shodu, sicer so pa moralno zvezani s kongregacijo. Istotako naj store katoliški učitelji po deželi; njih zgled med ljudstvom bo zelo dobro vplival. — Koristne bi bile duhovne vaje za inteligenco. — V Ljubljani naj bo vsako leto skupen sestanek moških kongregacij. Velike važnosti so izvencerkveni družabni sestanki, pri katerih kongreganisti sami govore. — Kongregacije naj napravljajo časih skupne izlete, romanja ali sicer kako drugače javno izpričujejo svojo vero.

Na podlagi teh razgovorov so se sprejele sledeče

resolucije:

1. Marijine kongregacije so v naših časih najprikladnejše sredstvo za gojenje verskega življenja med moštvo, zlasti med meščanstvom.

2. Slovensko katoliško misleče moštvo, zlasti katoliška inteligenca, se vljudno opozarja in pozivlje, da se čimbolj oklene kongregacij.

3. Slovensko in hrvaško katoliško dijaštvo se opozarja na obstoječe kongregacije v domovini ter jih prosi, naj se jim po dovršenih študijah pridružijo.

Slovenski rod, tvoj dan je vstal...

Slovenski rod, tvoj dan je vstal,
tvoj zlati dan, dan tvoje slave...

Strmé ga gledajo višave,
strmé poslušajo dobrave:

Tvoj dan je vstal!

Slovenski rod, tvoj dan je vstal
v kraljevem blesku, v znaku križa!

Oltarju, glej, se sprevod bliža...

So li grobovi naši vstali
in davne dede nam poslali?

Odločen, smel jim je korak...

O, to ni ded... glej, ta junak
je mladi naš slovenski rod.

Na čelu nosi dedov vero,
v junaških prsih njih srčnost,

v obleki dedov kroj in mero
in v zlatem srcu njih krepost.

To je naš rod!

Ves mlad in čil, ognjen, krepak,
pod križem je postal junak;

pod križem sebe je spoznal,
kot orel dvignil se je s tal;
pod križem je Marijin znak
na prsi si pripel junak.

Pred njo stoji z zastavo v roki,
zasmeh sovragov ga ne bega;

junak v ponižnosti globoki
zvestobo Materi prisega:

»Brezmadežna, pomačaj nam,
da zvesti veri smo edini,

cesarju, Rimu, domovini!«
Slovenec, Čeh, Poljak, Hrvat,

vsil en glas — vsak bratu brat.
Tvoj dan je vstal!

Tvoj zlati dan, slovenski rod!

Dokler bo Kristus tvoja pot
in tvoj ponos Marijin znak,

dotlej te ne doseže mrak...

Le v Kristusu si ti junak!

S. Elizabeta.

Venčajmo se z rožami!

(Sap. 28.)

Dosedaj zeleno listje rumeni, odpada. Še je bujno po travnikih in livadah, po vrtovih, ali vse kaže, da se bližamo jeseni. Molče nas to opominja: vse mine! Toda ne tako v duhovnem življenju. Tu je večna pomlad, tu greje vedno toplo solnce milosti, pošilja svoje žarke iz presvetege Srca Jezusovega, tu veje vedno duh božji. Na teh poljanah poganja tako krepko korenina Jesetova s svojo božjo rožico, tu cvete tako milo prelepa cvetlica — Marija rožnovenska.

O ubogo človeško srce, pusti jesenske misli, naj divja vihar, naj se drve valovi, glej, pred teboj se dviga svetlo milostni prestol Marijin! Tam raste in cvete tisoč in tisoč zlahtnih rožic, ki poganjajo iz ljubeznipolnih src častilcev Marijinih in se zedinjajo v enoglasen, tisočglasen: Ave Marija! In s pomladanskim veseljem pletejo otroci Marijini dehteče cvetke v prelepe šopke, v pobožen venec — rožni venec.

Cvetlice tega venca so nebeške rožice, najlepši kras deviškega materinega srca. Komaj je kaka molitev Bogu bolj dopadljiva, Mariji bolj prijetna, nobena tako milosti polna, tako obložena z odpustki kakor rožni venec. Kdo bi mogel samo slutiti, koliko milosti in usmiljenja je od časa sv. Dominika do danes ne rosilo, ampak deževalo na človeška srca v rožnem vencu! Koliko je številno pobožnih in svetih papežev, ki so tekmovali, kako bi sv. rožni venec bolj proslavili, kako obdarili z večjimi milostmi! Kjerkoli so se požrtvovalne duše združile v redovih ali družbah, rožni venec imajo za najmočnejše orožje. Da, rožni venec je znak pravega, zvestega otroka sv. Cerkve; rožni venec je kompas, ki kaže verniku v viharnem življenju pot proti »morski zvezdi«; rožni venec je rešilna vrv, s katero so se že tisoči in tisoči rešili iz pogina k večnemu življenju.

Papež Pavel V. imenuje sv. rožni venec »zaklad milosti«, najboljši pripomoček, če hočemo posvetiti svoje duše. »Dajte mi moža molitve in on bo svet prenovil,« je rekel sv. Vincencij Pavlanski. In zares, mož z rožnim vencem v roki premore veliko, premore vse. Doma prenovi rožni venec družino. Če molí oče, molíjo otroci, prepir zapušča hišo, preklinjevanje je prepodil rožni venec, v družino se je naselil mir, tiha, sveta sreča. Rožni venec je prinesel ženi potrpežljivost v nadlogah, tolažbo v težavah, čuti se zopet srečno; rožni venec je prinesel otrokom ubogljivost, spoštovanje in ljubezen do star-

šev. Blagor ti, krščanska družina, kjer se moli sv. rožni venec!

Hadrijan VI. imenuje sv. rožni venec »bič za hudega duha«. In zares! Kjer se opravlja ta prelepa molitev, tam je vera, upanje, ljubezen, tam nima hudi duh nobene oblasti. In če pošlje hudobec svoje hlapce, da bi pridobili tega ali onega, rožni venec jih prežene.

»V naši hiši molimo vsaki dan sv. rožni venec, zato mi ne pridite več blizu s temi umazanimi in brezvernimi časniki!«, je odgovoril krščanski oče takemu hlapcu hudega duha. — »Ali imate sv. rožni venec pri sebi?« je vprašal krščanski kmet liberalnega agitatorja, ki je hvalil in priporočal liberalnega kandidata. O sv. rožni venec je bič za hudega duha. Da, sv. rožni venec je merilo našega krščanstva.

Švigajmo s tem bičem nad našimi nasprotniki, saj je učinek tako mogočen in čudovit. Sv. Klemen Marija ga je imenoval svojo knjižnico; po poti k bolnikom ga je vedno molil in bil si je svest svoje zmage. Pri katoliškem shodu smo se posvetili Brezmadežni; to naj bo naš dar, da ji s pomočjo sv. rožnega venca pripeljemo veliko zgubljenih sinov, da švigamo s tem bičem in tako iztrgamo veliko ugrabljenih ovac požrešnemu volku.

Papež Nikolaj V. imenuje sv. rožni venec »drevo življenja«. Da, življenja, verskega življenja manjka dandanes; polotilo se nas je neko polovičarstvo ne samo v javnem življenju, ampak tudi v verskem življenju. In to mora zginiti. Proč s polovičarstvom! To je bil odmev katoliškega shoda. Da bi mi videli enkrat v rokah naših voditeljev tudi sv. rožni venec, še bolj bi se jih oklenili, bolj jim zaupali! Mar naj se ga morda sramujejo? Čemu? Ali ni znak krščanstva, ali ni znak častilca Marijinega? Ali so se ga sramovali slavni Tilly, Radecky in drugi slavni možje? O, da bi vsi jedli od tega drevesa življenja! To bi jim dajalo pogum, moč, navdušenost v hudem boju, pa tudi zaupanje na zmagi.

»Svet bo treba zopet začeti učiti moliti,« je rekel nekoč Pij IX. V našem brezvernem času bo treba zopet začeti moliti sv. rožni venec; s tem se bomo bojevali, s tem se bomo branili, s tem bomo napadali in s tem bomo tudi zmagali, s tem tudi umrli. Venčajmo se torej z rožami sv. rožnega venca, da nas bo enkrat Marija venčala z neminljivim vencem zmage!

Zvezda temnih noči.

Žarek svitlobe v dalji umira,
zemlja ovija v nočni se mrak;
potnik okrog se tožno ozira,
sredi je poti ustavil korak.

Kam naj se v nočni temi obrne,
kdo mu razkrije skalnati sklad,
kdo mu temote zastor odgrne,
da ne zaide v temni prepad?

Kdo mu razkrije daljno širino,
kdo mu pomaga k cilju navzgor,
kdo ga popelje tja v domovino,
kjer ga objame večni odmor?

Lahni vetriček rahlo zaveje,
potnik si rosno čelo otrè;
jasno nebo se ljubko nasmeje,
zvezdo žarečo v dalji zazrè.

Več se v bolesti plaho ne zvija,
črna ga tema več ne straši,
saj raz neba mu sveti Marija,
zvezda vodilna temnih noči.

Limbarski.

Vnebovzetje blažene Device Marije.

(Konec.)

Marijino vnebovzetje ni morda kaka lepa legenda, ki se je izcimila iz človeške domišljije, ne, ampak zgodovinsko dejstvo, resnica, ki je utemeljena na apostolskem izročilu. Če je pa kak nauk od apostolov, potem je tudi od Boga razodet; tako je načelo katoliškega bogoslovja. Če sloni torej nauk o vnebovzetju Marijinem na apostolskem izročilu, potem je ta nauk tudi od Boga razodet, potem je mogoče, da postane ta nauk tudi verska resnica, dogma. Tako so sklepali že omenjeni škofje na vatikanskem zboru, tako je bilo prepričanje na zadnjem Marijinem kongresu v Solnogradu, kjer se je sklenilo, da bodo v imenu vseh udeležencev — zastopnikov vseh katoličanov — prosili sv. očeta, da proglase Marijino vnebovzetje za versko resnico.

Akoravno ta nauk dosedaj še ni verska resnica, bi bilo vendar skrajno predrzno tajiti to izredno nežno in za Marijo tako primerno trditev. To ustno izročilo, ki prihaja od apostolov, je bilo v začetku bolj prikrito, pa je buknilo na dan v 6. stoletju, ko se je v cerkvi začel obhajati praznik Marijinega vnebovzetja. Temu ustnemu izročilu ni sv. Cerkev nikdar nasprotovala, ampak je je vedno in povsod pospeševala, tako da lahko rečemo: Nauk o Marijinem vnebovzetju je nauk svete Cerkve.

V bogoslovju velja med drugim tudi tole načelo: Lex supplicandi statuit legem credendi, Molitev sv. Cerkve je izraz njene vere; kakor sv. Cerkev moli, tako tudi veruje. Nad 1400 let se pa že obhaja v Cerkvi praznik

vnebovzetja Marijinega — torej cerkev to tudi veruje.

Dokaz za to nam je cerkvena zgodovina. V zahodni Cerkvi je uvedel po poročilu cerkvenih pisateljev ta praznik papež Damaz († 384); da, v naših krajih se je vnebovzetje prej obhajalo kakor brezmadežno Spočetje. V vzhodni Cerkvi pa se je začelo praznovati vnebovzetje po efeškem cerkvenem zboru (431). Kakor spričuje sv. škof Gregor († 596), se je v 6. stoletju obhajal ta Marijin praznik skoraj že splošno po vsej Cerkvi. Vnebovzetje se pa ni praznovalo kakor sedaj 15. avgusta, ampak 18. januarja. Šele proti koncu 6. stoletja — kakor poroča zgodovinopisec Nicefor — se je po prizadevanju cesarja Mavricija preložil praznik na 15. avgust. Že prej se je obhajal praznik slovesno, papež Leon IV. pa je ukazal, naj se praznuje tudi z osmino. Iz tega je razvidno, da je praznik vnebovzetja zares starodaven. Popolnoma izključeno pa je, da bi sv. Cerkev skozi stoletja obhajala praznik, ki bi ne imel resnične podlage, tu bi bila zmota, to je pa nemogoče, kajti sv. Cerkev je nezmotljiva. Molitev sv. Cerkve je izraz njene vere. Tu veljajo besede Tertulijanove: »Kar se od vseh kristjanov vedno veruje, to ni zmota, to je izročilo.«

Kako je sv. Cerkev prepričana o Marijinem vnebovzetju, spoznamo tudi iz tega, ker je potrdila češčenje in praznik prečistega Srca Marijinega. Ta praznik je utemeljen, sloni na vnebovzetju blažene Device Marije; kajti predmet češčenja je tisto prečisto Srce,

ki je bilo obvarovano trohnobe, ki je bilo s telesom v nebo vzeto.

Kakor nam dokazuje resnico vnebovzetja sam praznik, tako nam to potrjujejo izreki cerkvenih očetov. Prvi med njimi je bil sv. Epifanij, škof na otoku Cipru († 403). O Marijinem vnebovzetju je bil tako prepričan, da je celo dvomil, ali je Marija umrla. Menil je namreč, da jo je Bog naravnost, ne da bi bila umrla, vzel v nebesa.

Eno najstarejših poročil imamo od sve-tega škofa Gregorija: »Gospod je vzel sveto telo k sebi in je dal v oblaku prenesti v raj, kjer uživa sedaj z izvoljenimi neminljivo veselje.« — Sv. Modest, jeruzalemski patri-jarh († 632) pravi, da je Kristus Marijo vzbudil iz groba in jo vzel v nebesa. — Sv. Andrej, nadškof na otoku Kreti († 720) piše takole: »Kakor ni rojstvo Jezusovo škodovalo nje-nemu devištvu, tako tudi smrt ni škodovala njenemu telesu.« — Sv. German, carigrajski patrijarh († 733) piše: »Ti si vsa lepa; tvoje deviško telo je vse sveto, čisto, nedolžno, tako, da ne bo razpadlo v prah. Nemo-goče je, da bi grob spremenil v prah in pepel tisto posodo, ki je Boga sprejela, ki je bila živ tempelj božanstva.«

Med vsemi drugimi očeti je pa to resnico najbolj razložil in branil sv. Janez Damaščan. Vso svojo moč in spretnost je porabil v to, da je ustno izročilo razširjal in zagovarjal. Le nekaj njegovih lepih besed: »O prelepa smrt! Kolik razloček je med služabniki božjimi in med Materjo božjo! Kako naj imenujem to skrivnost? Ali smrt? Toda, četudi se je tvoja duša ločila od deviškega telesa, četudi je bilo telo položeno v grob, vendar ni ostalo v smrti, ni strohnelo v grobu . . . Kako naj bi uničila trohnoba tisto telo, ki nam je dalo življenje?!« Potem našteva še več razlogov za to resnico. Kakor je v Mariji prebival sam Sin božji z dušo in telesom, tako mora tudi Marija že

sedaj prebivati pri Jezusu z dušo in tele-scem itd.

Navedlo bi se lahko še nešteto izrekov cerkvenih očetov in slavnihi učenjakov, ki vsi enoglasno pričajo, da je bila trditev o Mariji-nem vnebovzetju že od nekdanj resnica in nauk sv. Cerkev, kakor bl. Alberta, ki našteva 12 razlogov za dokaz Marijinega vnebo-vzetja; sv. Tomaža Akvinskega, ki piše: »Verujemo, da je bila Marija po smrti vzbujena in v nebo vzeta.« Navedli bi lahko vnete častilce Marijine, ki so v vznesenih besedah slavili to Marijino čast in prednost, kakor sv. Bernarda in dr. Ali že iz navedenih prič spoznamo dovolj jasno, da ta, po vsej cerkvi razširjena vera v vnebovzetje Marijino ni člo-veško delo, ampak božje delo, da je po apo-stolih Bog razodel to resnico in jo izročil svoji sv. Cerkvi, da čast Marijino vedno bolj raz-širja in si tako zasluži njeno priprošnjo.

Zato vsi dobri katoličani, otroci Marijini, željno želijo, da bi sv. Cerkev kmalu progla-sila vnebovzetje Marijino za dogmo ali versko resnico, kakor je proglasila nje brezmadežno spočetje.

Po naši mili domovini se dviga nešteto lepih cerkvic in cerkvâ po vaseh in po mestih, zdaj na prijaznem gričku, zdaj v sredi doline, posvečenih blaženi Devici Mariji ter pričajo, da slovensko ljudstvo časti svojo nebeško mater, da jo otroško ljubi in da ji je srčno vdano. Med temi cerkvami je okoli 50 župnij-skih cerkvâ, ki so posvečene vnebovzetju Marijinemu, samo na Kranjskem jih je okoli 25; znamenje, kako zelo je prepričano naše verno ljudstvo o tej resnici. Znamenje pa tudi, kako si žele verni pridobiti naklonjenost ne-beške Kraljice, kako žele obhajati enkrat tudi svoje vnebovzetje.

Dal Bog po priprošnji blažene Device Marije!

A — — r.

Hiša zlata.

V večnih žarkih v blaženem sijaju
se leskeče na sijonski gori
hiša, z rajskimi obdana dvori,
lepa kakor vrt kraljevi v maju.

Njen neskončni kras odseva v rajju,
Ave žarko se blesti nad vrati;
in pri njej na biserni se trati
angeli igrajo v bajnem gaju.

Hiša zlata, o da skoraj ožje
v svoje me prostore boš zaprla,
tam osrečen bom vrh zvezdne trate.

Sladko me navdaja domotožje;
kdaj bo vendar tamkaj duša zrla
tebe mater, zarjo hiše zlate!

Limbarski.

Nekaj krajših »komadov« na struno ljubezni.

(šola krščanske popolnosti. — Drugi tečaj.)

Dosedaj smo obračali svojo pozornost le bolj na eno pesem, ki jo ljudje na struno ljubezni kaj radi igrajo, namreč na ljubezen do oseb drugega spola, imenovano zato spolna ljubezen. In danes bi začeli takoj z nekaterimi drugimi pesmicami, pa smo imeli zadnjič za tisti »recept za bolno srce« tako majhen kos papirja, da nismo mogli nanj napisati še par zdravil, ki so tako dobra in tako pomagajo, da moramo zanja povedati.

Ne beri, dragi bogoljub, brez posebnega in pametnega vzroka zaljubljenih povesti in pesmi in ne hodi brez takega vzroka k gledališkim igram, kjer se predstavljajo zaljubljeni prizori. Vem, da se bo zdelo tole marsikomu strašno zarobljeno, hribovsko, ozkosrčno, nazadnjaško in sam ne vem, kakšno še, ali povem ti, dragi bogoljub,

prvič, da se je n. pr. sv. Terezija in da so se še nekateri drugi svetniki v poznejših letih zelo kesali, da so se »v letih nerodnih« vdajali takemu branju. In če trdi sv. Terezija, ta duhovita, milo in trezno misleča svetnica, da tako branje zelo škoduje teženju po popolnosti, to gotovo ne bo brez nič.

Drugič pa je pretežna večina teh reči tako sestavljena, da prepojé srce z nagnenjem do svetnega uživanja, z nagnenjem, da bi tudi sami kaj takega prijetnega doživeli, kakor smo brali v povesti ali gledali v igri, sploh: srce se bolj in bolj navzema ljubezni do čutnih dobrin in v isti meri pojema in slabi v srcu ljubezen do nadzemeljskih idealov, ljubezen do čednosti in do Boga. Čednostno življenje takih duš, ki rade berejo take reči, je ponavadi zelo medlo in je nemalokrat v veliki nevarnosti, da ob daní prilíki naenkrat ne umrje, oziroma se ne pogrèzne v močvaro — nečistega greha.

Istotako ne zahajaj prerad, prerada na veselice, kjer v moški in ženski družini »sladko pojó« in posebno tudi »sladko pijó«. Prav je, da se včasih razveseliš, ali pazi, pazi! Odkar sta nam Adam in Eva zapravila raj, se ravno pod cvetjem življenja kaj rada skriva — kača. Torej pamet in previdnost! Pravijo, da po veseli družbi rada glava boli. Gotovo, in ne samo od vina, tudi od premalo previdnega razveseljevanja.

Iz istega vzroka se varuj še bolj plesa! Kakor se ožge vešča, ki pleše okoli luči, istotako zaplameni srce rado v prepovedani ljubezni ravno na plesu. Posebno vi, primorski fantje in dekleta, ki berete »Bogoljuba«, bodite goreči apostoli, da odvrnete od te po-

gubonosne zabave tiste svoje tovariše in vrstnice, ki jim »Bogoljub« ravno zato ne diši, ker jim gre preveč v slast ples. In to bodi konec naše pesmi o spolni ljubezni.

Zdaj pa pridejo na vrsto krajši »komadi«.

Srce se nam more namreč zavzemati še za marsikatero drugačno ljubezen, še za druge stvari. Tudi v vseh drugih stvareh mora biti to naše čuvstvo dobro uravnano po pameti in po najsvetejši božji volji.

Kaj torej smemo in moramo ljubiti? Odgovor: Vse, kar je božja volja, in vse to zopet v toliko, v kolikor je božja volja.

Ljubiti moraš predvsem Boga. Kdo je bolj vreden vse ljubezni kot on? Prav lepo pravi enkrat sv. Vincencij Pavlanski: »Bog je vse stvari zato tako minljive in nestalne ustvaril, da bi ljudje ne navezovali svojega srca nanje, marveč le na njega, ki je neskončno popoln.« In sv. Avguštin je zapisal znane besede: »Ustvaril si nas zase, in naše srce je nemirno, dokler ne najde pokoja v tebi, o Bog.«

Zavoljo Boga moraš ljubiti tudi svojega bližnjega, torej svetnike, angele, posebno pa kraljico angelov in svetnikov, Marijo, potem vse druge ljudi zavoljo Boga, zlasti še najbolj zapuščene, uboge in bolnike, verne duše v vica — vse te si moramo misliti pod besedo: naš bližnji.

Ljubiti morajo starši svoje otroke, otroci starše; ljubiti se morajo drug drugega bratje in sestre, bližnji sorodniki.

Prav in po pameti je, da ljubimo domače bolj kot tujce. Prav in po božji volji je, če ljubimo domovino in svoje rojake bolj kot druge deželane, ljudi svojega naroda in jezika bolj kot drugorodne ljudi tujega jezika. Ljubiti moramo vse, a svojce bolj kot druge. Že srce nas vleče bolj k svojim kot k tujim, in to ni od izvirnega greha, marveč od stvarnika naše narave in našega srca, od Boga. Seveda tudi te moramo ljubiti po pameti in zavoljo Boga in ne samo ali edino zato, ker nas srce k njim vleče.

In tu moramo izpregovoriti par besedi o nemškutarstvu, lahonstvu in mažaronstvu! Kaj pa pomenjajo te tri pregrešne besede?

Najprej bodi povedano, da nemškutar — kar povemo o njem, velja razmerno tudi o lahonu in mažaronu — ni Nемеc, marveč slovenski človek, ki se za Nemca štuli. Tudi Nemce, Italijane in Madjare moramo kot svoje

bližnje ljubiti, in pisatelj teh vrst — da me kdo ne ume napačno! — ima svoje osebne prijatelje tudi med Nemci, Italijani in Madjari. So pa nekateri naši ljudje, ki se sramujejo svojega slovenskega jezika in naroda, sramujejo, da so se rodili pod pošteno slovensko streho, od preprostih slovenskih staršev. In ker bi radi za nekaj več veljali, pa govore raje po tuje kot v domačem jeziku in vihajo svoj ošabni nos nad našo lepo slovensko govorico. Sicer govore včasih tako grdo in spa-kedrano nemščino, da nemščine večšega človeka ušesa bole, če jih mora poslušati, in včasih človek res ne vé, ali naj bi se nad takimi bebcí jezil ali se jim smejal. Pa če znajo tudi popolno dobro nemški, laški in madjarski; da se sramujejo svojega pokoljenja in jezika —, ne, to ni in ne more biti prav.

Včasih se tupatam kdo čudi, češ, zakaj so duhovniki tako proti nemškutarstvu. Prvič zato, ker je nekaj protinaravnega, nekaj, kar je proti božji volji, če človek odpade od ljubezni do svojega rodu in jezika. Drugič zato, ker nam vsiljujejo svoj nemški jezik ne dobri, pošteni, pravični in katoliško misleči Nemci, marveč najslabši med Nemci, gnili nemški liberalci, brezverski nemški odpadniki od katoliške Cerkve in pa nemški luteranci. Tretjič pa zato, ker so potem taki ponemčeni Slovenci prav tako brezverni kakor tisti Nemci, katerim so si pustili iztrgati svoj pošteni slovenski jezik iz ust. Nemškutarstvo je pri nas isto kot liberalizem — ali zdaj razumeš boj naših duhovnikov proti prodirajočemu nemštvu? Ali ni to njih dolžnost?

O vi, ki držite s tistimi Nemci, ki hočejo ponemčiti naše kraje, s tistimi Nemci, ki nam hočejo vzeti našo slovensko govorico, s tistimi Nemci, ki hočejo zastrepiti naše ljudstvo, potem ko so mu vzeli domačo govorico, z liberalizmom in celo z luteranstvom — Šentiljčani na Štajerskem naj povedo, koliko luteranstva imajo že v svoji občini, odkar so vanjo pridrlí Nemci! — roko na srce! Ali morete to zagovarjati pred Bogom in svojo vestjo? Skušnja uči, da je odpadli Slovenec, da je nemškutar ponavadi tudi slab kristjan. Ni čuda: prav isti napuh, ki ga napihuje, da zaničuje vero in duhovnike, ga tudi napihuje, da zaničuje svoje preproste rojake in da se štuli med nemško govorečo gospodo.

Torej pač ljubezen do drugorodcev, ali ne tako, da bi jim pustili jemati od Boža nam ustvarjeno domačo govorico. Ponavadi so le npravno in versko nagniti Nemci, ki stežujejo svoje roke po nas; če jih stežujejo tupatam tudi dobri, jim pa mirno povejmo, da hočemo

svojo narodnost ravnotako ohraniti, kakor naj tudi sami svojo ljubijo in ohranijo, in gotovo se bomo tako z njimi lahko pobotali.

Še nekaj! Ne vem, kolikó je že tega, ko je bilo enkrat v »Bogoljubu«, da se včasih malo preveč nemškutari tudi po nekaterih ženskih samostanih — le mimogrede pripomnim, da podpisani ni imel s tistim član-kom takrat prav nič opraviti! (Imaš prav, ljubi gospod Anton, tisto pa le name zvrni, tisto imam jaz na vesti, tako da bova lepo vsak nekaj nosila. Ur.) Ena stvar bi bila tu prav gotovo napačna: če bi bilo namreč razširjeno mnenje, da je po božji volji in popolno, če človek zatira v sebi čut za svoj rod in jezik, torej čut, ki ga imamo v srcu od samega Stvarnika. Ne, tako naziranje bi bila z mota, tako prizadevanje proti pameti in božji volji in proti popolnosti.

Bogokletno je, če vpije narodno-napredni plitvomislec: »Najprej narodnost, potem šele vera in Bog!«

Proti ljubezni je, če ljubimo svoj narod in jezik tako, da druge narode preziramo in jih sovražimo.

Pametno je, če se govori v tujem jeziku zato, da se ga človek lažje in hitreje navadi, ali kadar to zahteva pameten ožir na druge, ki res ne umejo našega jezika in se ga naučiti ne morejo; so pa tudi taki, ki se ga naučiti nočejo.

Ali čisto gotovo ni prav in ni popolno in izvira iz napuha, in je kolikortoliko krivično proti lastnemu narodu, če človek slovenske krvi prezira jezik svojega naroda, se ga ne mara učiti, da bi ga znal lepo govoriti, in klepeče najraje v tujem jeziku, se sramuje svojega jezika v javnosti, v gosposki družbi, če vzgojitelji in vzgojiteljice podirajo v srcu gojencev, gojenk ljubezen do lastnega rodu in jezika in vse tuje v zvezde kujejo, sploh: če se človek ne pokaže poštenega otroka svojega rodu.

Ljubite torej vse narode, ali po božji volji svojega bolj kot druge! Učite se vseh mogočih jezikov, ali ne kratite pravic in časti svojemu maternemu jeziku! Tudi v ljubezni mora biti lep red, in red, pravijo, vodi k Bogu.

Ljubi sploh vse reči po pameti, in nikdar tako, da bi celo takrat nase vlekli in vezale, ko nas božja volja kliče kam drugam. Dobra je ljubezen do staršev, bratov in sester, do domovine; ali če kliče Bog človeka n. pr. v samostan, bi bilo napačno, ustavljeni se temu božjemu klicu zavoljo prevelike in zato neradne ljubezni do domačih in do domovine.

Nagnjenje do branja, do te ali one zabavne igre, do tega ali onega pametnega razvedrila more biti dobro. Ali če s tem branjem, s to igro, s tem razvedrilom zanemarjam svoje dolžnosti, potem je ljubezen do teh reči neredna in zato proti božji volji.

Ali zdaj vidiš, kakšno lepo soglasje vlada v popolni duši? Ne samo, da ljubi to, kar Bog hoče, marveč tudi vsako stvar le toliko, kolikor Bog hoče, kolikor je po božji modro-

sti in naredbi naše ljubezni vredna! Taka je bila in je ljubezen presv. Jezusovega, preč. Marijinega Srca, tako bi naj bilo tudi tvoje srce. Zato pa prihodnjič o tem —

»Veste kaj, o prijateljstvu nam še niste nič povedali! Saj je to tudi neka vrsta ljubezni, ne?«

Pa bodi po vašem! Torej prihodnjič o prijateljstvu. **Dr. Ant. Zdešar.**

Vojakom - novincem!

Ljubi tovariši! Le še malo dni imate odločenih za bivanje doma pri ljubih starših, prijateljih in znancih. Zatorej vas prosim, spréjmite par navodil, ki vam jih kot vaš tovariš želim podati. Ne pozabite Boga! Pri vojakih bodete videli in slišali marsikaj, kar vam žuga vzeti najdražje, kar imate: sveto vero.

Ne mislite, da se pri vojakih ne dá krščansko živeti! Zagotovim vas kot vojak, da ste pri vojakih ravno tako lahko pošteni kot doma.

Vem sicer, da vas bodo nekateri hudobni tovariši vsaj izpočetka zasmehovali, če bodete

živeli kot kristjani. Ali to vas naj ne straši; s stanovitnostjo se preмага vse.

Žalostno je, da ravno slovenski vojaki tako zelo preklinjajo, da je človeka kar strah, če jih poslušajo.

Ne pozabite pa tudi, da ste Slovenci in ne sramujte se svojega materinega jezika! Potem bo lahko domovina ponosna na take sinove, ki jih lahko pošlje, če treba, tudi v boj, kjer so pripravljani dati svojo kri za Boga, cesarja in domovino. **Mladenič-vojak.**

Vzgoja otrok v krščanski družini.

(Priobčuje župnik Jožef Volc.)

(Dalje.)

Uvod.

Krona zemeljskega stvarjenja je človek. Sveta in pravična je postavil Bog prva človeka na svet; le malo pod angele ju je ponižal; s slavo in častjo ju je ovenčal in postavil čez dela svojih rok. Združil ju je v neločljivo zakonsko zvezo. Prelep vrt — raj ali paradiz imenovan — jima je pripravil za bivališče. Vsega dobrega je bilo v tem vrtu v obilici; ničesar nista pogrešala prva človeka. Delala sta le za kratek čas, sebi in Bogu v veselje. Vse stvari in tudi vse naravne moči so jima bile pokorne in prijazne. Imela sta Adam in Eva telo zdravo in krepko. Ni poznalo to telo nobene slabosti, nobene bolečine, nobene bolezni. Tudi stáranju ni bilo podvrženo; saj je bilo neumrjoče. — S telesnimi odličnostmi so se pa lepo družile v prvem človeku tudi izborne duševne zmožnosti. Imela sta Adam in Eva tako bister um, da sta vedela vse, kar jima je bilo treba vedeti. Njuna volja je bila pa tako blaga, da je živo hrepenela po vsem dobrem. Nobena strast ni gospodovala v nji; grešna po-

željivost ji je bila pa celó neznana. Zato nista poznala prva človeka nobene notranje izkušnje, nobenega dvoma, nobenega duševnega boja.

Najdragocenejši božji dar je bil pa na dan a r a v n i dar, ki sta ga prejeli njuni duši. Kakó sta žareli v bogastvu posvečujoče milosti! Bog sam se ju je radoval. V neskončni ljubezni ju je izvolil za svoja ljuba otroka in jima je dal celó pravico do svetih nebes. S tem ju je povzdignil do časti nebeških knezov.

Višek božjih dobrot je bil pa ta: Vseh omenjenih naravnih in nadnaravnih darov nista prejela prva človeka samó zase, ampak za vse svoje potomce. Vsi Evini otroci in otrok potomci bi bili enako blaženo živeli na tem svetu; vsi bi bili v enaki časti pred Bogom; vsi enako bistrega duha in blage volje; vsi otroci božji, neumrjoči po duši in telesu — kakor prva roditelja. Vsem bi bila tudi nebesa odprta; peklo pa zažgano samó za hudobne angele.

Toda človek, ki je bil v časti, pa ni pre-

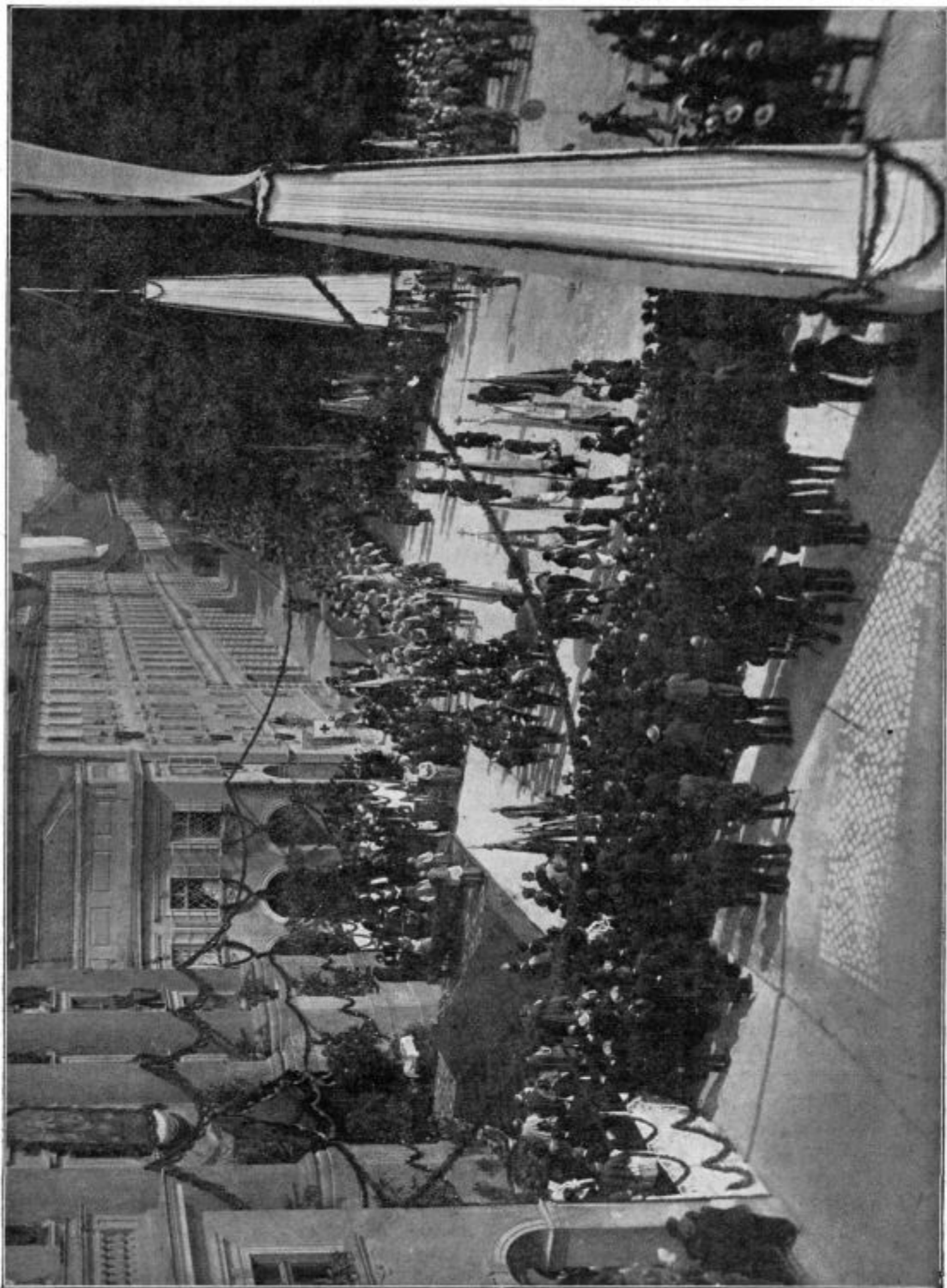
mislil in ni prav cenil svojega dostojanstva. Prišla je izkušnja od zunaj. Grešila sta prva človeka oba. Znano je, kakó. Grešila sta celó smrtno. Bog jima je dal le eno samo zapoved, in še to lahko. Pa se je nista držala. Zažugal jima je s smrtjo, če je ne držita. Pa tudi to ju ni oplašilo. Poznala sta dodobra božjo voljo in njegovo veliko ljubezen, pa tudi to ju ni genilo. Grešila sta z nepokorščino, z nevero, z napuhom, z nehvaležnostjo. Kazen pa tudi ni izostala. Izgubila sta v hipu vse bogastvo posvečujoče milosti; z njo pa tudi svojo pravičnost in svetost. Užaljeni Stvarnik ju ni več maral za svoja otroka; nista mu bila več nadnaravno podobna. Satan si je prisvojil svoj plen . . . Nebesa so se zaprla njima, ki sta bila božja otroka, odrplo pa peklo. Vse sta izgubila nesrečnika, in po lastni krivdi, kar sta bila prejela nadnaravnih darov od Boga; pa tudi v naravnih sta bila oškodovana. Njuna pamet je oslabela, otemnela. Toliko sta postala nerazsodna že prvi hip, da sta se menila skriti Bogu med drevjem raja. — Še bolj je pa oslabela njuna volja. Izgubila je veselje do dobrega in se je obrnila na hudo. V srcu se je vnelo takoj prvima človekoma strastno poželjenje po vsem posvetnem — in to poželjenje je zapričelo silovit boj z oslabelo pametjo in voljo. Hotelo je vladati in voditi celega človeka. — Nič bolje pa se ni izteklo telesu. Prej neumrjoče, je bilo zdaj obsojeno na smrt. Slabosti, bolečine, bolezní — vse gorjé se je naselilo v njem. V trdem delu si je imelo iskati poslej vsakdanjega kruha. Z vsemi sovražnimi naravnimi močmi na zemlji se je imelo boriti. Zaprl se je božjima otrokoma raj; prostrla pa pred Adamom in Evo zemlja, od Boga prekleta zaradi greha, s trnjem posajena in osatom. Zdaj sta okušala prva zemeljska trpina grenki sad greha. — Toda vse to gorje ni prišlo samo nadnja, ampak na ves človeški rod — vsi smo namreč grešili v prvem človeku. To je tisti težki jarem, ki leži na Adamovih otrocih od dne njih rojstva, pa do dne njih pokopa v mater vseh ljudi.

Večna hvala vendar božjemu usmiljenju, ki je odvrnilo od človeškega rodu najhujšo kazn, namreč večno smrt, večno pogubljenje! A za tem je storil dobrotni Stvarnik še več. Ker je ljubil svoje, ki so bili v svetu, jih je hotel ljubiti do konca. V nerazumljivi ljubezni se je usmilil človeškega rodu in mu je obljubil Odrešenika. Ta je imel oprostiti vse človeštvo n a s l e d k o v izvirnega greha. Toda tudi tu ni poznala Stvarnikova ljubezen nobenih mej. Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da se ne pogubi, kdorkoli veruje vanj, ampak ima večno

življenje. Pač je preteklo dolgih štirideset let, preden je prišel na svet ta usmiljeni Samaritanec, ki je prinesel človeštvu zdravil zoper izvirni greh in je obvezal človeštva razboljene rane. S svojim svetim naukom je človeštvu zopet razjasnil um; s svojimi sv. zakramenti mu je okrepil voljo in obrnil k dobremu. S svojo odrešilno smrtjo je dal razžaljenemu Stvarniku preobilo zadoščenje za storjeni greh. Človeštvu je pa pridobil nazaj izgubljeno posvečujočo milost, otroštvo božje in pravico do nebes. Tako nas je božji Odrešenik zopet spravil in sprijaznil z Bogom.

Dušna in telesna slabost sta pač še ostali tudi odrešenemu človeku; saj ostane slabost po vsaki hudi bolezni. Ostalo je v človeku še hudo poželjenje, ostala je smrt. A hudo poželjenje samonasebi ni greh in se dá zmagati z milostjo božjo, ki jo Bog človeštvu obilo ponuja. Pa tudi trpljenje ni več človeštvu v škodo; voljno prenašano očiščuje duše in mu povečuje blaženost v večnosti. Smrt je pa seveda še zmiraj najhujša časna kazn za greh; a tudi njeno žezlo bo zdrobljeno. Vemo namreč, da naš Odrešenik živi in da je s svojim vstajenjem zmozel smrt in da bomo naslednji dan vstali iz zemlje in da bomo zopet obdani s svojo kožo in v svojem mesu bomo gledali svojega Boga. Tedaj bo tudi smrt poražena in odrešeno človeštvo bo oveseljeno klicalo: »Smrt, kje je tvoja zmagá? Smrt, kje je tvoje želo?«

Važne resnice so to, temeljne resnice naše svete vere, vzgojitelju pa v o d n i c e pri vsem vzgojnem delu. Vzgojitelj mora pred vsem drugim poznati človeško naturo in njeno zgodovino. Vedeti mora, da je v vsakem otroku dosti slabih kalí (hudih nagnjenj); da je pa v otroku tudi dosti dobrih zmožnosti. Kar je hudega, je iz greha; kar je pa dobrega, je iz Boga. Dobre zmožnosti treba v otroku negovati, uriti, krepiti in izpopolnjevati, da pridejo do veljave in do moči, kakor so bile nekdanj pred grehom. Slabe otrokove lastnosti pa treba krotiti in zatirati brez usmiljenja in predsodkov. To je, kar se pravi: v z g a j a t i. Kdor vzgaja, mora iz popačene človeške nature izdelati — rekli bi: izdelati, izbrusiti, vzgojiti — novega, popolnega, karmoč prvotnega človeka. Tak dobrovzgojen človek je potem vsaj nekoliko zopet podoben otrokoma božjima, Adamu in Evi, kakršna sta bila pred grehom in kakršna je ustvaril Bog. Iz tega je razvidno, da je vzgoja pravzaprav le boj proti grehu in njegovim nasledkom. Greh je izpridil človeku dušo in izkvaril telo; vzgoja in pravilna izreja imata

Katoliški shod: Dohod udeležencev v narodnih nošah na Kongresni trg.

pa nalogo, da oboje popravita, kolikor je mogoče.

Iz tega pa sledi dvoje, troje prevažnih resnic: Kdor ne priznava izvirnega greha, ne pozna prav človeške nature. Kdor ne priznava božjega odrešenja, ne pozna najboljših pomočkov zoper rane, ki jih je vsekal človeku greh. Kdor nima človeka za bitje, ki je ustvarjeno od Boga in za Boga, ta ne more otroka prav voditi, da doseže svoj časni in večni cilj. Kdor torej nekrščansko vzgaja, vzgaja polovičarsko ali pa celo zmotno, napačno.

Prava, temeljita, uspešna in osrečevalna je torej le tista vzgoja, ki je krščanska, t. j. prešinjena z duhom božjega razodetja.

O taki vzgoji, ki naj bi kraljevala v

vslednji krščanski družini, razpravlja ta spis. Vir in vodilo so mu vzgojni nauki svete katoliške Cerkve, ki je steber in temelj resnice — skozi dolga stoletja ponekod edina, povsod pa najboljša vzgojiteljica narodov. Prezirali pa seveda tudi nismo zanesljivih izkušenj in nasvetov priznanih mladinaljubov in vzgojiteljev, domačih in tujih, četudi morda pravi veri odtujenih. Saj smo poleg nadnaravnih vzgojnih pomočkov dolžni vpoštevati tudi naravne.

Da smo poudarili važnejše nauke ponekod večkrat, naj nikogar ne moti. Želeli smo, naj bo vsak razdelek karmoč popoln, da se more — brez namigavanja na prejšnje in slejšnje — s pridom brati tudi sam zase. Saj knjiga ni namenjena šoli, ampak domači hiši. V domači hiši pa važen nauk ni kmalu prevečkrat povedan. (Dalje.)

Govor sv. očeta Pija X. romarjem,

ki so prišli v Rim o priliki Konstantinskega jubileja.

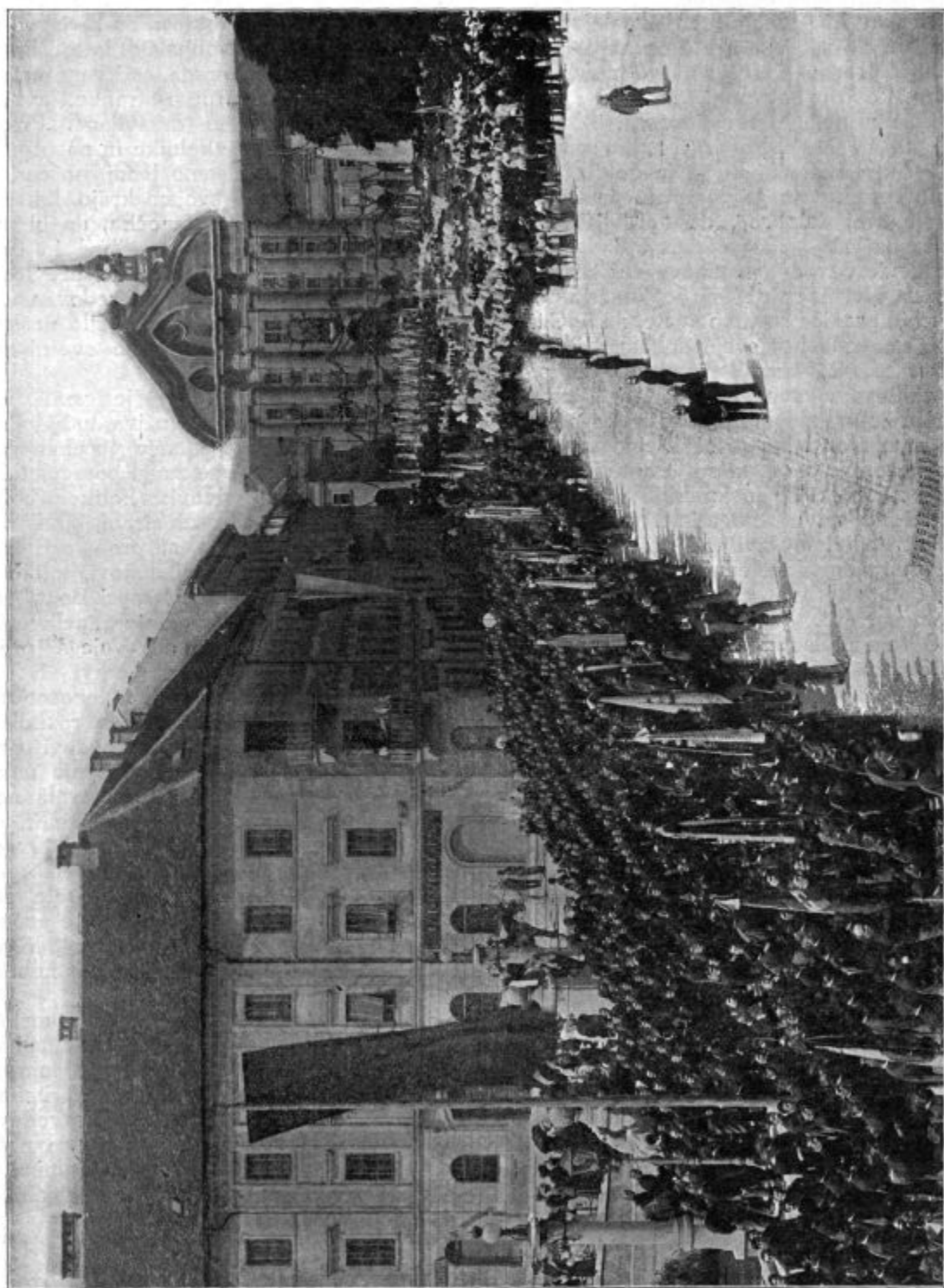
Ko smo bili romarji v avdijenci v Vatikanu, je dobil vsak list z latinskim besedilom. Tu prinašamo v slovenščini, kar je bilo tam latinsko pisano. Govor govori zlasti o svobodi Cerkve, ki jo je Konstantin dal, sedanji vladarji jo pa kratijo. Govor se glasi:

Vaša navzočnost, preljubi sinovi, nas napolnjuje z velikim veseljem. Ko se namreč po vseh krajih sveta obhaja šestnajststoletnica spoznanja in varstva tiste prostosti, ki jo je dal Jezus Kristus svoji Cerkvi, je bilo pravično, da najprej dejansko pokažejo svoje veselje in svojo zvestobo Stolu sv. Petra (Cerkvi) pravi sinovi onih, ki so prvi okusili sadove zveličavnega proglašenja. Mi se torej z vami veselimo, ker ste na ta način pokazali, kakšen duh da vas navdaja in kako želite, da se skoraj povrne čas, v katerem je Cerkev mogla uživati potrebno prostost, katere potrebuje, da sadonosno izvršuje svoj delokrog za blagor duš in človeške družbe. Zakaj prežalostno je, da ko zahvaljujemo božjo Previdnost, ki je poklicala Konstantina iz teme poganstva, da zida cerkve in oltarje tisti veri, katero so njegovi predniki v teku tristo let skušali uničiti: da povrne kristjanom jim oropano lastnino in povrne krščanstvu popolno versko prostost: — mi v tolikem napredku hvalisane prosvete, pri toliki svetlobi učenosti, moramo zastonj celó od krščanskih držav zahtevati za Cerkev tisto prostost, katera ji je potrebna, kakor že sami spoznajo, ali bi morali spoznati, da razvija svoj nadnaravni poklic na zemlji.

Cerkev, ta velika verska družba ljudi, ki živé v edini veri in enaki ljubezni pod najvišjim vodstvom rimskega papeža, ima višji in jako drugačen namen kakor svetne družbe, ki delujejo za to, da bi dosegle časni blagor, medtem ko ona namerava spopolniti duše za večnost. Cerkev je kraljestvo, ki ne pozna drugega gospodarja razen Boga in ima tako vzvišeno nalogo, da presega vse meje in združuje vsa ljudstva vsakterega jezika in narodnosti v eno samo družino: torej ni mogoče niti misliti, da bi bilo duhovno kraljestvo podložno telesnemu, da bi večnost postala orodje časa, da bi postal Bog suženj človeka.

Jezus Kristus, namreč večni Sin Očeta, kateremu je bila dana vsa oblast v nebesih in na zemlji, je dal prvim namestnikom Cerkve, apostolom to-le nalogo: Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz pošljem vas. Pojdite torej: učite vse narode, krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha: učite jih spolnjevati vse, kar sem vam zapovedal! In glejte, jaz sem z vami do konca sveta.

Torej Cerkev ima od samega Boga nalogo, da uči, in njena beseda mora priti do ušes vseh brez ovir, da bi jo zadrževale, in brez nadvlade, da bi jo zabranjevala. Kristus namreč ni rekel: Vaša beseda naj velja revežem, nevednim, ljudstvu, ampak vsem brez razlike, ker v duhovnem oziru ste vi višji kot vse svetne oblasti. Cerkev ima nalogo voditi duše in deliti zakramente: in zato, kakor nima nihče pravice, da bi iz kateregakoli vzroka vstopil v svetišče, ima ona oblast tudi

Katoliški shod: Orli med sv. mašo.

ustaviti se vsakteremu, ki se z neopravičenim vmešavanjem ali krivičnim osvojevanjem prerdzne omejiti njen delokrog.

Cerkev ima nalogo učiti izpolnjevati zapovedi in evangeljske svete ohraniti, in gorje mu, ki bi drugače učil ter nered in zmešnjave v človeško družbo vpeljal!

Cerkev ima pravico posestva, ker je človeška, ne angélska družba, ter potrebuje časnege premoženja, ki ga je dobila od pobožnih vernikov in ga postavno poseduje, da izvršuje svoj delokrog, da opravlja zunanje bogočastje, da zida cerkve, da vzdržuje dobredelne zavode, ustanove, ki so ji izročene, da živi in se ohrani do konca dni.

In te pravice so tako svete, da je Cerkev vedno smatrala kot svojo dolžnost, jih ohraniti ter braniti, vedoč, da ako se za pičico vda zahtevam svojih sovražnikov, izda od neba prejeto nalogo in pade v bogotajstvo. Zato nam zgodovina prinaša celo vrsto protestov napram vsem, ki so jo hoteli vsužnjiti. Prvo besedo, ki so jo izrekli Peter in drugi apostoli judovstvu: »Boga je treba bolj poslušati kot ljudi«, to vzvišeno besedo so vedno ponavljali njihovi nasledniki in se bode vedno ponavljala, akoravno bi je bilo treba s krvnim krstom potrditi.

O tem pa so tako prepričani celo naši nasprotniki, da medtem ko z besedo trdijo, da je pod njihovo zastavo vsestranska prostost, (dejansko pa je prostost ali bolje rečeno razuzdanost vsem na razpolago) prostosti za Cerkev ni.

Vsakdo je prost, da vrši svoje bogočastje, da izraža svoje nazore: samo za katoličana kot takega je ni, ker je preganjan in zaničevan, ne dobi ali je odstavljen od služb, do katerih ima svete pravice. Prostost podučevati, — toda podvržena je monopolu vlad, ki dopuščajo, da se v šolah razširjajo in zagovarjajo vsa naziranja in vse zmote in prepovedujejo celó deci pouk krščanskega nauka. Prostost tiska, — torej prostost najbolj zaigriznemu časopisju, da zahteva druge načine vlade, da ljudstvo draži k vstajam, da hujska k jezi in sovraštvu, da zabranjuje s stavkami srečo delavstva in mir državljanov, da zasmruje najsvetejše stvari in najbolj častiljive osebe. Ni je pa prostosti za katoliško časopisje, ki brani cerkvene pravice in se poteguje za nazore resnice in pravice, in zato

se mora (po sodbi nasprotnikov) proglasiti kot nasprotujoče prostim ureditvam in sovražno domovini. Vsa društva, še tako razdirajoča, imajo vso prostost, da se javno shajajo in kričeče shode obhajajo: katoliške procesije pa ne smejo praža cerkve prestopiti, češ, da izzivajo nasprotne stranke, javni red kršijo in motijo mirne državljane. Prostost bogoslužja za vse, razkolnike in nasprotnike, — za katoličane pa samo tedaj, ko cerkveni namestniki nimajo v svojem kraju, kamor so poslani, niti enega pripomočka, da bi mogli zabraniti vladi, ki ovira prihod in delavnost katol. namest. Vsi imajo pravico do posestva, — samo Cerkev in redovi ne, katerih premoženje s samovoljno silo poškodejejo, spreminjajo in ga dajejo svetnim napravam.

Tako prostost, kakor je vam dobro znano, dandanes Cerkev uživa tudi v katoliških državah. Torej imamo poseben vzrok veseliti se z vami, ki se zanjo potegujete. Le pogumno, preljubi sinovi: kolikor bolj je Cerkev sovražena od vseh strani, kolikor bolj krivi nauki zmot in npravne propalosti kužijo zrak s svojimi strupenimi duhovi, toliko več zasluženja si lahko pridobite pri Bogu, če se na vso moč trudite, da uidete zapeljivosti in se ne daste premakniti od svojegega prepričanja: da ostanete zvesti Cerkvi. S svojo trdnostjo bodete kot apostoli sadonosno delovali in prepričali nasprotnike in razkolnike, da prostost Cerkve pospešuje čudovito rešitev in mir narodov: ker izvrševaje nalogo, ji od Boga podeljeno, bo ohranjevala nedotaknjene in delavne nazore resnice in pravice, na katerih sloni ves red in iz katerih klije mir, pravičnost in ves svetni napredek. V tem boju vam gotovo ne bo manjkalo težav, sitnosti, truda: pazite, da ne zgubite poguma, ker vas bode v boju podpiral Bog, ki vam bode podelil preobilno pomoč nebeških milosti.

Naj vam pa bode zato znak apostolski blagoslov, katerega iz dna srca podelimo vam in vsem, ki so vam dragi. Blagoslovimo pa z vsemi odpustki stvari, ki jih imate pri sebi in podelimo župnikom, prednikom zavodov in spovednikom redovnih hiš oblast, da podelé enkrat apostolski blagoslov s popolnimi odpustki vsem, ki so spovedani in obhajani.

Blagoslov Boga Očeta itd.

Nesrečna moda, kaj delaš!

Bogoljubo so jo klicali povsod, a ko je odšla v mesto, zamenjali so jo z drugim imenom, ki ga nečem tukaj imenovati. — Pridna Marijina hčerka je bila, dokler se je zatekala še lahko k materi. Vsa župnija jo je čislala radi bogoljubnosti in ponižnosti. — Umrla ji je dobra mamica in ostala je sama na svetu. V cvetu mladosti, stara 18 let, ostane prepuščena sama sebi. Kam se obrniti — zaslužek pičel — lakota trka na vrata. S tužnim srcem pobere cunjice in hajdi v mesto iskat si službe! Dobila jo je. Dobro se ji je godilo, dela ni imela veliko. Kmalu se privadi mestu in v prostih uricah je šla kaj rada na sprehod, da se nasrka svežega zraka in okrepi telo. Med potjo skoči še v cerkev pomolit pred podobo Matere božje za ljubo mamco. — V mestu je bila — nevarnost blizu. Bogoljuba tega, žal, ni o pravem času opazila. Začele so jo zanimati ne samo cerkev in sprehodi, marveč tudi kinematografi, koncerti, vsakovrstna gledališča itd. — Bolj in bolj se ji je dopadlo mestno življenje. Prišedša večkrat v »boljše« kroge, začela se je gospode v svoji priprosti kmetiški obleki sramovati.

»Ne, to ni več zame,« si misli. »V mestu se moram moderno oblačiti, sicer se mi ljudje posmehujejo.« — Rečeno — storjeno! Nova obleka,

moderno urejena, krasno pristoja mlademu telesu. Odslej je iskala priložnosti, da se v moderni obleki pokaže svetu. Pozabila pa je na prejšnje sprehode in cerkev. »V mestu molitev ni več v modi,« so ji govorile tovarišice. Verjela jim je.

Mesci so potekali, Bogoljuba je zabredla po svoji zaljubljenosti v »modo« daleč, daleč! Bi se še poboljšala, pa — krog nje zapeljivo prijateljstvo, a srce dobre mamice je počivalo daleč doma v črnem grobu.

Udeleževala se je veselic in plesov in nekoč se je tako prehladila, da je morala službo pustiti.

Kam naj gre? V bolnišnico? Ne, domov v rojstni kraj! — Šla je, a ne sama, šla je z njo bolezen. Zdravnik, h kateremu se je med potjo podala, ji je odgovoril na vprašanje, če bo ozdravela, samo to-le: »Nesrečna moda, kaj misliš!« — Bogoljuba ga je razumela, kaj misli s tem reči. Bridko je obžalovala »moderno« življenje. Spoznala je, kam je zašla. Črez dva mesca je umrla zapeljana sirota, — a ob njeni smrti, ko je ležala na mrtvaškem odru, so si šepetale Marijine družabnice: »Umrla je radi nesrečne mode, a hvala Bogu, Marija jo je še v zadnjem trenutku pripeljala nazaj, da umrje vendar kot — Bogu ljuba.

Pepica S.

Tretji red in boj proti pijančevanju.

(Govoril na sestanku voditeljev III. reda župnik A. Mrkún.)

V različnih časih so bile za krščanska ljudstva različne nevarnosti. Tako so tudi v začetku 13. stoletja vladale žalostne verske in moralne razmere. V pre mnogih krajih je tedaj versko življenje skoro popolnoma zamrlo, krščanska ljudstva so otrpnila za zapovedi božje, njih srca omrznila za ljubezen do Boga in bližnjega. Divjale so tedaj pogubne vojske, krvavi boji, razsajali so prepiri in sovraštva med ljudmi, pohlepnost, nasilnost in pohotnost so vladale med višjimi sloji, dočim je priprosto ljudstvo trlo uboštvo, nevednost in surovost.

V tistih žalostnih časih je pa Bog obudil velikega moža, ki je nastopil goreč kot sv. Pavel, poln ljubezni do Boga in do bližnjega, da zopet vzbudi med ljudstvom tlečo iskro prave vere in krščanske ljubezni. Ta veliki mož božji je bil sv. Frančišek Asiški.

Kakor nekdanj v 13. stoletju, tako je tudi dandanes prihrul na krščanske narode grozovit sovražnik, ki zahteva več žrtev kakor

kuga in vojska, sovražnik, ki napolnjuje bolnišnice, norišnice, sirotiščnice, jetnišnice, ki uničuje mir in srečo brezštevilnih družin, ki zastruplja nežne otroke in slabi vedno bolj in bolj naš rod, sovražnik, ki silno izpodkupejuje zdravje, blagostanje in pravost našega naroda. Razen te ogromne in nepopisne škode, ki jo napravlja leto za letom, trga iz src še sv. vero in dela ljudstvo surovo in nedostopno za vse dobro in vzvišeno. Ali poznate tega sovražnika? »L' alcool c' est l' ennemi.« Ta sovražnik je alkohol.

Nemogoče je naštetiti vse opustošenje, ki ga dela ta sovražnik. Koliko stotin in stotin Slovencev si z uživanjem alkoholnih pijač krajša življenje! Koliko se jih ponesreči, koliko znori! Koliko jih pride pred sodišče! Koliko je umorov vsled pijanosti! Koliko ljudi spravi alkohol v ječo, koliko v sirotišnice in poboljševalnice! Koliko je idiotov! Koliko naših ljudi umrje direktno ali indirektno vsled alkoholizma! Koliko dragocenega časa se za-

pravi! Koliko jih zboli vsled pijače ali postanejo nezmožni za delo! Koliko malih otrok pomrje!

Razen vsega tega opustošenja mora naše ljudstvo plačevati molohu alkoholu še okrog 100 milijonov kron letno. Vsa škoda, ki jo napravlja alkohol vsako leto našemu narodu, znaša gotovo do 300 milijonov kron. Škof Egger pravi: »Noben še tako krut osvovitelj ne more hujše ravnati z ljudstvi kakor alkoholizem. Vsako leto pustoši ta sovražnik in požiga po deželi, pomori na tisoče in tisoče mož, nalaga ogromne davke, širi nalezljive bolezni, izpodkopuje blagostanje, nrvnost in vero. Kako bi tožili, ako bi morali leto za letom prenašati tako uboštvo! In vendar nas v resnici tare tak sovražnik, ki nam neprestano napravlja tako gorje, in to ni kak zunanji sovražnik, ampak ljudstva so ga na svojem lastnem naročju vzredila.« L. 1880. je rekel Gladstone v angleški zbornici: »Alkohol napravlja dandanes več opustošenja kakor zgodovinske nadloge: kuga, lakota in vojska.« In dr. Lannelougne je vzkliknil v francoski zbornici: »Alkohol ogrožuje sedanji rod. Ne le da spravi več bolnikov v bolnišnice kakor vse druge bolezni, ampak napolnjuje tudi ječe in norišnice, kvari ves sedanji in prihodnji rod.«

Brez boja proti alkoholizmu je socialna reforma nemogoča. Alkoholnega vprašanja v tem obsegu, kakor je dandanes, ga ni bilo, kar svet stoji. Najhujše je seveda žganjepitje, ki je silno razširjeno. Komaj dobrih 100 let je, odkar je žganje postalo ljudska pijača in koliko gorjaja je že napravilo! V zadnjih 20 letih se je pa zelo razširilo pitje piva, ki tudi napravlja ogromno škodo. Ne abstinenca, ampak žganje in pivo bosta ugonobila naše vinogradnike.

Vse naše življenje stoji pod vplivom kralja alkohola. Ves svet se klanja temu tiranu, noben kralj sveta si ni nikdar znal pridobiti večjega vpliva kakor ta. Bogati in revni, zdravi in bolni, učeni in neučeni, duhovni in neduhovni, vsi mu prostovoljno in radi prinašajo davek.

In koliko množico solzá, greha in drugega gorja povzročuje! O, saj to lahko vsaki dan opazujemo. Škof Keppler toži: »Da ta pregreha onesveti in oskruni svetost družine in umori družinski mir in srečo, tega mi pač ni treba dokazovati, to priča jokaje in srce pretresujoče brez števila nesrečnih mater in otrok, ki trpe doma lakoto, medtem ko oče v gostilni zapravlja.« — Poglejmo uboge otroke v nekaterih krajih, kako so v šoli topi, kako so vsled alkoholizma staršev telesno in duševno zaostali in kako se širi nenrvnost!

Ničesar bolj ne podžiga nečistosti kakor alkoholizem. Zato pa, kdor se bori proti nenrvnosti, se mora boriti tudi proti alkoholizmu.

A ne samo za sedanjost, tudi za večnost napravlja alkohol nepopisno gorjaja! Saj ni nobene božje zapovedi, ki je ne bi pijanec prelamljal.

Kaj torej? Ko je Kristus gledal ubogo zapuščeno ljudstvo, je vzkliknil: »Ljudstvo se mi smili.« Ko vidimo dandanes, kako ljudstvo duševno, telesno in gmotno propada, ko vidimo, kolika nečast se dela Božu, ali bomo to mirno gledali? Caritas Christi urget!

Toda kako? Sv. Frančišek, naš vzornik, je kar gorel iskrene ljubezni do Boga in do bližnjega. Ljubezen do Boga je prva in najvišja zapoved, je zvezda vodnica. Človek, v čigar srcu gori čista ljubezen do Boga, obvladuje svojo lastno voljo, dela le to, kar je Božu všeč. Toda eden največjih zadržkov ljubezni božje je gotovo nerednost v jedi in pijači. Duša, ki jo obvladuje ta poželjivost, je kakor orel, ki so mu zlomljene peruti, da ne more poleteti v sinje višave ljubezni božje. Zdržnost je pa tisti pripomoček, ki človeka vodi k zatajevanju. Zato se je tudi sv. Frančišek v tem oziru zatajeval. On ni užival nobene opojne pijače, drugih jedi pa le toliko, v kolikor je bilo potrebno, da si ohrani življenje. Hotel je biti prost vsega zemeljskega, da bi toliko lažje ljubil Boga iz celega srca. Zato je popolnoma v duhu sv. Frančiška, ako se udje III. reda iz ljubezni do Boga odpovedo opojnim pijačam, da morejo tem polneje Božu služiti.

Toda ljubezen do Boga ne more biti brez ljubezni do bližnjega. Abstinenca je tudi čin krščanske ljubezni do bližnjega. Sv. Frančišek, poln goreče ljubezni do Boga, je hotel pomagati tudi strastem in nasladnostim vdanemu človeštvu. Tudi dandanes se ljudje vedno bolj in bolj vdajajo strastem, uživanju, pijači. Zdržnost je pa najbolje sredstvo, da se reši ljudstvo iz pogube, v katero ga peha alkoholizem. Neki nemški pisatelj piše: »Ko je nekoč podobno velika nevarnost pretela človeštvu, ko ni demon alkohol, a nič manj nevarna hudoba mamon v srednjem veku ogroževal krščansko vero in krščansko nrvnost, tedaj je bil lajik, ki je našel providencijelno čarobno sredstvo: ubožec asiški je bil, sv. Frančišek, ki je uboštvo oznanjujoč potoval od mesta do mseta. Ako bi danes živel sv. Frančišek, veliki zdržnik, bi še tudi dandanes hodil od kraja do kraja, oznanjujoč zdržnost, njegov tretji red bi bila katoliška križarska zveza.« Ali po naše: tretji red bi bil sveta vojska za

streznjenje našega naroda. V srcu sv. Frančiška je v resnici gorel ogenj ljubezni do bližnjega. Ako tretjeredniki ljubijo svojega bližnjega in ga hočejo rešiti iz nesreče, v katero ga peha alkoholizem, tedaj je zdržnost najgloblje sredstvo v ta namen. Caritas Christi urget! Da, ljubezen do Krista nas sili: »Ignis numquam, dicit: sufficit!« (Pr. 30, 16.)

Toda kakih sredstev naj se udje III. reda poslužujejo v boju proti alkoholizmu? Mislim, da je predvsem potrebno, da so voditelji prepričani o važnosti tega boja. To prepričanje se pa dobi po študiju protialkoholne literature. Ako kdo nasprotuje protialkoholnemu boju, ali je do tega vprašanja vsaj hladen, pride odtod, ker se ni nikdar s tem vprašanjem pečal. Mnogi, ki so bili temu gibanju nasprotni, so postali navdušeni protialkoholni boritelji potem, ko so to vprašanje dobro preštudirali. Rezultate svojih študij pa nesimo med tretjerednike. Škof Egger pravi: »Prvo delo je poduk, poduk in zopet poduk.« Eden glavnih vzrokov, zakaj se ljudje vdajajo alkoholizmu je, ker niso o njega bistvu in posledicah poučeni.

Tretji red je dolžan boriti se proti alkoholizmu. Prejšnji papež Leon XIII. so rekli: »Tretji red je moja socialna reforma.« Treba je sedanjo človeško družbo reformirati. V to je pa po izreku sv. očeta poklican zlasti tretji red. Reforme pa potrebuje človeška družba zlasti v tem, da se ne vdaja poželjivosti, nezmernosti. Sv. oče Pij X. so lani 8. septembra pisali generalnim ministrom treh družin prvega reda sv. Frančiška: »Tretjeredniki morajo predvsem na to misliti, da so tega imena manj vredni, ako se ne vnamajo v ljubezni do Boga in do bližnjega in ako ne smatrajo te čednosti kot poseben znak svojega reda, kakor se je naš sersafski oče sv. Frančišek ravno v tem oziru čudovito odlikoval. Ker pa je dokaz ljubezni izvrševanje dobrih del, zato naj se trudijo, da izvršujejo vsa takoimenovana karitativna

delo.« Vprašam, ali je kakò večje karitativno delo, kakor reševati uboge nesrečnike, ki so padli v roke trinogu alkoholu? Ali je kako večje dobro delo, kakor ljudi obvarovati pred tem zlom? Da, treznostno gibanje je največje karitativno delo našega časa.

Toda, kaj je cilj vsega abstinentnega gibanja? Cilj abstinentnega gibanja je, doseči vsesplošno treznost. Program »Svete vojske« je: »Po zdržnosti mnogih, prav mnogih — k treznosti vseh.« Toda k tem »mnoгим« morajo pripadati zlasti tretjeredniki. Kot taki naj bi pristopili v »Svelo vojsko«. To je ravno po želji papeža Pija X., ki v istem pismu pišejo: »Toda tretjeredniki bodo zelo zaslužni za krščanski občni blagor, ako pristopijo h katoliškim društvom in teže za tem, kar skušajo doseči ta društva.« Tako sv. oče. Kjer še ni »Svete vojske«, naj bi pa udje III. reda delali na to, da se ustanovi in kolikor mogoče razširi. Znano je, da so udje tega društva: 1. Abstinentje, ki ne pijejo nobenih opojnih pijač; 2. zmerniki, ki so prijatelji in podporniki abstinentov in ki ne pijejo nobenega žganja, druge pijače pa vselej le zmerno.

Komur bi bilo morda pretežavno vstopiti v prvo stopnjo, naj bi stopil v drugo.

Da bodo udje III. reda poučeni v alkoholnem vprašanju, zato naj jim voditelji o tej važni stvari pri shodih večkrat govore.

Še eno stvar bi zelo priporočal, in to je molitev za rešitev pijancev. »Hoc genus daemoniorum non eiicitur, nisi per orationem et ieiunium.« Ta demon je dandanes zlasti alkoholizem. Izgnal se bo po molitvi. Treba je moliti, da bi se pijanci rešili svojega gorjá in da bi zdržniki stanovitni ostali. Izgnal se bo ta demon po postu, ki naj bo, kakor je bil v prvih časih krščanstva, od jedi in pijače.

Brez težav, brez žrtev se nič velikega ne doseže. Naj bi tretji red, ki je po svojem poklicu to dolžan, pripomogel k rešitvi alkoholnega vprašanja.

Meso prve vrste.

(Šaljivo-žalostna zgodba.)

Aleško, mesarski pomočnik, je velik šaljivec, zelo premeten ter zna povedati vsakemu, kar mu gre. Nekega lepega dne pride v mesnico pošena, stara gospa po meso, a baš ta čas se pred mesnico zaustavi Zorka in se razgovarja s prijateljico, ki jo je klicala z okna prvega nadstropja.

»Čuj, Aleško,« reče gospa, »je mar nemogoče spametovati to gizdavo Zorko in ji preprečiti to nedostojno modo? Vidiš, da vedno hodi z golim vratom in odkritih prsi?«

»Zares,« odgovori pomočnik, »to je vendar preveč. Gola pleča, gol vrat in prsi! To je škandal! Teга ne smemo trpeti.«

»Torej? . . .«

»Temu se lahko pomore: moja skrb!«

Izgovorivši to, vzame velik mesarski pečat, s katerim se označuje volovsko, telečje in svinjsko meso, ter gre k njej na ulico. Nekaj časa se razgovarja, nato veseljak udari Zorko po golih plečih in ji šaljivo ter ljubeznivo reče: »Z Bogom, Zorkica! Pozdravi mi vaše domače!«

Gizdava devojka gre svojo pot, ne slutivši, da nosi na hrbtu obsodbo svoje nedostojne nošnje ter se izpostavlja posmehu. In zares vsi, ki gredo mimo nje, stojijo in jo gledajo . . . ter se na glas smejejo. Otroci okoli nje pa delajo pravcate pustne šale. Nekdo pa ji opetovano reče:

»Prosim, gospodična, dajte mi kilo in pol; ali dobrega!«

»Je li to volovsko meso?« — vpraša drugi.

»Ne, ne, to je meso od telička« — dostavi tretji.

»Ali kakšnega telička? To vam je švicarska krava« — reče četrti itd.

Na te zbadljive besede Zorka najprej pobledi od sramu, nato pozeleni od jeze.

»Pa kaj je to?! Mar me imate za meso iz mesnice? . . . Sreča zanjo, da bi tega ne bila izrekla! Kakor bi izlil olje v ogenj! Krik in smeh se je podvojil.

»Seveda« — orilo je iz sto grl — »meso za mesnico in to meso izvrstno!« Krik je bil nepopisen, tako da so morali posredovati redarji ter spremljati nesrečnico domov.

Pa kaj se je dogodilo, da so se ji tako smejali? Nekaj čisto priprostega: Pomočnik Aleško — nebodigatreba — ji je pritisnil na pleča mesarski pečat, da je vsak lahko čital jasne, velike črke v lepi vijolični barvi: »Meso prve vrste!«

Urno je drugi dan mimo mesnice šla Zorka, pokrita z dolgim šalom, a prefriganemu Alešku se je opazal porogljiv smeh na ustnih.

Opustošenje misijonov v Traciji.

Opustošenje katoliških misijonov v odrinski škofiji.

V novi bratomorni vojski na Balkanu so morali Bolgari vse svoje čete poslati proti Grkom in Srbom ter umakniti svoje posadke pri Čataldži in v Odrinu. To priliko so Turki porabili, da so udrli nazaj v Trakijo, zasedli Odrin in vse ozemlje do stare turško-bolgarske meje. Turki so se strašno maščevali nad Bolgari ter v Traciji vse opustošili in poklali. Pri tem so bili tudi katoliški bolgarski misijoni strašno opustošeni. Ravnatelj bolgarskega katoliškega misijonskega semenišča v Kara-Agaču pri Odrinu nam je poslal naslednje poročilo o strašnem razdejanju katoliških misijonov. Poročilo je pisano dne 1. avgusta, poslano po nekem redovniku v Carihrad in tam oddano na avstrijsko pošto. Poslušajte žalostne novice!

Strašno razdejanje in klanje.

Gotovo ste v velikih skrbih zaradi bolgarskih katoliških misijonov v Trakiji, s katerimi so Slovenci po »Apostolstvu sv. Cirila in Metoda« v tako pristrčni zvezi.

S solzami v očeh in vdan v voljo božjo vam sporočam, da so katoliški misijoni odrinske škofije skoraj popolnoma uničeni.

Prodiranje turške vojske v Trakiji je bilo združeno s požiganjem, razdejanjem in klanjem vsega bolgarskega. Od naših katoliških bolgarskih misijonov so ostale samo razvaline in pepel. Ljudstvo in misijonarji so po večini zbežali pred preganjalci; toda njihove vasi in cerkve so popolnoma opustošene in požgane.

Ravno tako so opustošene tudi vse razkolniške bolgarske vasi. V celi Trakiji, od Galipolija in Čataldže pa do stare bolgarske meje ni ostala niti ena bolgarska vas, niti en bolgarski prebivalec. Turškim vojakom je ukazano, naj povsod ropajo, morijo in požigajo. Neki katoliški vojak turške vojske, doma iz Betlehema v Palestini, nam je odkrito pripovedoval, da je bilo tudi krščanskim vojakom turške vojske zapovedano, da morajo svoje krščanske brate moriti, sicer bodo obdolženi izdajstva in ustreljeni. Nekaj posebnega je, da Turki morijo samo Bolgare, Grkom pa prizanašajo; Grki pa zato Turkom

pomagajo klati in ropati. Videti je, da se je spet obnovila stara zveza med razkolnimi Grki in med Turki.

Ob novi bolgarsko-turški meji.

Ob novi bolgarsko-turški meji (Midia—Enos) se nahajata dva katoliška misijona, namreč Lisgar in Ela-Gene; to sta dve vasi med mestoma Malgara in Kešan. Dne 15. julija se je v Lisgarju raznesla strašna novica, da se bližajo Turki, ki morijo, žene in dekleta pa odvajajo v turško sužnost. Turški konjeniki so prebivalcem prigovarjali, naj nikar ne bežijo. Za konjeniki so pa prišli drugi vojaki, ki so se drugače obnašali. Prebivalci so po večini zbežali v staro Bolgarijo; rešili so le golo življenje. Njihov misijonar župnik Kristofor Kondov je pribežal k nam v Kara-Agač.

Katoliška vas Ela-Gene je bila oropana in sežgana dne 16. julija. Prebivalci so v naglici bežali. Misijonar Atanazij Mintov je dva dneva in dve noči bežal pred preganjalci ter pribežal k nam v Kara-Agač. Iz cerkve ni mogel ničesar rešiti, niti mašne obleke, niti svetih posod; še svoje obleke ni mogel vzeti s seboj, rešil je samo to, kar je imel slučajno na sebi.

Odrinska okolica.

Dne 22. julija so Turki zasedli Odrin. Prihod turških čet je v odrinski okolici povzročil isto kakor drugod. Dne 23. julija smo izvedeli, da je oropana in zažgana katoliška vas in cerkev v Ak-Bunarju. Prebivalci so zbežali v staro Bolgarijo, njih junaški župnik Ivan Bonev je pa ostal, da bi rešil svojo novo cerkev. Že en teden ni nobenega glasu o tem tako gorečem misijonarju in zelo se bojimo, da je bil umorjen od Turkov.

Dne 23. julija je prišel na vrsto katoliški misijon **Mostratli** (ustanovljen od pobožnega bolgarskega meniha Pantelejmona, mučenika pogostnega sv. obhajila). Turški vojaki, podpirani od grških in turških kmetov, so vas oropali in zažgali. Prebivalci so dva dneva prej zbežali v Bolgarijo. En redovnik in dve redovnici so ostali, da bi pod varstvom francoskega protektorata rešili veliki moški samostan s cerkvijo in hišo redovnic. Nič ni pomagalo. Dne 25. julija so Turki samostan oropali in zažgali. Cerkev so Turki strašansko oskrunili in potem zažgali.

Dne 27. julija sem pod varstvom močne straže odpotoval v Mostratli, da bi rešil vsaj samostan in cerkev. A bilo je prepozno; vse je bilo že opustošeno in požgano.

Ko sem se vrnil v Kara-Agač, sem izvedel, da je opustošena in požgana katoliška

vas **Kajadzik**; cerkev, šola in vas je razdejana. Misijonar Kosta Genčev je iz Kajadzika zbežal s svojo 75 let staro materjo, a doslej še ni nobenega glasu o njem; najbrže so ga Turki ujeli in umorili.

Dne 30. julija je prišel k nam Bazilij Gešev, župnik iz Derviške Mogile; spremljal je dve redovnici, ki sta iz Mostratlija pribežali v Derviško Mogilo. Pripovedoval nam je, da je Derviška Mogila za enkrat še ohranjena, a v sosednji vasi **Sudžak** je strašno razdejanje; vsa poslopja, med njimi tudi katoliška cerkev, so oropana, več hiš je zažganih. V tej vasi so Turki na najsrამotnejši način divjali proti ženam in deklicam. Misijonar Nikolaj Dimitrov se je moral šest dni skrivati v gorskih gozdovih. Ko se je vrnil, je našel vse opustošeno; cerkva je popolnoma oropana, cerkvena obleka in svete posode so uničene. Misijonarjevo stanovanje je oropano in misijonarju je ostala samo obleka, ki jo je imel na sebi. Posebno strašno so Turki divjali v razkolnem ženskem samostanu v Sudžaku; samostan so oropali, z redovnicami pa strašno grdo ravnali.

Okoli misijonskega semenišča in katoliških šol v Kara-Agaču se je zbralo okoli dva tisoč revnega ljudstva, po večini žene in otroci. Koliko strašnih stvari moramo gledati in poslušati! Begunci so v največjem pomanjkanju; rešili so komaj golo življenje. Matere ubupno tožijo, da so izgubile svoje otročiče, ki so omažali na poti in ki jih niso mogle celo pot nositi. Beguncem smo dali na razpolago vse šolske in druge prostore in sobe. A vse to je še premalo, mnogi morajo prenočevati na dvorišču in na vrtu. Veliko si moramo prizadevati, da rešimo vse te množice. V teku enega tedna se nam je posrečilo, da smo poskrbeli za varnost beguncev. Nekateri so se pod našim varstvom že lahko vrnili v svoje hiše.

Sedaj se Turki v Odrinu utrjujejo. Živimo v popolni negotovosti in ne vemo, kaj nam prinese prihodnost.

Zaupamo v božjo previdnost, ki vse ureja po svoji neskončni modrosti. Prosimo Boga, da bi naši misijoni iznova vstali iz razvalin in pepela ter se pomnožili z novimi uspehi.

Tako se glasi žalostno poročilo iz naših misijonov. Lahko rečemo, da balkanskih misijonov še nikoli ni zadela tako strašna nesreča. Doslej so Turki misijonom in misijonskim poslopjem vedno prizanašali, ker so se bali krščanskih držav. Pri svojem zadnjem divjanju so pa pokončali najlepše misijone, ki so jih misijonarji ustanovili z velikim tru-

dom in velikimi stroški. Misijonarji upajo, da se bo v nekoliko mescih v Trakiji vse pomirilo; verniki se bodo začeli vračati v opustošene vasi in misijonarji bodo morali začeti zopet zidati cerkve in šole. Pri tem seveda zaupajo posebno v požrtvovalnost jugo-

slovanskih, torej tudi slovenskih dobrotnikov. Začnimo takoj zbirati prispevke, kamenčke in kamne za obnovitev katoliških misijonov v strašno opustošenih balkanskih deželah! Darovi naj se pošiljajo na naslov: Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, semenišče.

Za Bosno.

a) Naši misijoni v Bosni.

Tako je naslovljeno drugo letno poročilo, ki ga je izdal bosenski odbor po preteku dveh let. Mnogim našim prijateljem smo izročili to knjižico, ko so se ob katoliškem shodu mudili v Ljubljani. Kdor pa je ni dobil in si je želi, naj piše dopisnico z naslovom: »Bosenski odbor, Ljubljana, Alojzišče«; pošljemo mu jo zastonj. Razposlali smo pa poročilo tudi zadnje dni vsem čč. voditeljem Marijinih družb in vsem našim dobrotnikom, kolikor so nam bili naslovi na razpolago. Vljudno prosimo, naj jo izroče takim, ki se najbolj zanimajo za naše katoliške brate in sestre v Bosni. Morebiti uvrste poročilo v družbeno ali mladeniško knjižnico. Naj bi mnogo, dā, vsak bralec »Bogoljuba« prečital to knjižico! Prosimo tudi, naj bralce ne motijo tiste vrstice, ki se nanašajo na že minuli katoliški shod.

Vsem dobrotnikom bosenskega misijona moramo sporočiti še posebne pozdrave in zahvalo milostnega škofa dr. Ivana Šariča in dobrega očeta Puntigama; oba sta se mudila na katoliškem shodu. Iz Ljubljane dobivamo največ duševne in materijelne podpore, zato pa so tudi simpatije našega ljudstva do Slovencev tako iskrene in globoke, kakor do vikoogar tako. Tako sta nam zatrjevala.

b) Predavanje očeta Puntigama za časa katoliškega shoda

ostane vsem, ki so ga slišali, v najljubeznejšem spominu. Ker pa niso mogli vsi naši prijatelji biti navzoči, naj sledi tu obširnejše poročilo.

V torek, 26. avgusta zvečer je bila dvorana Ljudskega doma nabito polna. Sam mil. knez in škof ljubljanski, potem mostarski škof Misić in pomožni škof Šarić iz Sarajeva so počastili bosenske prijatelje s svojo navzočnostjo. Med Slovenci so bili tudi mnogi Hrvatje, Dalmatinci, Hercegovci in Bošnjaki. Več obiskovalk je dospelo nalašč z vlakom, zlasti iz Škofje Loke in Tržiča. Hvala jim!

Oče Puntigam nam je razkazoval krog 100 krasnih skioptičnih slik v dveh velikih skupinah. Prva skupina nam je predočila Herceg-Bosno pred okupacijo, druga pa slike

krščanskega kulturnega dela v teh deželah po okupaciji.

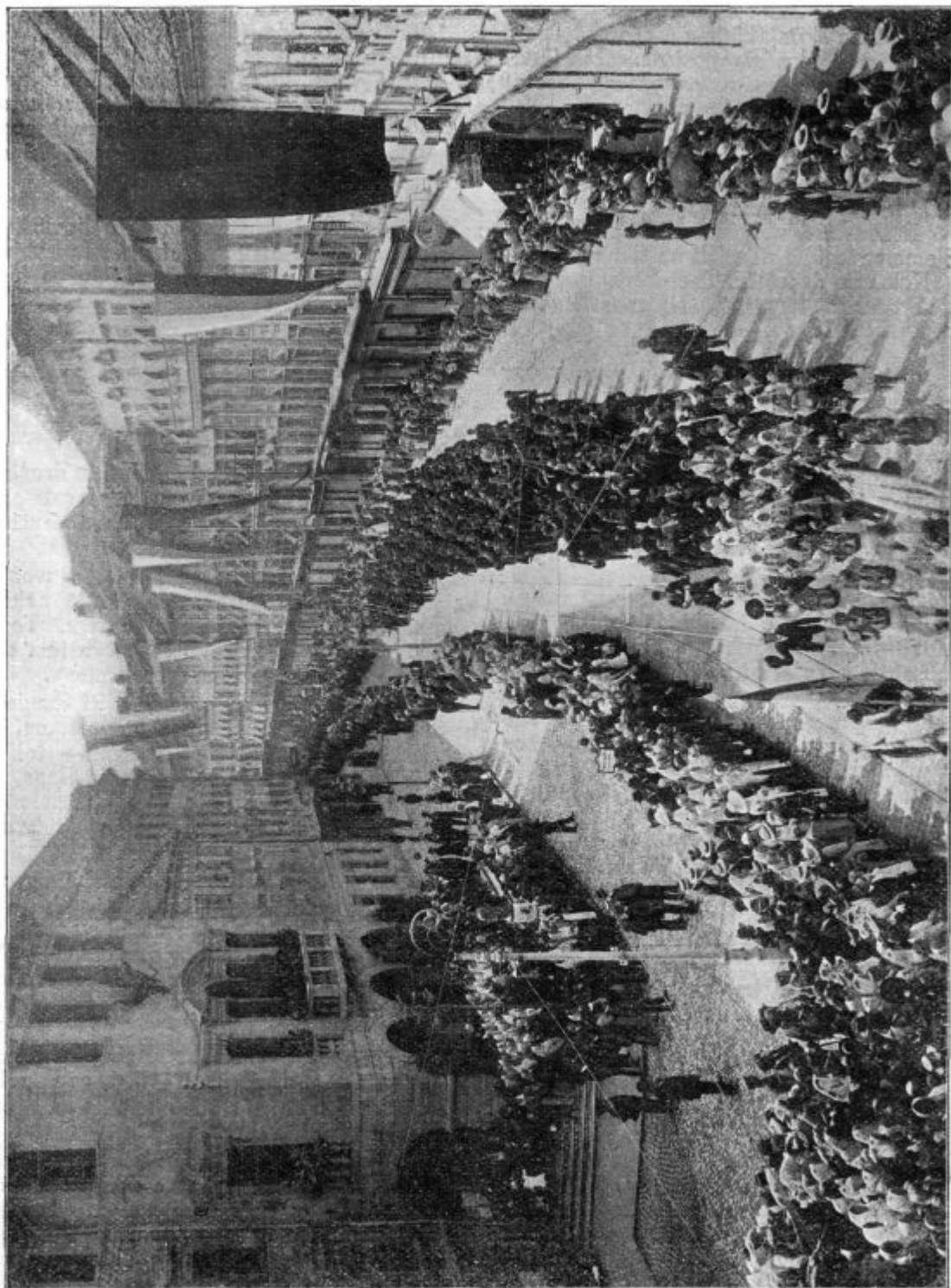
Videli smo verno bosensko ljudstvo, kako moli na razvalinah svojih cerkvā, kako vztraja v svojih bornih cerkvicah; gledali smo redovnike in redovnice sredi bosenske mladine, ki nas je prišla pozdravljat raz slik, ker sama ni mogla pripotovati na katoliški shod. Izredno je navzoče zanimala rojstna hišica apostolskega nadbiskupa Stadlerja, nadalje skromno poslopje, v katerem je stanoval za časa okupacije kot vojaški kurat sedanji mariborski knez in škof dr. M. Napotnik, pa tudi cerkev, v kateri je pastiroval naš vladika dr. A. B. Jeglič. — Spoznali smo, kako dolgo in kako prisrčno smo v zvezi Slovenci z njimi, ki jih nazivamo brate v Herceg-Bosni.

Pokazal nam je predavatelj tudi kraj, kjer so v gozdu delali mnogo let slovenski delavci. Povedal nam je to-le: Ker so bili v taki samoti, so si delavci sami stesali lesen križ. Ko zagledajo Turki to krščansko znamenje, ukažejo, da ga morajo delavci kar odstraniti. A Slovenci so odgovorili, da zapuste delo takoj ter gredo drugam, ako jim Turek ne pusti križa. Tako je ostal križ na svojem mestu.

V svoji zahvali je rekel dobri oče Puntigam sledeče besede: Visok je vaš Triglav, globoko je blejsko jezero in čista je Savica, a višja od Triglava, globlja od blejskega jezera in čistejša od Savice je duša slovenska. — Ali res zaslužimo toliko pohvale?! — K sklepu predavanja je povabil o. Puntigam Slovence, naj se raje nasele v Bosni, nego v Ameriki. V Bosni bi ostali takorekoč v domovini in dobro bi jim bilo.

c) Bosenska kavarna.

Tudi o tej prireditvi moramo poročati. V zadnji številki »Bogoljuba« smo vas vabili, da obiščete za časa katoliškega shoda bosensko kavarno, tudi »Slovenec« je opozoril že prvi dan katoliškega shoda svoje čitatelje, naj se otešajo v bosenski kavarni, in mnogi izmed vas ste se odzvali temu pozivu. Hvala vam prisrčna in iskrena! Kdor pa ni bil tam, pa mu poročamo, da je bilo prav veselo.

Katoliški shód: Sprevod po Glavnem trgu na zborovališče.

Požrtvovalne gospe, zlasti naša dobra »bosenska máma« (njenega imena ne smem povedati, drugače bi se njen mož kregal) so kuhale od 4. ure zarana do pozne noči, da je bilo ljubeznivim Bošnjakinjam mogoče pravčasno postreči došlim gostom. Marijine hčerke, ki se rade sučete v kuhinji, boste znale preračunati trud, ako vam ovadim, da smo porabili blizu 200 litrov mleka. Ali vam naj povem, da so tudi vso posodo pomivale, lačnim stregle, sladoled izdelovale Marijine hčerke? In to vse zastonj, samo za »Bog plati!« Bosenski dijaki, ki so bili prišli z o. Puntigamom, so tudi udarjali na tamburice in igrali »Kolo« na dvorišču. Tudi Poljaki so počastili bosensko kavarno, si nabavili več bosenskih spominkov, potem pa se odpočili

s petjem in z igro v svežem zraku pred kavarno. Četudi se bosenskemu odboru ni vse tako posrečilo, kakor bi rad, so nam pa ljubeznivi gostje Slovenci, Hrvatje, Čehi in Poljaki ljubeznivo odpustili in se zadovoljili z našo dobro voljo.

Hvala vsem, ki so sodelovale, hvala pri srčna vsem obiskovalcem in obiskovalkam! Čisti dobiček bosenske kavarne je za bosenski misijon. Hvala torej posebna vsem, ki so tako obilno plačali skromno malico.

Bosenski odbor se pa h koncu še posebno zahvali tistim, ki so z materinsko ljubeznijo sprejeli bosenske dijake pod streho in k mizi. Bog je vse žrtve videl in preštel, On bo tudi vse bogato nagradil. M.

Nevidni uspehi misijonske pridige.

P. Marija, misijonar v Horošimu (škofija O s a k a) odgovarja v nekem pismu na vtiske, ki jih je pač marsikdo imel, kakor da bi bili uspehi misijonov na Japonskem neznansko majhni.

V razvedrilo onim, ki se nad tem pritožujejo, in v tolažbo onim, ki so izgubili pogum, ako lahko na prste seštejejo število naših krstov, naj sledi tu nekaj zgodbic.

Čestokrat srečamo tu na ulicah člane družine, katere gospodar ali gospodinja sta bila nekdanj goreča kristjana, potem pa — no, kakor pri nas.

Nekoč srečam tako gospodinjjo, ki je nesla zdravila iz lekarne.

»Kdo pa je bolan pri vas?« vprašam.

»Naša mati leži na smrtni postelji,« odgovori.

»Tako, in vi jo hočete pustiti umreti, ne da bi ji kaj povedal o svetem krstu?«

»To nič ne pomaža. Ona je trdovratna budistinja in noče o krščanstvu nič slišati.«

Res je bilo tako. Kolikorkrat sem prej prišel v hišo, da bi poučeval moža in ženo, se je starka skrila, da bi si ne onesnažila svojih ušes. Kljub temu sem silil in prigovarjal ženi, naj vendar poskusi spreobrniti mater ali vsaj pripraviti jo na spreobrnitev. »Ne, ne,« je bil edini odgovor, »je vse zastonj. Saj umrje v svoji veri čisto mirno.«

Posrečilo se je spraviti našo katehistinjo¹ k njeni postelji. Našla je starko obdano od njenih otrok, med katerimi sta bila dva slaba kristjana, dva pa čistokrvna pagana. Starka

je bila čez in čez pokrita z amuleti in drugimi vražarijami. Poleg nje pa so izdelovali one rmene ogrinjače, ki jih nosijo člani družine pri vsakem budističnem pogrebu.

Pri prvih besedah, ki jih je izgovorila katehistinja o krščanski veri, jo je nekdo pocuknil za rokav, naj molči o tem. Toda glej, starka je izrekla željo še več o tem slišati. Uro pozneje je bila spreobrnjena.

Sama je zapovedala spraviti amulete in druge poganske reči in zahtevala, naj jo pokopljejo krščansko. Dva dneva — toliko časa je še živela — je zahvaljevala Boga, ki ji je dodelil to milost, da sme biti deležna sadov njegovega Sina, in opominjala svoje otroke:

»Vidva, ki sta že krščena, spolnujta svoje dolžnosti, drugi pa, ki še niste krščeni, spreobrnite se! O kako želim, da bi vas mogla peljati v kapelo!« Otroci so vse obljubili. Bil je ganljiv pogled, kako so možje s svojimi ženami molili sv. rožni venec pri smrtni postelji in potem na grobu.

In sedaj počiva starka v svojem grobu, ki prekaša po svoji krasni legi celo polje budističnih grobov in en tempelj. Že od daleč se vidi križ, ki je vsekan v spomenik.

To je zgodbica. Poznal sem zelo dobro misijonarja, ki je podelil prva dva krsta v tej hiši. Veselil sem se z njim nad uspehom in žaloval nad poznejšim propadom. Danes je pater mrtev. Šele sedaj je izvedel, česar prej ni vedel, da je namreč ona starka, kolikorkrat je bežala, da bi si »svojih ušes ne onesnažila«, v stranski sobi na skrivnem poslala njegov nauk. Jaz žanjam, kar je on sejal.

¹ Ženska, ki ima pravico poučevati krščanski nauk.

Druža zgodbica. Nekega večera stopim v prodajalno, da bi si kupil dežnik. Zakaj se mi smeje trgovec tako sumljivo prijazno, dasi ga ne poznam? In kako se šele začudim, ko slišim hčerko reči svojemu očetu: »Daj mu bolj poceni, oče!« To se je tudi zgodilo in začeli smo se pogovarjati. Zvedel sem vse.

Imel sem pred leti pridigo, navidez brez uspeha. Trgovec je bil med poslušalci. Vse si je dobro zapomnil in še danes vé, kaj sem govoril.

»Glejte, častiti pater, nisem pozabil. Sedaj nas sicer še starši vežejo na malike, a po srcu smo čisto vaši. In potem . . .«

»Da, da,« pristavi hčerka, »iz celega srca želimo biti krščeni.«

Tu sem jaz sejal, drugi bo žel.

To so posamezne zgodbice iz mnogih podobnih. Kaj pričajo? Pričajo, da ne smemo soditi uspehov misijonskih pridig samo po takojšnjih uspehih. Pridiga evangelija ima tih, neviden učinek, ki ga ne moremo zaznamenovati takoj v krstni knjigi. Če je tu na Japonskem število onih, ki so resnico sprejeli, še majhno, potem je število onih, ki resnice iščejo, milijon. Kvas vzhaja počasi, a vzhaja, in kri mučencev pokaže svojo moč ob svoji uri.

Cerkveni razgled

Po svetu.

Obletnica evharističnega kongresa na Dunaju. Dne 14. septembra so praznovali na Dunaju obletnico evharističnega kongresa na ta način, da so priredili procesijo sv. Rešnjega Telesa od župnijske cerkve »Allerheiligen« do tistega prostora v XX. okraju, kjer bodo zgradili cerkev v spomin na lanski svetovni kongres. Blagoslovljenje stavbišča je izvršil nadškof Piffel. Stavbni prostor je bil okrašen z zastavami, ki so jih rabili ob lanski svečanosti. Sv. maša je bila na tistem oltarju, ki je bil napravljen lani nad vhodom na cesarski dvor.

Svobodomiselci v Rimu so o priliki obiska katoliških telovadnih društev dne 8. septembra nastopili s takim nasiljem in s takim obnašanjem osobito proti katol. telovadcem iz Avstrije, da se mora vsakemu poštenemu človeku studiti. Katoliški tujci naj bi sploh bojkotirali in izstradali to revolucionarno sodrgo ter pokazali, da je uprav tujec tisti dobronik, ki donaja denar v Rim. Če bi ne bilo tujcev, bi se moral velik del rimskega prebivalstva izseliti.

Rim. Dne 11. julija je bila v Vatikanu kinopredstava, pri kateri so se kazali sprevodi ob priliki evharističnih kongresov v Londonu, na Dunaju in na Malti. Navzoči so bili sv. oče Pij X. in papežev dvor. — Papeževa škofija (Rim in okolica) šteje 37 župnij, 365 cerkvâ, 550 svetnih duhovnikov, 890 redovnikov, 22 inozemskih redovnih hiš ter mnogo zavodov za vzgojo mladine.

Češki katoliški shod v Kolinu, ki je bil 7. in 8. septembra, je bil vreden naslednik slovensko-hrvatskega v Ljubljani. Slavnostni sprevod je bil zelo sijajen, vreme je bilo krasno. Vseh dru-

štev je bilo v sprevodu okoli 400; plapolalo je nešteto zastav. Tudi zborovanja so se dobro obnesla. Mesto Kolin je sicer na glasu kot liberalna trdnjava, a je bilo okusno okrašeno s slavoloki in zastavami. Malo hiš je delalo nečastno izjemo.

Posvetovanja avstrijskih škofov se bodo pričela početkom novembra na Dunaju. Predsedoval bo starosta kardinal Kačtaler.

21. romanje v Marijino Celje. Dunajski možje so letos zopet poromali v Marijino Celje; spremljal jih je nadškof dr. Piffel; tudi dunajski župan dr. Weiskirchner, P. Abel in P. Kolb so bili zraven.

Prihodnji »Marijanski kongres« bo v Turinu, in sicer šele l. 1915., ker bo prihodnje leto sklican evharistični kongres v Lurd. — V ta namen so določeni dnevi od 9. do 13. septembra.

Dunajskega nadškofa dr. Piffela je imenoval cesar za svojega tajnega svetnika. S tem imenovanjem je združen naslov eksclenca (slovenski: prevzvišeni).

V Vatikanu je bilo zadnji čas sprejetih prav veliko tujih romarjev; med njimi so bili tudi Moravani pod vodstvom škofa grofa Huyna.

Kardinal Rampolla, ki uživa kardinalsko čast že 26 let, je praznoval 17. avgusta še čvrst in zdrav 70 letnico rojstva.

Novе katakombe (podzemeljsko grobišče in pokopališče) so zasledili in odkrili pri Paliano, južno od Preneste v Italiji. Ondi se nahaja grič S. Kvirino, kjer so našli že večkrat pomenljive plošče in napise. Jeli so kopati; na koncu 50 m dolgega rova so prišli do znamenitega pokopališča, ki zanimlje predvsem učenjake, starinoslovce, pa tudi sploh vse katoličane zlasti radi

napisov, ki so v zvezi z nekaterimi svetniškimi osebami iz tretjega stoletja.

† **Kardinal Vives y Tuto.** Nagloma je umrl vsled operacije kardinal Vives y Tuto, spovednik sv. očeta Pija X. Pokojni je pripadal kapucinskemu redu. Rojen je bil v bližini Barcelone. Kot mlad duhovnik je šel v misijone v Guatemalo; pozneje je deloval v republiki Ekvador. Kardinalski klobuk mu je bil vsled velikih zaslug in vsled temeljite bogoslovne izobrazbe podeljen l. 1899.

Votivno cerkev na Dunaju bodo prenovili in popravili. Stroški bodo znašali okroglo 1 milijon kron. Poprave bodo trajale čez 10 let.

Katoliška vojaščina v Avstriji in na Ogrskem ima 121 vojnih duhovnikov (kuratov), med temi je 15 superiorjev (višjih duhovnikov), 27 profesorjev, en apostolski vikar in še nekaj višjih dostojanstvenikov.

Za narodnostni mir. Na Dunaju se je osnoval odbor vseučiliških profesorjev, pisateljev, industrijcev, trgovcev raznih narodnosti, ki hoče ustanoviti »Društvo za pospeševanje narodnostnega mira med avstrijskimi državljani«. — Dobro. Toda dati morajo društvu krščansko podlago, ker le krščanstvo vsebuje postavbo o ljubezni do bližnjega, in ta postavba je božjega izvora; in le življenje v zmislu Kristusove vere daje zagotovilo in poročstvo za pravo ljubezen in za narodnostni mir.

Konkordat. Verstvena pogodba ali konkordat med Vatikanom in Srbijo bo — kakor se sodi — v kratkem sklenjena. Komisija, ki je bila za to postavljena, je dokončala pripravljalna dela in se kmalu poda v Rim, da se začne pogajanja. V Belgradu se bo ustanovila nadškofija; prvi katoliški nadškof bo imenovan že proti koncu tekočega leta.

Katoliški shodi so danes živa potreba, ne samo veličastna obramba zoper napade združenih sovražnikov katoliške Cerkve in katoliškega življenja, ampak javno izražanje živo-delujočega krščansko-svetovnega življenja. Nemški avstrijski katoličani so imeli letos svoj prvi nemško-avstrijski katoliški shod. Podrobneje te veličastne manifestacije vernih avstrijskih Nemcev ne bomo opisovali, ker živimo pod vtisom nadvse uspelega našega slovensko-hrvatskega katoliškega shoda. Poudarjamo pa, kar so nemški listi sploh naglašali, da so se nemškega katoliškega shoda s hvalevredno vnemo udeleževale tudi politične oblasti in pokazale, da je le na podlagi, ki jo stavijo katoliški shodi — zaskurjan obstoj močne, Bogu vdane, cesarju zveste Avstrije. Splošno se je odobravalo, da je oficielno pozdravil udeležence tudi cesarski namestnik, ki je izražal isto, kar smo ravnokar povedali. — Katoliški čehi so imeli svoj kongres v Kolinu dne 7. in 8. septembra.

Pruski katoličani se zbirajo pa vsako leto. Njih 60. zborovanje je bilo zopet veličastno. Letošnjega glavnega zbora, ki je bil v mestu Metz, se je udeležilo 30.000 moških in mladeničev. V sprevedu je bilo 400 različnih zastav.

38 let po nedolžnem v zaporu je bil italijanski poljski delavec Erazem Vassalo. Pred sodnijo je zatrjeval, da ni izvršil umora, ki so ga mu po krivici naprtili, toda niso mu verjeli. Šele zdaj se je posrečilo sorodnikom dokazati njegovo nedolžnost. Kot starček se je vrnil na svoj dom. Italijanska država mu ni dala nobene podpore ali odškodnine. Ko je bil odpuščen iz kaznilnice, je rekel, da radevolje odpušča vsem, ki so zakrivali njegovo obsodbo.

Skrb za vojaštvo. Kar se je pri nas na katoliškem shodu v prid v vojake poklicanim mladeničem predlagalo, to se v Nemčiji že pridno izvršuje: udomačile so se namreč ondi toli potrebne duhovne vaje za rekrute. Sklep glede duhovnih vaj je bil sprejet predlaskim na glavnem zborovanju nemških katoličanov. Letos so na enakem zborovanju v Metz u veseljem naznanili udeležencem, da se je lani oglasilo za duhovne vaje 7970 mladeničev, ki so bili potrjeni za vojake. Vsi ti mladeniči so imeli duhovne vaje na 51 krajih. Posnemajmo!

Amerika. Bivši tajnik mornarice Long se prizadeva, da bi se postavil ogromen kip, ki bi predstavljal Kristusa in ki bi se postavil na gori ob panamskem prekopu tako, da bi bil viden na vse strani. Kip naj bi bil nekako svarilo vsem narodom, naj ohranijo medsebojni mir.

Ni čuda, če se naši ljudje v Ameriki verstveno zanemarijo, saj beremo, da je v Združenih državah Severne Amerike nič manj kot 214 različnih (po imenu) krščanskih veroizpovedanj in verstvenih družb. Poleg tega pa cvete poganski budizem, ki ima 62 kineških in 12 japonskih templjev. Če naši ljudje na vse te zmede in na vso mešanico niso dovolj pripravljeni, ni čuda, če pridejo ob vero in čednost.

Škofija Tripolis. Italijanska vlada se je odločila, da bo ustanovila za osvojeno severoafriško ozemlje novo škofijo. V ta namen se v kratkem sezida nova katedrala in nova škofova rezidenca v mestu Tripolis. Stroški bodo znašali poldruhi milijon lir. Prvi škof bo frančiškan P. Antonelli.

Po domovini.

Duhovske izpremembe v ljubljanski škofiji: Radi bolehnosti se je odpovedal župniji č. g. Juri Karlin; na njegovo mesto v Sorici je prišel kot župni upravitelj č. g. Jan. Mikuž, kaplan v Škofji Loki. Premeščeni so čč. gg.: J. Klavžar iz Škocijana pri Mokronogu kot kaplan v Škofjo Loko; Josip Markič, kaplan pri Sv. Trojici na Dol., v Preddvor; Fr. Zega, župni upravitelj na Gori pri

Idriji, je nastavljen kot ekspozit v Trnju; M. Dagarin, kaplan v Ribnici, kot župni upravitelj na Ledinah pri Žireh; Iv. Žerjav, novomašnik, kot kaplan v Črmošnjicah; Iv. Lomšek kot kaplan pri Sv. Trojici na Dol. ČČ. gg. J. Mrak, župni upravitelj v Spodnji Idriji, in Ivan Noč, kaplan v Trebnjem, ostaneta na svojem dosedanem mestu.

Duhovne vaje za duhovnike ljubljanske škofije je vodil v kn. šk. zavodu sv. Stanislava v št. Vidu č. g. pater V. Kolb iz dr. J., znani apostol katol. časopisja, ki je obhajal dne 26. julija 30 letnico mašništva. Duhovnih vaj se je udeleževalo 116 duhovnikov, med njimi mil. gosp. škof Stariha. — V istem zavodu so imeli duhovne vaje tudi gg. učitelji. Udeležba je bila povoljna. Gdčne učiteljice imajo enako duhovno prenovljenje vsako leto v uršulinskem samostanu v Ljubljani.

Izpremembe pri oo. kapucinih. P. Edvard Bervar, provincijal, se preseli iz Schwanberga v Celje. P. Hilarij Perpar gre iz Celja v Sv. Križ na Vipavskem; iz Sv. Križa P. Jožef Lapuh v Celje. Iz škofje Loke pojde P. Vilibald Rupar v Gorico in P. Valerijan Sartori v Celovec. V škofjo Loko pride P. Efrem Majcen iz Knittelfelda in P. Kamil Požar iz Krškega. V Krško pride P. Joahim Ferk iz Gorice. — P. Janez Ažbe je prestavljen iz Gorice v Gradec za superiora; na njegovo mesto pride P. Otokar Cejan iz Celovca.

Pokopali so dne 22. avgusta v Kranju bivšega dekana starološkega č. g. Frančiška Kummer. L. 1910. se je naselil v svojem rojstnem kraju v Kranju, ko mu je bil dovoljen stalni pokop. Kaplanoval je v Višnji gori in v št. Vidu pri Zatičini. Kot župnik je deloval v Mošnjah, na Vrhniki in v Stari Loki. Mnogo truda in skrbi je imel svojčas z zidanjem sedanje romarske cerkve na Brezjah. Bil je odlikovan s Franc Jožefovim redom. Posebno ga je zanimala šola in mladina; svojčas je slovel kot izborni veroučitelj. Kot množ miroljubnega značaja ni imel nikjer nasprotnikov. N. p. v m.!

Shod rekrutov pri Sv. Joštu. Resolucije katoliškega shoda so se jele izvrševati tudi s tem, da se bo bolj skrbelo za mladeniče, potrjene v vojske. V nedeljo, dne 14. septembra, je bil prvi shod za vojaške novince kranjskega dekanata pri Sv. Joštu. Vabljeni so bili vsi fantje, ki so »tauglih«. (Kdo bi znal nasvetovati kako primerno slovensko besedo, ki bi se dala krepko s poudarkom zaklicati in bi obenem isto pomenila kot »tauglih«?) Reči moramo, da je bil shod naših novih vojakov iz kranjske dekanije prav lep in zadovoljiv. Čez sto čvrstih korenjakov — to je nekaj! Še večjega pomena pa je, da je 80 teh junakov prejelo sv. zakramente! Bog jih v hrani stanovitne in pogumne v dobrem!

Beseda od srca. Liberalci in drugi krivoverci so vendar enkrat slišali resnico, če so jo hoteli. Znani izborni sodnik dr. Lavrenčič je imel o pri-

liki slov.-hrv. katoliškega shoda v Ljubljani slavnostni govor, v katerem je obsodil vsako ljubimkovanje s svobodomiselci, vsako polovičarstvo ter zahteval, naj vsakdo, ki hoče biti vreden član S. L. S., izpolnjuje tudi svoje verske dolžnosti. Najbolj so nam pa med drugimi dopadle sledeče besede: »Poudarjam, da nikogar ne sovražimo razen zmote! Zapeljane pomilujemo in jih hočemo rešiti. Zato pa ne govorimo, da spoštujemo vsako prepričanje, ker zmote ne moremo spoštovati. S tem povzročimo le, da zapeljani (liberalci) često ostanemo v zmoti in se v nji še utrdijo...« — To so besede, ki naj jih naglašajo vsi naši govorniki in zastopniki, kadar javno nastopajo. Kolikokrat pa slišimo uprav nasprotno poudarjati, češ, mi spoštujemo prepričanje vsakega! Kako bomo zmote liberalcev spoštovali! — Podučil liberalca, če se dá, če ne, pa proč od njega, kolikor daleč moreš.

Zakrknjeni grešniki so slovenski svobodomiselci in liberalci. Zaprlo jim je sicer kar sapo, ko so se na lastne oči prepričali o veličju katoliškega shoda dne 24. avgusta v Ljubljani; toda ali naj to priznajo? Iz pisanja liberalnih listov »Naroda« in strupenega »Dana« je bilo spoznati, da so sovragi katoliškega imena sicer bili v zadregi, kajti kar v nič dejati to veličastno slavlje in vse utajiti, jim ni kazalo, ker bi se pred svetom in osobito pred ljubljanskimi naročniki, ki so še zmerom tako zaslepljeni, da to kramo podpirajo in beró, le preveč blamirali. Kaj početi? Priznajo sicer, da je bil sprevod lep; mikalo in vleklo jih je — tako so se izjavili —, da bi pozdravljali... toda, to so klerikalci! Teh ne marajo. Zvestih katoličanov, četudi so slovenskega ali slovanskega jezika, teh liberalci ne pozdravljajo, pač pa bi to storili, če bi prišli v Ljubljano protestantski Nemci ali pa poganski hotentoti!... Veličastvo slovensko-hrvatskega katoliškega shoda so hoteli liberalni dopisuni zgoraj imenovanih listov kratiti in zmanjšati s tem, da so našli (!) samo sedem tisoč udeležencev, dočim je uradno potrjeno, da jih je bilo trikrat toliko v sprevodu, v Ljubljani pa šestkrat toliko. Naše vrle Orle in kmečke zastopnike so sramotili v svojem papirju in jim podtikali razne nečednosti. Toda za take laži se naši pridni in pošteni fantje ne zmenijo. Vsi pa bomo šli preko vseh sumničenj in preko vseh liberalnih laži pogumno naprej na delo za Kristusa, za Cerkev in domovino. Sovražnikov sv. Cerkve sicer ne bo zmanjkalo nikdar, a tudi mi bomo skrbeli, da bo Cerkev imela vedno dosti zvestih sinov in neupogljivih braniteljev.

Na Barbaní pri Gradežu so se vršile letos krasne slovesnosti v proslavo petdesetletnice kronanja čudodelne podobe Matere božje. Za Slovence je bil namenjen ponedeljek pred praznikom (15. avg.), a žal, da se ni priredilo posebno

slovensko romanje. Veličastna udeležba Slovencev pa je bila na Marijin praznik sam, ko so priveslali, prijadrali ali pa s parnikom pripluli v večjih gruĉah naši ljudje, lepo pojoĉ slovenske pesmi v tonu »barkajol«. Slovensko pridigo je imel ĉ. g. dr. Ivan Tul iz Trsta. Zanimivo je, da sta se dva laška duhovnika tako navdušila za slovensko petje, da sta hodila od gruĉe do gruĉe in učila Slovence peti poseben slavospev v ĉast Devici barbanski v slovenskem jeziku, in sicer po napevu laške himne. (Besedilo je po laškem izvirniku oskrbel ĉ. g. Bevk. Naroĉa se po 10 vin. v franĉiškanskem samostanu na Barbani.) — Ker se letos cerkev popravlja in je še ogromno dela, se priporoĉa, da se tudi Slovenci kaj potrudijo in prispevke pošljejo v Barbano v franĉiškanski samostan. Ker je dalmatinska provincija, znajo naši bratje tudi slovensko.

Reĉica ob Savinji. V nedeljo, dne 24. avgusta smo imeli pri nas ob velikanski udeleĉbi Konštantinsko slavnost. Že predpoldne so domaĉi ĉ. g. kaplan Fr. Hohnjec imeli pridigo o Konstantinu in njegovih zaslugah za krščansko vero. Popoldne po večernicah pa se je pričela slavnost sama, katero so otvorili tudi ĉ. g. kaplan s slavnostnim govorom ter poudarjali pomen zmaĝe krščanstva nad paganstvom, slavili kriĝ kot naše zmaĝovito znamenje v boju proti sovražnikom ter konĉno pozvali vse navzoĉe, naj se oklenejo z vso ljubeznijo kriĝa. Nato sta sledili dve igri: »Marijin otrok sem« in pa »Pri gospodi«. Igrale so domaĉe mladenke iz Marijine družbe in iz izobraĝevalnega društva, svoje vloge so vse lepo izvršile, kljub temu, da so šele prviĉ nastopile. Nato sta bili dve deklamaciji: »Zmaĝa slavnemu kriĝu« in »V katakombah«. Med odmorom je neumorno svirala domaĉa godba. — Nemila smrt nam je ugrabila iz naše srede v najlepšem cvetu mladosti 19 let staro ugledno druĝbenko Marijo Bastl. Dolgo trajajoĉo bolezen je prenašala z veliko potrpeĝljivostjo in vdanostjo, zaĝelela si je tudi Marijine svetinje ter postati Marijina hĉi, nakar so ji ĉ. g. voditelj radi dovolili. Micika se je zavedala, da Marija svojih otrok ne zapusti, z Marijino svetinjo na prsih pa z Marijinim imenom na ustnicah je paĉ sladko umreti. Pogreb rajnice se je vršil 26. avgusta. Ganljivi govor, katerega so imeli ĉ. g. voditelj pri odprtem grobu, je ganil vse navzoĉe do solz.

Prihova. Konštantinski jubilej smo obhajali s slovesno tridnevnicjo dne 6., 7. in 8. septembra pod vodstvom preĉ. g. superiorja iz Celja. Veĉina faranov in veliko število tujcev je prejelo v tem času sv. zakramente. V nedeljo je bilo sprejetih 12 deklic v Marijino druĝbo. Število fantov Marijine druĝbe je naraslo letos za 7 udov. Svoj vzor in zgled, sv. Alojzija namreĉ, imajo zdaj vedno lahko pred oĉmi, ker je neka dobrotnica kupila za cerkev prav lepo podobo sv. Alojzija, ki je

bila zadnji dan tridnevnicje blagoslovljena. Z veliĉastno procesijo, ki jo je vodil mil. g. arhidiakon iz Konjic, smo konĉali te lepe dneve duševnega veselja in preropenja.

Sv. Ilj v Slovenskih goricah. Konštantinsko slavnost smo v preteklem mesecu obhajali v našem Slovenskem domu. Udeležba je bila od strani domaĉinov kakor tudi sosedov res lepa. Članice naše Marijine druĝbe so Silvin Sardenkovo krasno igro »Skrivnostna zaroka« izborno predstavljale. Tudi deklamacija »V znamenju kriĝa« je bila prav dobra. Slavnostni govornik domaĉi ĉ. g. Ev. Vraĉko nam je izvajal pomen letošnje jubilejne slavnosti, naglašal je osobito, da ravno za nas šentiljske Slovence je to slavlje velike vaĝnosti. Saj se ima tukajšnje slovenstvo dan za dnevom boriti ne samo z narodnimi, ampak tudi z nasprotniki katoliĉanov. Če se bo naš obmejni slovenski rod zvesto oklepal sv. kriĝa, bo ostal še stoletja lastnik lepe tukajšnje slovenske zemlje. Tako smo šentiljĉani slavili Konštantinski jubilej. — Marijina druĝba prireja zasebne shode. V tej izobraĝevalni organizaciji bo zajemala naša mladina potrebno stanovsko izobrazbo; ti shodi bodo pa tudi vzgojevališĉe krščanske nravnosti in zvestobe svojim materam: Mariji in domovini.

Iz Metlike. Prelepega katoliškega shoda v Ljubljani se je udeleĉila tudi naša dekliska Marijina druĝba s svojo zastavo. Ni nam za to žal, a žal, da nas je šlo le peĉica od nas v narodni noši. Nebeško veselje je vladalo takrat v Ljubljani. Tudi me smo bile zelo, zelo vesele in zadovoljne. Obenem smo pohitele tudi še na Brezje k Mariji, materi vse milosti in naši Materi pomoĉnici. Tam smo se ji še iznova posvetile in izroĉile za ves ĉas Źivljenja.

Žetale. Dnevi od 12. do 19. avgusta bili so za nas sreĉni dnevi. Obhajali smo sv. misijon, katerega so vodili ĉĉ. gg. misijonarji iz Celja. Upati je, da so njih besede padle na rodovitna tla in ko drugjĉ k nam pridejo, bodo videli, da se je mnogo zboljšalo. — Na Veliko gospojnico smo imeli zopet sprejem v Marijino druĝbo. Pripustilo jih je 16, tako da šteje sedaj naša dekliska Marijina druĝba 140 druĝbenic, kar je za našo faro seveda še vse premalo. Upati je, da se bode število druĝbenic zvišalo; pa le z dobrimi hĉerami Marijinimi, kajti Marijina druĝba tudi ni pribeĝališĉe za skesane grešnice. — Imamo tudi dva odseka pri Marijini druĝbi, in sicer ĉasnikarski in pa abstinenĉni, katera se kaj lepo razvijata. Drage sosesre, hĉerke Marijine, delujmo za abstinenco! Źenskemu spolu je Bog dal trojno oroĝje: mile besede, prošnje in pa solze. Zavedajmo se svojih dolĝnosti in skrbno rabimo to trojno od Vsegamogoĉnega nam podeljeno oroĝje. Prizadevajmo si, da bode za nami došli rod lahko rekel: V tistih dnevih sile je porodila in vzgojila Slovenija svoje hĉere, ki

so zatajile same sebe, ki so si odtrgale od svojih ust, da so rešile njo, domovino svojo, ljudstvo slovensko. Kolika nesreča je za dekleta, če se vda strasti pijančevanja; kolika pa je sreča za mladenko, če pristopi k abstinenci, to sem se jaz prepričala iz lastne izkušnje. Prosim vas, predraga dekleta, mile mi sestre, pristopimo k abstinenci, in sicer kar v prvo stopnjo! Prepričane bodite, da ravno to vam bo pomagalo k čednostnemu življenju. Na delo, dokler smo mlade, na delo za abstinenco, da nam ne bo treba enkrat govoriti besed:

O žganje, gnusna ta pijača,
nam cvet človeštva pomeri;
ta strup za nas najhujša je nesreča;
telo in dušo nam gubi.

Trboje. Tudi pri nas nismo kar takol' Dne 2. julija, na praznik Marijinega obiskanja, smo napravile izlet k Sv. Joštu. Tam smo imele shod in sv. mašo in med sv. mašo skupno sv. obhajilo. Ko se je duša napasla, so se pa še naše oči pasle po gorenjskih gorah in ravninah, ki se tako lepo vidijo od Sv. Jošta. Vmes pa se je vrstila pesem za pesmijo. — Popoldne smo še imele pete litanije Matere božje, potem pa smo se vsule z gore zopet na dom v ravno polje. Bil je lep dan in srca vsa vesela. — Na Veliki šmaren pa smo obhajale glavni družbeni praznik in obenem obletnico naše družbe. Popoldne ob pol treh smo šle z zastavo v procesiji v cerkev, kjer se je vršil slovesen shod in sprejem novih članic. Sprejem je izvršil preč. g. profesor Gašper Porenta iz zavoda sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano. Po cerkveni slavnosti pa smo za obletnico priredile v izobraževalnem društvu skromno slavnost z deklamacijami, petjem in igro: »Ljubezen Marijinega otroka«. Vso slavnost, ki se je — hvala Bogu — lepo izvršila, smo naslednjo nedeljo, dné 17. avgusta, ponovile. — Na koncu bo pa še vodnik eno rekel: »Glejte, da bo vsaka dobro igrala svojo vlogo kot Marijin otrok, da vas bosta vesela Marija in Bog!«

Marijine družbe.

Iz šmartna pri Celju. Obetajo se nam boljše časi. Mladina vstaja in se združuje pod zastavo Marijino. Posebno dekleta so v tem oziru pridna, ker malo je že župnij, v katerih bi še ne bile združene v prelepi družbi Marijini. Tudi pri nas v Rožni dolini se je veliko zboljšalo, od kar obstoji Marijina družba, dekleta so si prijazna ter se spodbujajo z lepim zgledom, posebno pri prejemanju svetih zakramentov.

Svečina. Naša deklinška Marijina družba bo obstajala kmalu štiri leta. Veliko dobrega se je že doseglo tekom teh let. Dosedaj šteje družba blizu sto članic. K nam tudi prihaja lepo število

časnikov, kakor »Naš Dom«, »Bogoljub«, »Cvetje«. Hvaležne moramo biti našemu vlč. družbenemu voditelju Titu Janžekoviču, ki nas z veliko skrbljivostjo in marljivostjo ter z gorečim prizadevanjem za naš blagor vodijo. Bog jim bodi obilen plačnik! — Dne 3. avgusta je umrla zvesta zgledna članica Marijine družbe Helena Paulič v 17. letu starosti.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Pri nas se je vpeljala mesca januarja glasna molitev vsako prvo nedeljo pred Najsvetejšim. Dne 1. maja smo imele mesečni sestanek v čast majniški Kraljici, pred večernicami družbeni nauk v cerkvi o pogostnem prejemanju sv. zakramentov, po večernicah na društvenem prostoru zanimivo poročilo č. gosp. voditelja M. Rateja o božji poti v Rim. — Ustanovile smo si e v h a r i s t i č n i odsek, v 3 stopnji je cela deklinška zveza in družba, v 2 stopnji 18 in v 1. stopnji 27 članic, nekatere izmed teh pristopijo večkrat na teden k sv. obhajilu. — 6. julija je priredila naša deklinška zveza velik dekanjski shod Marijinih družb in zvez v čast Brezmadežni in v proslavo Konstantinskega jubileja. Ob 9. uri je bila slavnostna pridiga domačega č. g. voditelja. Slovesno sv. mašo za članice so darovali domači vlč. g. župnik duh. svetnik, med katero so domača in tuja dekleta v obilnem številu prejele sv. obhajilo. Po sv. maši smo šle v procesiji s križem, prepevaje Marijine pesmi, na društveni prostor. Slavnostni govor so imeli č. g. Franc Štuhec, podali so nam mnogo naukov in opominov za neustrašeno, edino, nesebično in požrtvovalno delovanje za sveto vero in domovino. Govorile so še vrle članice iz Ljutomera, Gornje Radgone, Sv. Križa, iz Kamnice pri Mariboru in domače. Pismo nas je pozdravila pisateljica gdčna. Pepica Senica iz šmarja pri Sevnici. Dekleta so prišle tudi iz župnij: Mala nedelja, Sv. Lovrenc, Sv. Andraž, Negova. Slovesnost so nam povečale pevke gornjeradgonske deklinške zveze in domači pevski zbor. Popoldne so bile pete litanije in pridiga o Srcu Jezusovem. Po večernicah so družbenice predstavljale igro »Dve sestri«. Nad odrom je bil napis: »Bog živi značajne mladenke, odločne, delavne Slovenke!« Za slavnostni dan je bila cerkev prav čedno okinčana. Pred cerkvijo je stal slavolok z napisom od zunaj: »Pozdravljena deklinška četa, za vero, čednost, narod vneta!« — Od znotraj: »Proslavljamo Marija te, mladenke iz srca, — in tebi posvetimo se, o ljubljena Gospa!«

S Homca. Dne 15. avgusta t. l. sta naši Marijini družbi, mladeniška in deklinška, obhajali lepo slovesnost, namreč desetletnico svojega obstoja. Ta dan zjutraj sta obe družbi pristopili k sv. obhajilu; ob 9. uri pa je bila slovesna sveta maša s primernim govorom. Popoldne ob 2. pa je v ozaljšani cerkvi preč. gosp. dr. Alojzij Merhar krasno govoril o pomenu Marijinih družb, nato

je sprejel 12 mladeničev in 10 deklic v Marijino družbo. Naposled so bile pete litanije Matere božje v zahvalno pesmijo in blagoslovom. Nato se je vršila slovesnost izven cerkve v Šmarci v Društvenem domu, kjer so pevci in pevke zapele par lepih pesmic, bogoslovec Jačar pa je govoril o desetletnici družb. Nato so igrali mladeniči: »Slovo apostolov«, dekleta pa: »Skrivnostna zaroka«. Čist dobiček igre se je porabil za poslikanje cerkve.

Iz Tržiča. Marijina družba za žene si je omislila novo zastavo, katero so presvitli gospod knezoškof slovesno blagoslovili dne 15. avgusta t. l. Bila je to res lepa slovesnost, katero so s svojo udeležbo počastile poleg domače deklinške Marijine družbe one iz Loma in Križev. Zastava je delo g. Ane Hofbauer, sliko pa je izvršil neki dunajski umetnik. Po splošni sodbi je zastava, ki je stala okrog 900 kron, krasno delo, ki ustreza vsem zahtevam umetnosti. Dne 8. septembra se je družba udeležila z zastavo blagoslova nove zastave Marijine družbe v Križah.

Reteče pri Škofji Loki. Na Malega Šmarna dan je obhajala deklinška Marijina družba izvanredno slavnost. Slovesno se je namreč poslovila od svoje prve prednice Marijane šubic, ki je bila skozi 13 let skrbna, dobra, previdna in požrtvovalna prednica. Odločila pa se je stopiti v samostan. Po minuli pobožnosti v cerkvi smo šle v slavnostnem sprevodu novinke, družbenice in žene, ki so iz Marijine družbe stopile v zakon, v župnišče, kjer se je vršila prav ginljiva »valeta«. Menjavalo se je petje in deklamacije, vse poslovilnega značaja. V ganljivem nagovoru se je poslovila prednica od svojih ljubih soseser in njena namestnica ji je v imenu Marijine družbe podarila kip presv. Srca Jezusovega v hvaležen spomin od družbenic. Posebno primeren je pa bil za to slavnost Silvin Sardenkov dialog »Samostanska lilija«. Solzna očesa in polglasno ihtenje, kar smo opazovali pri mnogih točkah naše valeta, pa je pričalo, kako je bila prednici Marijina družba pri srcu in kako so družbenice ljubile svojo prednico. V spomin je dala vsem družbenicam podobico presv. Srca Jezusovega z napisom: »Marijine smo v Jezusu neločljivo združene.« Razšle smo se s prisrčno željo, da bi si za prihodnji družbeni praznik izvolile drugo prednico, ki bi bila vredna naslednica Marijane.

Marenberg. V nedeljo Srca Marijinega, dne 24. avgusta, sta obhajali tukajšnji Marijini družbi, mladeniška in deklinška, triletnico ustanovitve. Pristopili so vsi udje z družbenimi znaki na prsih k skupnemu svetemu obhajilu. Veselo je gledati družabnike in družabnice, ki se z veliko vnemo oklepajo prapora Marijinega. Saj je ravno pri nas Marijina družba zavetišče onim, ki so sklenili hoditi po potu čednosti. Sovražnik preži na mladino pri nas bolj kakor kje drugod. Ogroženi

smo v verskem in narodnem oziru. Naši nemški purgarji se očitno norčujejo iz krščanstva, zato je pa tudi njihovo življenje takšno, da se mora poštenemu človeku studiti. Smrad se širi tudi v okolico in zastruplja naše slovensko ljudstvo ter se tako pripravljajo tla nemškutariji in protestantizmu. Marija, varuj svoje otroke!

Iz Bohinjske Bistrice. Naša družba se je nanovo poživila. Nekake tri mesce imamo vpeljan odsek Svete vojske. 17 deklet je vpisanih v I. stopnjo, več v drugo. — Pomnožila se je tudi: 15. avgusta je bilo slovesno sprejetih 24 kandidatij. Lansko leto 15. avgusta pa 23. Skoraj vsa dekleta so že sprejeta v družbo. Redno imamo skupna sv. obhajila drugo nedeljo vsakega mesca, tretjo nedeljo pa družbene shode in uro molitve sv. Rešnjega Telesa. — Dobi se tudi med nami nekaj plevam podobnega, gotovo je pa za družbo najbolje, da se odstrani. Naj gre med svet, po katerem tako hrepeni!

Iz Štjaka. Pri nas obstoji družba eno leto in prav dobro napreduje. Imamo tudi vrtec in so skoro vse male deklice vanj vpisane in prav vestno izpolnjujejo svoje dolžnosti. Napravile smo si že novo zastavo, a žal, da je prišla zastava ravno na dan, ko so imele solze med nami glavno vlogo in ni zbudila v nas nobenega veselja. Ta dan so se ravno poslavljali od nas č. g. kurat Ivan Franke. Veliko dobrega so storili med nami; najlepši red je vladal v naši cerkvi, v družbi in po celi duhovniji. Me družabnice smo zgubile svojega prvega voditelja. Upale smo, da se bode naša družba še dolgo časa razvijala in množila pod modrim vodstvom tega preblagega voditelja, ali sedaj ga pri nas ni več in srečna bo duhovnija, ki ga dobi. Dolžni smo vlč. gospodu vso čast in hvalo za njih trud in delo, katerega so med nami storili, in želimo, da bi še veliko let delovali v vinogradu Gospodovem!

Škale. Po prizadevanju dobrih skrbnih vrtarjev, naših dušnih pastirjev, naš Marijin vrtec dobro napreduje. Otrok je bilo zapisanih 150; nekaj deklet iz Marijinega vrtca je stopilo že v Marijino družbo, fantov pa v Mladeniško zvezo. Pa so se v vrtec zapisali zopet drugi, da se številno ne manjša. Čč. gg. dekan in kaplan sta pa tudi naredila otrokom veselje, da sta jih povabila na izlet k podružnični cerkvi sv. Jakoba. Tam so imeli č. g. kaplan sv. mašo, pri kateri so peli otroci Marijinega vrtca. Potem so na prostem deklamovali in zapeli dve pesmici. Nato so se še nekoliko zabavali in se prav od srca veselili, nato veselo skupno odšli domov.

Misijoni.

Opustošenje bolgarskih misijonov. V sedanjih številki smo prinesli članek o turških grozovitostih v odrinski škofiji. Na podoben način so opu-

stošili Grki večino bolgarskih misijonov v solunski škofiji v Makedoniji. Tukaj navajamo še nekatere podrobnosti iz odrinske okolice in iz Makedonije.

Misijonar Ivan Bonev je rešen. Pribežal je v Jambol v stari Bolgariji in od tam v Plovdiv, kjer stanuje v zavodu asumpcionistov.

Mostratli. V prihodnji številki prinesemo sliko sirot iz katoliške vasi Mostratli pri Odrinu; te sirote je fotografiral P. Hristov še pred sedanjim opustošenjem. Dne 23. julija so turški kmetje iz sosednjih vasi pridrli v Mostratli ter najprej povpraševali, kje je Kara Papas (črni oče) Hristov: če bi ga bili dobili, bi ga razsekali v kose. P. Hristov je namreč pred par leti krščanskim kmetom rešil gozd, ki so si ga hoteli turški kmetje prilastiti. P. Hristova ni bilo v Mostratliju, ampak bil je v stari Bolgariji, kjer je po naročilu odrinskega škofa obiskal nekatere katoliške vasi. P. Hristov je sedaj v Plovdivu, kjer zbira razkropljene katoličane, ki so zbežali pred Turki. Prosi nas pomoči.

P. Metod Ustičkov nam sporoča, da je v mestu Jambol polno bolgarskih beguncev iz Makedonije, med njimi tudi mnogo katoličanov. Najbolj se mu smilijo katoličani, ki so pribežali iz makedonskega mesta Kukuš, ki so strašno trpeli pred Grki. P. Metod nas milo prosi, naj mu pomagamo lajšati velikansko revščino stradalajočih katoličanov; posebno se obrača do Ljubljancev, ki so ga leta 1911. tako prijazno sprejeli.

Makedonija. Pri Kukušu, kjer deluje več slovenskih usmiljenk, je bila bitka med Bolgari in Grki. Grki so mesto osvojili, ga zažgali in razdejali; vse prebivalce, ki niso zbežali, so poklali. Rešili sta se samo dve hiši usmiljenk, in sicer na posebno prizadevanje francoskega konzula. K usmiljenkam se je zateklo več sto Bolgarov. Grki pa niso nikomur dovolili, da bi stopil iz hiše; vsakega bi zaklali. V natlačeno polnih hišah je začela razsajati nalezljiva bolezen; vsak dan je umrlo do 7 ljudi. Okoli Kukuša so Grki požgali skoraj vse katoliške vasi; prebivalci so zbežali v staro Bolgarijo, posebno v Plovdiv in Jambol.

Zelo hudo se je godilo misijonskim sestram sv. Rešnjega Telesa ali evharistinkam; njih prednica je sestra Evrozija, glavna junakinja lepe igre »Skrivnostna zaroka«. Glavni samostan evharistink v Paliorcih pri Gevgeliju so grški vojaki popolnoma oropali; duhovnega voditelja evharistink so Grki večkrat ranili in smrtonovarno pretepli. Sestra Evrozija in njej izročene sirote so v veliki stiski.

Revščina beguncev. Bolgarski časopisi obširno opisujejo grozno revščino beguncev, ki so iz Makedonije in iz odrinske okolice pribežali v Bolgarijo. Med begunci je tri četrtine otrok in

žena; mnogo mož je bilo poklanih, drugi so bili v vojski. Begunci so vsi razcapani, mnogi napol goli, ker so mogli s seboj vzeti samo to, kar so slučajno imeli na sebi; manjka jim perila, da bi se mogli preobleči. Živeža niso mogli vzeti s seboj; vsi izstradani so pribežali v Bolgarijo in tam živijo od miloščine bolgarskega ljudstva, ki je po dveh vojskah že samo v precejšnji revščini. Vlada jim daje po en hleb kruha na dan. Vseh beguncev je nad sto tisoč, med njimi več tisoč katoličanov. Misijonarji nas nujno prosijo pomoči. Od naše podpore je odvisna prihodnost katoliške vere na Balkanu. Vsi darovi naj se pošiljajo »Apostolstvu« v Ljubljani, Semeniška ulica.

Katoliško gibanje med Bolgari. Strašna nesreča, ki je zadela Bolgarijo, je globoko pretresla vse bolgarsko ljudstvo. Pravoslavna Rusija je Bolgare zapustila in izdala; Grki so strašno divjali proti bolgarskemu ljudstvu in grška duhovščina je hujskala Grke, naj morijo in koljejo bolgarsko ljudstvo. Bolgari so uvideli, da grška in ruska vera ni prava. Med bolgarskim ljudstvom se je začelo širiti gibanje za združenje s katoliško Cerkvijo. Bolgari so spoznali, da so katoliški misijonarji usmiljeni in pravični; zato upajo, da se bo moglo bolgarsko ljudstvo rešiti in napredovati, če se združi s katoliško Cerkvijo. Gotovo je, da bo to gibanje katoliški veri veliko koristilo. Sedaj je najugodnejša priložnost za misijonsko delo med Bolgari. A uspeh tega dela je odvisen od našega zanimanja in naše podpore. Ne pozabimo torej nesrečnih bolgarskih katoličanov.

Misijonske razglednice. »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda« je založilo več vrst novih misijonskih razglednic z Balkana; prodajajo se v korist sirotam in stradalajočim katoličanom na Balkanu. Dobivajo se v prodajalni Katol. tisk. društva (Ničman); v večjih množinah naj se naročajo naravnost pri Apostolstvu.

Reški Slovenci in Slovenke!

Dolgo časa smo si želeli slovenskega duhovnika in konečno smo ga dobili v osebi vojaškega superiora vlč. gosp. Kokolja. Cerkev za slovensko službo božjo so nam odstopili drage volje vlč. oo. kapucini. Torej duhovnika imamo, cerkev imamo, vendar nam pa še nekaj manjka. Treba nam je podpisov vseh katoliških reških Slovencev in Slovenk, da moremo od senjskega škofijskega ordinariata zahtevati, da nam službo božjo in gospoda duhovnika potrdi. Z našimi podpisi pa tudi dokažemo, kako krvavo potreben je slovenski duhovnik in slovenska služba božja. Treba nam je navdušenih poverjenikov in poverjenic, ki bodo šli od hiše do hiše, od Slovenca do Slovenca in nabirali podpise. Obenem

pa bo vsakdo povedal, kdaj si zjutraj želi slovensko pridigo. Le na ta način bomo mogli kolikor mogoče vse zadovoljiti.

Prosimo tedaj vse članice Marijine družbe in tretjega reda, da se priglase takoj kot poverjeniki, da jim moremo poslati nabiralne pole. Prosimo pa tudi požrtvovalne in za katoliško organizacijo navdušene oo. kapucine, da nas tudi nadalje podpirajo in nam gredo na roko.

Reški Slovenci in Slovenke! Vsakdo naj bude poverjenik ter se žrtvuje. Oglasite se takoj na naslov: Uredništvo »Domoljuba«, Ljubljana, Katoliška tiskarna. Potrebna navodila se bodo poslala z nabiralnimi polami, katere moramo imeti do 20. oktobra v naših rokah. Prva slovenska služba božja bo prvo nedeljo mesca novembra. V soboto bo pa lahko vsak opravil sv. spoved v slovenskem jeziku. Torej na delo, čim več bo podpisov, večji uspeh bomo dosegli.

Dobre knjige.

Vsaka slovenska dekle in žena bi morala imeti prekrasno in prekoristno Humkovo knjigo: **Sadje v gospodinjstvu**. Kratko navodilo o ravnanju s sadjem in o domači sadni uporabi z odstavkom o konserviranju zelenjadi. Knjigi so pridejane lepe podobe. Dobiva se v »Katoliški Bukvarni« in velja v platno vezan izvod s poštnino vred 1 K 90 vin., mehko vezan 1 K 30 vin.

»**Skrivnostna zaroka**« je zelo lepa, živahna in spodbudna igra s samoženskimi vlogami. Glavna junakinja te igre Evrozija še živi in deluje kot prednica misijonških sester sv. Rešnjega Telesa ali evharistik blizu mesta Gevgeli v Makedoniji. Vsi samostani in sirotiščnice evharistik so bile v zadnji vojski hudo prizadete. Povsod, kjer bodo to lepo igro predstavljali, naj bi se spomnili Evrozije in njenih sirot, ki so v veliki stiski.

Sv. Franciška Saleškega Filoteja (ali navod k bogoljubnemu življenju). Cena z rdečo obrezo 1 K 80 vin., z zlato obrezo 2 K 40 vin., fina izdaja, vatirane platnice 3 K 60 vin. Molitvenik obsega nad 500 strani; svetnik je položil vanj za med svetom živeče ljudi najkrasnejše nauke, kako lahko v kateremkoli stanu in poklicu služijo Bogu in vztrajajo na potu resnice. Dodejan ji je tudi molitvenik.

St. Premrl: Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih. 20 pesmi v čast svetnikom. — V tej zbirki se nahajajo tudi pesmi v čast sv. Alojziju, sv. Janezu Krstniku, sv. Cirilu in Metodu, sv. Mohorju in Fortunatu, sv. Jakobu, sv. Ani in sv. Lavrenciju, ki se bodo vse lahko kmalu rabile. — Cena part. 2 K 40 vin., glasovom à 60 vin. — Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

V MOLITEV SE PRIPOROČAJO:

Marija Wigele v Zahomcu za ljubo zdravje. — Marijina hči za izpolnitev neke želje, za svoje brate in sestre, rajno mamico, za izpreobrnjenje svojega očeta ter božji blagoslov. — Marijina hči za službo, v kateri bi ji bilo mogoče neovirano opravljati verske dolžnosti. — Neki hudo bolan mladenič. — Neka umobolna oseba v Novem mestu. — Marijina hči v neki posebno važni zadevi. — Neka družina za vredno prejetje svetih zakramentov, zdravje, blagoslov božji in mir. — Neki mladenič Materi božji za dobro spoved, moč premagovanja in blagoslov božji. — Neki mladenič za zvesto izpolnjevanje vojaških dolžnosti. — Umobolna oseba z Gorenjskega. — 11 let že bolna Marijina hči. — Marijina hči za dobro dolgo spoved.

ZAHVALE.

M. Kraševic Mariji pomagaj na Brezjah za milost vrnjenega zdravja po hudi in dolgi bolezni. — Marija Trauner v zahvalo in čast najsvetejšemu Srcu Jezusovemu za ozdravitev nevarne vratne bolezni. — Ivan Černe iz Zavoglja presvetemu Srcu Jezusovemu in Marijinemu za srečen izid pravde.

Škof A. M. Slomšek, naš priprošnjak v nebesih. V naši župniji so bile zelo žalostne razmere. Šlo se je za splošno korist ali škodo. Brało pa se je v »Bogoljubu«: »Poskusi, obrni se tudi ti v svojih zadevah z zaupanjem na svetega apostolskega moža Slomška, in če bo božja volja, ne boš prosil zastoj!« — In molilo je več oseb skozi štiri mesce vsak dan v čast škofu Slomšku na dober namen, da bi se zamotana reč enkrat rešila in stvar dobro obnesla, v čast božjo in blagor naroda. Opravljale so se devetdnevne na čast Svetemu Duhu in Mariji devici. — In res, milostljivi Bog je uslišal molitev vernih. Hvala Bogu, pravica je obveljala! Anton Martin Slomšek, prosi za nas!

DAROVI.

Za »Dejanje sv. Detinstva« so poslali čč. gg.: A. Mrkun, župnik na Homcu, 10 K; Val. Remškar, župnik v Dol. Logatcu, 22 K; Ign. Omahen, kaplan v Semiču, 25 K; dr. J. M. Kržišnik, dekan v Trnovem, 33 K; Ant. Pfajfar, župnik v Dražgošah, 5 K 60 vin.; župni urad Krka 23 K 70 vin.; Iv. Noč, kaplan v Trebnjem, 22 K; Jurij Karlin, župnik iz Sorice (II. zbirka) 8 K 40 vin.; župnijski urad Trnovo v Ljubljani 38 K; kuracijski urad v Ročinju na Goriškem 35 K 16 vin.; župnik Val. Kajdiž iz Mengša 100 K; Iv. Molj, župnik v Sostrem, 14 K; Val. Zupančič, spiritual v Ljubljani (zbirka v notr. uršulinskih šolah), 120 K.

6. Ponedeljek. Sveta Marija Frančiška. Tretjerednikom popolni odpustek v redovni cerkvi, kjer te ni, pa v farni cerkvi.

12. Nedelja. Materinstvo preč. Device Marije. Popolni odpustek udom bratovščine naše ljube Gospe presv. Srca v bratovski cerkvi.

13. Ponedeljek. Sv. Danijel in tovariši. Popolni odpustek tretjerednikom kakor 6. dan.

15. Sreda. Sv. Terezija. Popolni odpustek: a) vsem vernikom v karmelitskih cerkvah, udom škapulirske bratovščine karmelske Matere božje tudi v farnih cerkvah, če ne morejo obiskati redovne cerkve; b) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; c) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa.

19. Nedelja. Sv. Peter Alkantarski. Popolni odpustek tretjerednikom kakor 6. dan.

23. Četrtek. Sv. Janez Kapistran. Popolni odpustek tretjerednikom kakor 6. dan.

24. Petek. Sv. Rafael. Popolni odpustek udom družbe sv. Rafaela danes ali prihodnjo nedeljo pod navadnimi pogoji.

26. Nedelja, zadnja v mesecu. Popolni odpustek vsem, ki trikrat na teden skupno z drugimi molijo sv. rožni venec.

Darovi.

Za cerkev sv. Jožefa: Marija Perko 40 K; Jera Demšar 30 K; duhovniki sošolci v Mehovem 50 K; po čč. oo. frančiškanih 23 K; Neža Dimnik 20 K; Janko Dolžan, Marija Kaplan, rodbina Omers po 10 K; več neimenovanih skupaj 160 K.

Za »Dejanje sv. Detinstva«: Čč. gg.: Valentin Remškar, župnik v Dol. Logatcu, 22 K (zložila mladina štiri razredne ljudske šole); Ignacij Omanen, kaplan v Semiču, 25 K; dr. J. M. Kržišnik, dekan v Trnovem (Notranjsko), 33 K; župnijski urad v Dražgošah 5 K 60 vin.; župnijski urad Krka 23 K 70 vin.; zbirka slovenskih šolskih deklic v Trstu 28 K.

Za kruh sv. Antona: Iz Rečice, Štajarsko, 30 kron.

Za sirote v Bosni: Neim. iz Kamnika 5 K.

Za bratovščino sv. Rešnjega Telesa: Župnijska Lučine 47 K 54 vin.

Za odkup zamorčka: Anton Ferjančič, Gradisce, 20 K; Franca Štrukelj, Gorica, 20 K.

Za odkup poganske deklice: † Antonija Brelih, Suha pri Loki, 20 K.

Za Marijin dom v Bosni: Polonija Goršič 5 K; Alojzij Jurkovič 3 K.

Za stradajoče v Afriki: Frančiška Nadlišek, Vrhnika, 44 K.

Za homško Marijino cerkev: Alojzij Jurkovič 7 K.

Za balkanske misijone: Ob predavanju v železnikih 50 K; Marijina družba v Čemšeniku 14 K 20 vin.

Za usmiljenke v Odrinu: Ivana Benkovič 5 K; M. Kaplan nabrala 23 K; iz Amerike po č. P. Hermanu, O. S. B., 191 K; Simon Brodnik 2 K; Terezija Nemeč, Miren pri Gorici, 34 K; Gregor Jerolič 6 K.

Za apostolstvo sv. Cirila in Metoda: Neimenovana 1 K; Sv. Križ pri Kostanjevici 12 K.

Za bosenske novomašnike: Kate Berce 10 K.

Za Derviško Mogilo: K. Berce 5 K.

Za afriškanski misijon: A. Godeša 1 K.

Za najpotrebnejše misijone: Župnik Meško 2 kroni.

Za bolgarski vsakdanji kruh: Martin Cesar 20 kron.

Za balkanski misijon: Marijina družba v Čemšeniku mesečno zbirko za avgust 14 K 20 vin., za september 12 K 70 vin.; Marija Dobraj 1 zaboj platna.

Za opustošene misijone v odrinski okolici: Frančiška Šegatin 12 K.

Družinska pratika

:: za leto 1914 ::

raunokar izšla!

Steckenpferd-lilijino mlečno milo

je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. - Vsaki dan pohvalnice. Dobi se povsod à 80 vinarjev.

Poizkus prepriča, 3022

da je praško domače zdravilo

Pristno le s to varstv. znamko!

iz lekarne B. FRAGNER-ja, Praga III., bol lajšajoče, vnetje omlinjoče, hladilno, zdravljenje pospešujoče antiseptičsko mazilo v vsakem gospodinjstvu neobhodno potrebno. - Skatljc le po 70 v. v vsaki lekarni.

Tovarniški dimniki
zazidavanja kotlov
Alphons Custodis
Dunaj XIII/2

Zastopniki se sprejmo v vsakem večjem kraju proti visoki proviziji. 2357

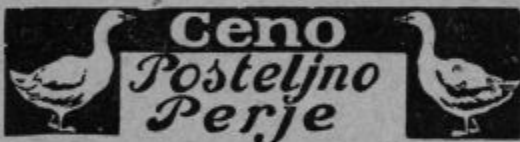
Velik del

brnskih, liberskih in bielskih

suknenih ostankov

za suknje, hlače in cele obleke primer-nih, se odda, dokler je kaj zaloge, po čudovito nizki ceni. Na željo pošljem vzorce franco na vpogled.

Razpošiljalna sukna Karol Feitig, Olomuc 120.

1 kg sivega skubljenega K 2 -, boljsega K 240, pol belega prima K 280, belega K 4 -, finega mehkega puha K 6 -, prvovrstnega K 7 -, 8 - in 9 60. Sivoga puha K 6 -, 7 -, belega finega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg naprej franco.

Do ršene, napolnene p ostele

Iz gostega, trpežnega, rdečega, modrega, rumenega ali belega in let (nanking) blaga, 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema vzglavnica, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim sivim, puhastim in trpežnim posteljnim perjem, K 16, s polpuhom K 20, s puh perjem K 24. Posamezne pernice K 16, 12, 14, 16. Posamezne vzglavnice K 2, 3-50, 4. Pernice 200x140 cm velike K 13, 15, 18, 20. Vzglavnice 90x70 cm velike K 4-50, 5, 5-50. Spod. pernice iz najboljšega gradla za postelje 180x116 cm velike K 13 in 15 razpošilja od 10 K dalje franco proti povzetju ali naprej vplačilu.

MAKS BERGER, Dešenica št. 198/4, Češki les.

Nikak riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne. 2460 Bogati ilustrovani ceniki vsega posteljnega blaga zastonj.

Najnovejše

blago

za moške obleke, suknje, raglane po najnižjih cenah pošilja FRANT. MAREK, tovarna sukna Liberec, Češko. Vzorcji na zahtevo. Krojačem krasne vzorčne knjige.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

priporočata svojo največjo zalogo zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke in novosti v konfekciji za dame. :: ::

500 kron

Vam plačam, ako vaših kurjih oces, bradavic in trde kože tekem 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Ria-mazilo**. Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 2216

Kemeny, (Kaschau) I. Poštini predal 12/162, Ogrsko.

Srajco zastonj

dobi vsak, ki naroči 3 metre modnega sukna za moške za popolno obleko za samo K 12-60, ali boljše vrste za K 14-.-, 40 m ostankov za obleke, bluže in perilo za K 20 20 m za K 10 1 kos planinske tkanine 23 m za K 12-.-, Ostanki sukna za hlače 1-25 m za K 3-50.

Thalnica AL. KRIZEK, Sitova pri Starhenbachu, Češko, Krkoneci.

Grozno

visoke cene se plačujejo pogosto za moška in ženska sukna, česar se pa vsak zasebnik na popolnoma lahek način ubrani in sicer če direktno naroča sukna, kakor tudi vse platneno blago izključno le iz šlezijskega tvorniškega trga.

Zahtevajte torej, da se vam brezplačno dopošlje moja jesenska in zimska zbirka vzorcev. Trgujem samo s prvovrstnim blagom.

Razpošiljalnica sukna 2486

FRANC ŠMID

Jägerndorf Nr. 211 avstr. šlezija.

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana.

Največja in najstarejša tovarna lončenih peči in raznih lončenih izdelkov

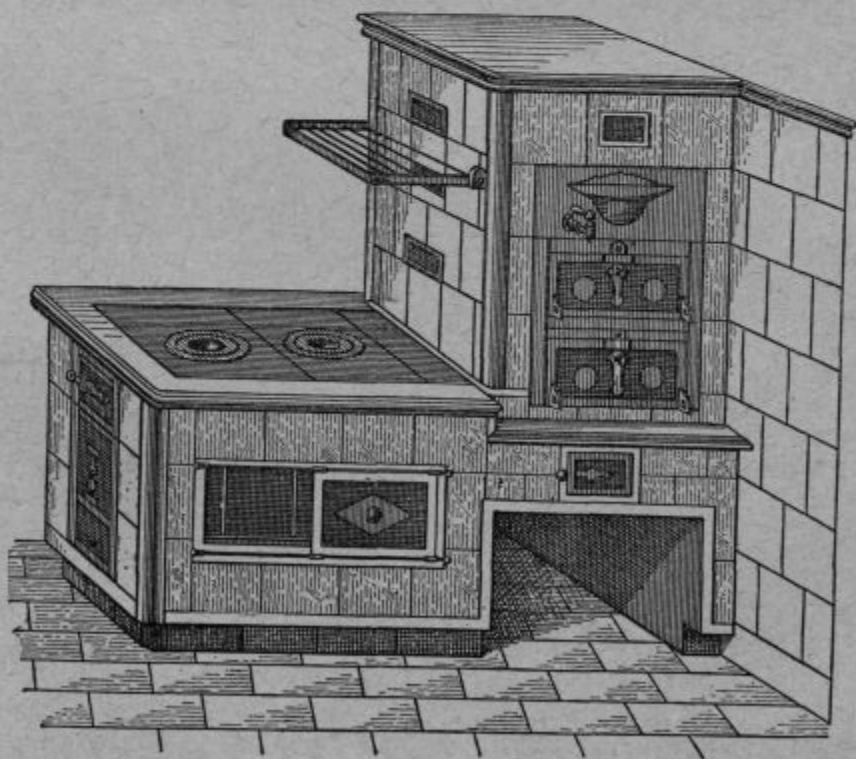
AUGUST DRELSE v Ljubljani

priporoča se slav. občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih kar najbolj strokovnjaško, zanesljivo in trpežno po najnižjih cenah. Župniščem, samostanom in šolam dovoljujem znaten popust.

Ilustrovani ceniki so na razpolago.

Getzemani in Golgata.

Šola ponižnosti, pokorščine in ljubezni do smrti. Premišljevanja in molitve v čast bridkega trpljenja in smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa. — Po nemški izdaji priredil Fr. Ks. Steržaj. Cena platno, rdeča obreza K 2·60; šagrin, zlata obreza K 3·60.

Kdor bo pridno prebiral ta pretresujoča premišljevanja o Gospodovem trpljenju, bo deležen velike duhovne milosti. Ob resnih dnevih sv. postnega časa, posebno pa ob urah preizkušnje, ko občutimo najbolj bridkost in resnobo človeškega življenja, bomo vzeli v roko to knjigo z neko sladko tolažbo v srcu in črpali bomo iz nje uteho, katero bi med svetom zastonj iskali. Premišljevanja so tako lepa in koristna, da bomo našli v njih vedno nove misli; čim večkrat jih bomo brali, tem ljubša nam bodo. Knjiga ima pri vsej svoji obširnosti priročno žepno obliko in ob koncu popoln molitvenik.

Tolažba dušam v vicah.

Molitvenik s premišljevanji o vicah. Priredil župnik Fr. Bleiweis. Cena: rdeča obreza K 1·20, zlata obreza K 2—, šagrin zlata obreza K 2·60.

Bog hoče, da pomagamo ubogim dušam v vicah, do katerih nas veže krščanska ljubezen do bližnjega, ki niti s smrtjo ne neha. Bog bo stoteren plačnik za vsako delo krščanskega usmiljenja. Zato sezimo po tem molitveniku, ki ima tako vzvišen in blag namen pomagati trpečim bratom v vicah

Marija, kraljica src.

Nauk blaženega Grinjona Montfortskega o pravi pobožnosti do Matere božje. Rdeča obreza K 1·60, fina šagrin zlata obreza K 2·40.

To zlato knjigo naj si nabavi vsak, komur je na tem, da Marijo prav časti in se obvaruje napačne pobožnosti, ki je pogubila že mnogo duš. Molitvenik ima prekrasno vsebino in bo navdal bralca s posebnim sladkim in tolažbe polnim otroškim zaupanjem do Marije. Za člane Marijinih družb ni lepšega berila, kakor je ta zlata knjiga.

Pot k Bogu.

Molitvenik za odrasle.

Cena za vezan izvod z rdečo obrezo K 1·20, z zlato obrezo K 1·60, fina vezava upogljive platnice K 2·80, fino vatirane platnice K 3—.

Med molitveniki, namenjenimi za splošno porabo, je ta najpriporočljivejši in najpopolnejši. Ker se naslanja skozi in skozi na „cerkveni molitvenik“ in „večno življenje“, se ta molitvenik najbolj strinja z molitvami, ki jih predpisuje za najrazličnejše prilike sveta cerkev. Odlikuje se tudi glede na zunanjo obliko in krasne vezave.

Molite, bratje!

Molitvenik, povzet deloma iz spisov arskega župnika blaženega Janeza M. Vianeja.

Cena za vezan izvod z rdečo obrezo K 1·20, z zlato obrezo K 1·80, fin šagrin zlata obreza K 2·40.

Ta molitvenik se odlikuje z velikim tiskom in je namenjen posebno slabovidnim. Pri vsem tem ima pa zelo lepo zunanjo opremo, priročno obliko in je tako tenak, da ga spraviš v vsak žep, ne da bi te količkaj oviral.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.